

Arkkiv. n. 299 / 22.12.1994

SAARIJÄRVEN SUMMASJÄRVEN JA PYHÄJÄRVEN

KAIVAUKSET JA INVENTOINTI 1.9. - 30.9.1993

HANS-PETER SCHULZ

SAARIJÄRVEN SUMMAJÄRVEN JA PYHÄJÄRVEN KAIVAUKSET

SISÄLLYSLUETTELO

	sivu
1. JOHDANTO	3
2. KAIVAUSKOHTEET	4
2.1. VOUDINNIEMEN MUINAISJÄÄNNÖSALUE <i>s. 36</i>	4
2.1.1. ARKISTOTIEDOT	4
2.1.2. SIJAINTI JA TOPOGRAFIA	5
2.1.3. TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TULOKSET	6
2.1.4. ALUE 1	7
2.1.5. ALUE 2	9
2.1.6. ALUE 3	11
2.1.7. ALUE 4	11
2.1.8. ALUE 5	13
2.1.9. ALUE 6	15
2.1.10. ALUE 7	16
2.1.11. ALUE 8	21
2.1.12. ALUE 9	22
2.1.13. KARTTALUETTELO	24
2.1.14. KARTAT	25
2.2. SAARIJÄRVI NATRI/RANTALA <i>s. 35</i>	52
2.3. SAARIJÄRVI MULTAPAKANNIEMI <i>s. 41</i>	56
3. INVENTOINTIKOHTEET	61
3.1. SUMMASSAARI RANTALOMA <i>s. 27</i>	61
3.2. SUMMASSAARI HAIKANNIEMI <i>s. 28</i>	64
3.3. SUMMASSAARI SAVILAHTI <i>s. 31</i>	65
3.4. SUMMASSAARI RUSAVIERTO/KARJALAISPIRTTI <i>s. 32</i>	66
3.5. SUMMASSAARI RUSAVIERTO E	69
3.6. LANNEVESI MAJANIEMI <i>s. 10</i>	71
3.7. LANNEVESI KOPANNIEMI	72
3.8. HÄNNILÄ KÄRKELÄNNIEMI	75
3.9. SAARIJÄRVI KUKONHIEKKA <i>s. 37</i>	77
3.10. RAHKOLA RINTALA	80
3.11. RAHKOLA KOTANNIEMI <i>s. 45</i>	81
3.12. LINNA HERNENIEMI HIEKKARANTA <i>s. 46</i>	82

4. PYYNTIKUOPPARYHMÄT	85
5. NEGATIIVILUETTELO	86
6. DIAPOSITIIVILUETTELO	89
7. KUVATAULUT	92
8. LIITEET	
- OSTEOLIGINEN ANALYYSI	
- RADIOHIILIAJOITUS	

1. JOHDANTO

Museovirasto aloitti yhteistyönä Saarijärven museon kanssa syyskuussa 1993 kolmen vuoden projektin, jonka tarkoitus on kartoittaa Saarijärven muinaisjäännöksiä ja selvittää kaivauksin tunnettujen asuinpaikkojen laajuutta. Valtion työohjelman puitteissa on myönnetty varoja 750 000 mk, jotka jakautuvat vuosittain käytettäväksi 250 000 mk:ksi. Vuoden 1993 kenttätöihin oli varattu 180 000 mk, ja talven sekä kesän aikana tehtäviin jälkitöihin 70 000 mk. Kenttätöitä suoritettiin 30.8. - 30.9. 1993. Kaivauksenjohtajana oli MA Hans-Peter Schulz, piirtäjänä toimi Huk Esa Mikkola ja tutkimusavustajana Huk Eeva-Maria Viitanen. Saarijärven työvoimatoimisto välitti 9 kaivauspulasta.

Painopisteenä ensimmäisenä vuonna oli Summasjärven luoteisranta ja Summassaari sekä Pyhäjärven lounaisosa, jonka ranta-alue on parhaillaan kaavoituksen alla. Laajempia tasokaivauksia sekä koekuopitusta tehtiin Summasjärven luoteispäässä Voudinniemiellä, koekaivauksia Rantalan tilalla Voudinniemen vieressä sekä Multapakanniemiellä Pyhäjärven länsirannalla. Lisäksi tarkastettiin kohteita Kopaniemen tuntumassa Summasjärven eteläpäässä, Saarijärven etelärannalla Kärkeläniemiellä, Pienen Lumperoisen etelärannalla ja inventoitiin Pyhäjärven lounasosa Lohikankaan ja Herneniemen välillä (yht. 12 km rantaviiva). 22 kohteesta 15 on tarkasti kartoitettu (muinaisjäännöksen raja ± 5 m tarkuudella, mk 1:1000), 5 todettiin tuhoutuneeksi.

Helsingissä 19.10.1994

Hans-Peter Schulz

2. KAIVAUSKOHTEET

2.1. VOUDINNIEMEN MUINAISJÄÄNNÖSALUE

2.1.1. ARKISTOTIEDOT

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI (SKL 36)

Kivikautisia ja varhaismetallikautisia asuinpaikkoja, pyynti-kuoppia, hist. ajan raudanvalmistuspaikkoja ja rautakautisia ha-jalöytöjä

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Saarijärvi 408

Tila: Tarvaala 4:77

Kiinteistötunnus: 729-408-0004-0077

Maanomistaja 1994: Suomen valtio/Opetushallitus

Huom! Alue on rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla!

Mäntyrinne 1 57:27

Kiinteistötunnus: 729-408-0057-0027

Maanomistaja 1994: Hänninen, Veikko ja Anna-Liisa

43130 Tarvaala

Voudinniemi 57:25

Kiinteistötunnus: 729-408-0057-0025

Maanomistaja 1994: Hänninen, Tarja

43130 Tarvaala

Vedenottamo 191:2

Kiinteistötunnus: 729-408-0191-0002

Maanomistaja 1994: Saarijärven Vesihuolto Oy

43100 Saarijärvi

Sara-aho 1 199:2

Kiinteistötunnus: 729-408-0199-0002

Maanomistaja 1994: Saarijärven kaupunki

43100 Saarijärvi

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI (1984/1990)

x = 6 953 18 - 70

y = 2 567 64 - 2 568 02

z = 111 - 119

Aikaisemmat tutkimukset: kaiv. A. Äyräpää 1934, inv. M. Huurre 1969.

Aikaisemmat löydöt: KM 8079 kourutaltta, KM 9875:1 pronssinen tulusraudan kahva, KM 9949:1-27 kivikautisia asp. löytöjä, rautainen viskari (kaivaus Äyräpää 1934), KM 18070:1-8 piitä (tuluspii), kvartsikaapimia ja -iskoksia, palanutta luuta (inv. M. Huurre 1969).

Vuoden 1993 löydöt: KM 28216:1-238, 241-1217 (kaivaus); KM 28216:239-240 kiviesineitä (Saarijärven museon kautta, löytöjä Veikko Hänninen, os. 43130 Tarvaala, lahja). Diar. 28.3.1994.

2.1.2. SIJAINTI JA TOPOGRAPHIA

Alue sijaitsee Saarijärven kirkolta n. 4 km kaakkoon ja maantieltä 630 (Saarijärvi-Urainen) 20 - 500 m itään Summasjärven pohjoisrannalla. Se kuuluu harjumuodustelmaan, joka kulkee Lanneveden itäpuolella, työntyy etelästä Summasjärveen (Kopanniemi) ja jatkuu taas Summassaarella, edelleen Voudiniemellä ja sieltä luoteeseen kirkonkylän suuntaan. Varsinainen niemi on SSE-NNW suuntainen ja 300 m pitkä. Maaperä on moreenia, keskiosassa ja tyvessä on myös hiesua. Niemellä kasvaa luonnontilainen metsä (RN:o 4:77, luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu). Suurin osa muinaisjäännösalueesta sijaitsee niemen pohjois- ja luoteispuolella. Maasto on melko tasaista. Niemeä rajaa lounaassa 7 m korkea törmä, idässä niemen tyvässä on 3 matalampaa rantatörmää. Maaperä on hiekkaa ja hiesua. Tiloja RN:o 192:2 ja 191:2 (vedenottamo) lukuunottamatta alue on viljelyksessä. Vuoden 1993 tutkimukset rajoittuivat ns. Voudinniemen tien lounaispuolelle, koska tilalla RN:o 57:25 kasvoi rypsiä. M. Huurteen vuoden 1969 inventointilöytöjen ja maanviljelijänn havaintojen perusteella muinaisjäännösalue jatkuu peltotieltä vielä ainakin 100 m koilliseen. Oletetun alueen koordinaatit ovat x = 6 653 46- 60, y = 2 567 90- 2568 00, z = 111-117. Niemen pohjoispuolella on entisen Voudinniemen virkatalon rauniot. Saarijärven museosta saatu-

jen tietojen mukaan talon runko on 1600-luvulta. Rakennus on osittain sortunut (kuvat 27-29).

Muinaisjäännösalueella on 9 erillistä muinaisjäännöstä tai ryhmää, ne on numeroitu Voudinniemi 1 - 9. Näistä kaksi, 3 ja 9, ovat pyyntikuoppia, ja ne kuuluvat todennäköisesti laajaan pyyntikuopparyhmään, joka ulottuu Voudinniemestä Mäkelänlampeen (pituus n. 900 m). Niitä käsitellään erikseen luvussa x.x "Pyyntikuopparyhmät".

2.1.3. TUTKIMUKSEN TAUSTA JA TULOKSET

Voudinniemellä tehtiin vuonna 1934 Saarijärven ensimmäinen arkeologinen kaivaus A. Äyräpään johdolla. Silloin tutkittiin pieni osa kivikautista asuinpaikkaa aivan niemen juurella. Asuinpaikka oli Äyräpään mukaan esikeraamiselta (mesoliittiselta) ajalta, n. 7000 - 4500 e.Kr. Matti Huurre inventoi aluetta vuonna 1969, ja silloin löytyi asuinpaikan merkkejä vielä Voudinniemestä n. 100 m itään. Sen jälkeen aivan vuoden 1934 kaivausalueen viereen rakennettu huvila on tuhonnut osan asuinpaikkaa. Maanviljelijä Veikko Hänninen on viime aikoina löytänyt Vuodinniemen länsipuolisilta pelloiltaan tulisijoja ja kiviesineen. Koska osa pelloista syksyllä 1993 oli viljelemättä, keskitettiin kaivaukset niihin, muulle kaivettiin koekuoppia.

Tutkimuksissa paljastui ainakin 2 ha suuruinen rikas ja monipuolinen muinaisjäännösalue (kartta s. 26). Yhteensä löydettiin 7 esihistoriallista asuinpaikkaa, joista 3 (no. 1,2 ja 5) on hyvin säilynyttä, 2 (no:t 4 ja 7) viljelkyksen ja rakennustöiden osittain tuhoamaa ja 2 (no:t 6 ja 8) etupäässä maanpinnan eroosion vuoksi lähes kokonaan tuhoutunutta. Vuodinniemen korkeimmalta kohdalta ja Lannevedelle johtavan tien vierestä löytyi pyyntikuopparyhmiä. Kolmelta asuinpaikalta tavattiin raudanvalmistuksen merkkejä, mutta aluetta 1 lukuunottamatta ne ovat historialliselta ajalta.

2.1.4. ALUE 1

Esihist. asuinpaikka ja raudanpelkistyskuoppa, luokka I

x = 6 953 19-25

y = 2 567 99-568 01

z = 111-112

Kartat: s. 26

Kuvat: 4 ja 5 (f. 94159,94160)

Diapositiivit: 27587,27588

Toimenpiteet:

Peruslinja kulki niemen kärjestä ($x = 0$) NW-suuntaan (366°) niin, että x kasvoi NW-suuntaan. Linjalle kaivettiin viisi koekuoppaa (1 x 1 m; x +30,+40,+50,+70,+90). Alueen rajat määriteltiin lapionpistojen ja pintahavaintojen avulla.

Muinaisjäännöksen laajuus on n. 975 m^2 . Se sijaitsee 70 x 15 m mittaisella tasanteella, jonka reunat viettävät jyrkästi järveen. Korkeus nykyisestä järven pinnasta on 2,2 m. Eteläpäässä eroosio on tuhonnut osan asuinpaikasta. Isojen puiden takia eroosio näyttää nyt pysähtyneen. Koko alueella havaittiin 5 - 20 cm vahva punainen kulttuurikerros, joka on osittain vahvasti palanutta ja punamullan värjäämää. Maaperä on hiekkamoreenia. Noin 40 m niemen kärjestä luoteeseen on pieni kuoppa (1,6 x 1,5 x 0,3 m), josta kaivettiin osa (koekuoppa +40).

Koekuoppa +30: 0 - 3 cm ohut turvekerros
 3 -12 cm punaiseksi pal. hiekkaa, pal. kiviä
 13-30 cm hiekkamoreemia

Löydöt: kvartssia, pirstottu kappale (1), iskoksia (45)
 rautanaula (res?)
 rautakuonaa (98 g)
 järvimalmia (47 g)
 palanutta luuta (5,5 g)

Koekuoppa +40 (pelkistyskuoppa):

0 -30 cm painanne
 30-34 cm turvekerros
 34-45 cm punaiseksi pal. ja värj. hiekkaa
 45-70 cm kerros, jossa runs. pal. kiviä,
 hiiltä ja järvimalmia
 70 cm kuopan pohja, sen alla moreenia

Löydöt: kvartssia, kaavin (1), pirstottu kappale (1),
 iskoksia (4)
 rautakuonaa (22 g)
 järvimalmia (441 g)
 palanutta luuta (0,5 g)

Koekuoppa +50:

0 - 3 cm turvekerros
 3 -15 cm pal. ja punamullan värj. hiekkaa,
 pinnan lähellä 5 isoa pal. kiviä.
 16-30 cm hiekkamoreenia

Löydöt: kvartssia, kaavin (1), koverateräinen esine
 (1), pirstottu kappale (1), iskoksia (16)
 järvimalmia (65 g)
 palanutta luuta (0,7 g)

Koekuoppa +70

0 - 5 cm turvekerros
 6 -22 cm punaiseksi pal. ja värj. hiekkaa
 23-35 cm hiekkamoreenia

Löydöt: kvartssia, pora (1), pirst. kappaleita (2),
 ytimiä (2), iskoksia (12)
 palanutta luuta (1,3 g)

Koekuoppa +90

0 - 6 cm turvekerros
 6 -11 cm punaiseksi värj. hiekkaa
 12-30 cm hiekkamoreenia

Löydöt: kvartsi-iskoksia (7)
 palanutta luuta (0,7 g)

Voudinniemen kärjessä sijaitsevaa asuinpaikkaa ei voitu ajoittaa tarkasti. Vähäisten löytöjen perusteella se on voinut olla käytössä kivikaudelta rautakaudelle asti. Ainoa selvä kiinteä rakenne on raudanpelkistyskuoppa. Koska asuinpaikan kulttuurikerros peittää sen, voidaan olettaa, että se on esihistoriallinen.

Osteologinen analyysi osoittaa kalastusta (haukea, särkikaloja) ja turkiseläinten pyyntiä (näätä; 5 luuta on joko ketusta tai koirasta)

2.1.5. ALUE 2

Kivikautinen ja mahd. varhaismetallikautinen asuinpaikka, luokka I

x = 6 953 25-31

y = 2 567 94-97

z = 112-114

Kartat: s. 26 ja 27

Kuvat: 6 ja 7 (f. 94177,94174)

Diaposiitivit: 27584-27586

Toimenpiteet:

Peruslinjalle kaivettiin 2 koekuoppaa (1 x 1 m; x +120 ja +140). Alueen rajat määriteltiin lapionpistojen ja pintahavaintojen avulla.

Muinaisjäännöksen laajuus on n. 960 m². Se sijaitsee välittömästi alueesta 1 koilliseen 60 x 20 m suuruisella tasanteella, joka on 4,5 - 5,5 m järven pinnan yläpuolella. Länsi- ja itäreuna viettävät jyrkästi järveen. Itäpuolella kulttuurimaata on valunut 2 - 3 m alas. Melkein koko tasanteella havaittiin punertavaa kulttuurikerrosta tai likamaata. Kerroksen vahvuus vaihtelee muutamasta cm:stä noin puoleen metriin. Maaperä on tasanteella hiesua, reunoilla moreenia.

Koekuoppa +120: (kartta s. 27)
 0 - 5/10 cm turvekerros
 5- 15 cm huuhtoutunut kerros
 15-20/30 cm harmaa/punainen likamaa
 25-30 cm puhdas hiesu
 30-40/50 cm punaista kulttuurimaata ja palanutta maata, hiilikerros, pal. kiviä

Löydöt: hiotun liuske-esineen katkelma
 kvartssia; kaavin (1), mikroliittejä (2), säle (1), ydin (1), iskoksia (21)
 palanutta luuta (34 g)

Koekuoppa + 140: 0 - 8 cm turvekerros
 9 -15 cm huuhtoutunut kerros
 16-32 cm punertavaa kulttuurimaata ja harmaata likamaata
 33-45 cm hiesua

Löydöt: asbestikeramiikkaa (2 palaa)
 kvartssia; pirstottu kappale (1), säleen katk. (1), iskoksia (8)
 palanutta luuta (18 g)

Kvartsimikroliittien ja asbestikeramiikan perusteella asuinpaikka voidaan ajoittaa sekä mesoliitisiselle kivikaudelle että kivi-kauden loppupuolelle/varhaismetallikaudelle. Keramiikkatyyppejä ei ole tarkemmin määritetty, lähialueilta tunnetaan sekä Pöljän että Luukonsaaren keramiikkaa. Kyseessä voi siis olla kumpi tahansa.

Luuainestosta on voitu määrittää majavaa ja haukea.

2.1.6. ALUE 3

Pyyntikuoppia, esihist. tai hist. ajalta; luokka I

x = 6 953 41

y = 2 567 92

z = 119

Kartat: s. 26

Kuvat: 8 (f. 94173)

Diapositiivit: 27582,27583

Toimenpiteet: lapionpistoja

Voudiniemen korkeimmalla kohdalla, 250 m kärjestä luoteeseen polun molemmin puolin on kaksi kuoppaa. Niiden läpimitta on n. 2 m ja syvyys 60 - 70 cm. Niillä on samanlainen rakenne: n. 20 - 30 cm vahva turvekerros ja sen alla n. 20 cm paksu huuhtoutumiskerros, pohjalla moreenia. Paksun turve- ja huuhtoutumiskerroksen perusteella niiden täytyy olla monta sataa vuotta vanhoja. Rakenteen ja sijainnin perusteella kuopat on tulkittu pyyntikuoppiksi. Ne ovat todennäköisesti osa laajempaa pyyntikuopparyhmää (ks. luku 4).

Kohteesta 3 n. 20 - 40 m luoteeseen on muita kuoppia (läpimitta 1 - 5 m). Osa niistä liittyy hist. ajan raudanvalmistukseen, osa ovat resentejä ja loput tulisijoja. Ne käsitellään seuraavissa luvuissa.

2.1.7. ALUE 4

Mesoliittinen asuinpaikka ja hist. ajan raudanvalmistuspaikka; luokka II

x = 6 953 44-47 (jatkuu mahd. - 56:teen)

y = 2 567 10-50

z = 112,5-115

Kartat: s. 26, 28 ja 29

Kuvat: 9 (f. 94148)

Diapositiivit: 27579, 27581

Toimenpiteet:

Asuinpaikoille 4 - 8 valittiin peruslinja niin, että se kulki korkeimman rantatörmän suuntaisesti. Suunta on NW-SE (145°), linja ylitti tarkasti tilan 192:2 rajapyykit no: 1 ja 2. Peruspisteeksi valittiin rajapyykki no. 1 (192:2), sen koordinaatit ovat 5000/5000. X kasvaa NE-suuntaan ja y SE-suuntaan.

Ylemmällä terassilla kaivettiin 3 koekuoppaa (1 x 1 m), alimmalla terassilla pieni koeoja (3 x 1 m) ja yksi koekuoppa (1 x 1 m). Alueen rajat (tilalla 4:77) määriteltiin lapionpistojen ja pintahavaintojen avulla. Äyräpään vuoden 1934 kaivausalue on voitu paikallistaa $n \pm 2$ m tarkuudella topografian ja vanhojen vaaituslukujen avulla.

Alueen eteläosa on luonnontilassa, keskiosan läpi kulkee 2 metsätietä. Pohjoisosa on miltei kokonaan tuhoutunut. Kesämökin rakentamisen yhteydessä on kuorittu alkuperäistä maanpintaa väh. 400 m² alueella. Pellolta RN:o 57:25 on saatu talteen vielä n. 100 m koilliseen kivikautisia löytöjä, mutta on kuitenkin epävarmaa, onko kyseessä sama asuinpaikka. Alue 4 muodostuu todennäköisesti kahdesta asuinpaikasta, joista toinen sijaitsee ylämällä rantaterassilla (laajuus väh. 250 m², 30 x 10 m:n alueella; korkeus 114,5 - 155,5 m mpy), toinen alemmalla terassilla (laajuus väh. 300 m², 30 x 15 m alueella; korkeus 112 - 114 m mpy). Terassien välissä on havaittavissa heikosti rantatörmää, ja niiden alapuolella on selvä, n. 2 m korkea törmä (kartta s. 51).

Ylämällä terassilla havaittiin heikkoa punertavaa likamaata ja paikoitellen palanutta maata, maaperä on hiesua. Ainoa kiinteä rakenne on läpimittaltaan 1,5 m ja n. 70 cm syvä kuoppa, jonka pohjasta löytyi runsaasti palaneita kiviä. Se vaikutti resentiltä, kivet olivat kaikki turvekerroksessa.

Alemmalla terassilla on vahvempi kerros punertavaa likamaata (10 - 25 cm). Koeojassa 5004-7/5144-45 oli pieni tulisija, läpimittaltaan 90 cm, n. 10 cm:n syvässä kuopassa oli kerros palaneita

kiviä, sen alla 15 cm paksu kerros palanutta hiekkaa. Koeojasta tuli suurin osa alueen 4 kivikautisista löydöistä:

Kvartsia: - iskos 65 kpl, pirstottu kappale 2 kpl,
kaavin 3 kpl, kärki (mesol.) 2 kpl, mikroliitti 9 kpl;
Palanutta luuta 2,5 g, ainoa määrittäminen on hauki.

Löytöjen perusteella asuinpaikka on mesoliittiselta ajalta, mahdollisesti sen varhaisvaiheesta. Kvartsikärkien vastineet ovat Lahden Ristolän varhaismesoliittiselta asuinpaikalta, niiden ajoitus on kuitenkin vielä epävarma.

Keskellä asuinpaikka, metsäteiden välissä, on n. 3 x 2 m laaja matala painanne. Heti turpeen alta löytyi n 20 cm paksu rautakuonakerros, jossa oli myös runsaasti palaneita kiviä ja lasinsiruja; sen alla oli vahva hiilikerros. Kyseessä on todennäköisesti hist. ajan raudanpelkistyskuoppa, joka lasilöytöjen mukaan ajoittaa mahd. 1800-luvulle (suull. tiedonanto G. Haggren, Helsingin yliopisto). Rautakuonaa löytyi myös jonkun verran kuopan ulkopuolelta, mm. koeojasta 5004-7/5144-45.

2.1.8. ALUE 5

Kivikautinen ja varhaismetallikautinen asuinpaikka; luokka I

x: 6 953 44-52 (jatkuu mahd. koilliseen)

y: 2 567 86-91

z: 116 - 117

Kartat: s. 26 ja 30

Kuvat: 10 ja 11 (f. 94176,94126)

Diapositiivit: 27580

Toimenpiteet:

Peruslinja ks. alue 4; koekuoppia 10 m välein (1 x 1 m) ja peruslinjan lounaispuolella 5 m välein (0,5 x 0,5 m). Koekuoppa 5000/5100 laajennettiin 2 x 2 metriin.

Rikkain ja suurin asuinpaikka (60 x 35 m, n. 1500 m²) sijaitsee Voudinniemen yläpäässä entisen virkatalon eteläpuolella ja jatkuu todennäköisesti koilliseen peltoalueelle. Maata viljelevän

isännän mukaan palanutta maata ja palaneita kiviä on vielä n. 100 m:n matkalla koilliseen. Alue on tasaista. Noin 2/3 osaa asuinpaikasta metsätien eteläpuolella on luonnontilassa, loppuosa on ent. virkatalon pihamaata ja peltoa. Maaperä on hiekkaa ja karkeaa hiesua. Koekuopissa alueen keskiosassa oli 30-40 cm vahva kulttuurikerros, josta löydettiin hyvin runsaasti palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia. Reunoja kohti kulttuurimaa oheni n. 10 cm vahvaksi kerrokseksi, joka oli kuten keskustassakin voimakkaasti värjäytynyttä. Löytöjä siinä oli selvästi vähemmän.

Maan pinnalle näkyiä 5 pientä kuopannetta (läpimitta 0,9 - 1,3 m, syvyys 0,1 - 0,2 m), jotka osoittautuivat kuoppaliesiksi. Niissä oli turpeen alla punertavaa likamaata ja n. 10 - 20 cm:n syvyydessä palaneita kiviä (ks. yleiskartta s. 26). Alueen lounaisreunalla oli 3 soikeaa kuoppaa (pituus 3-4 m), joista on ilmeisesti otettu hiekkaa.

Koekuoppaa 5000/5100 laajennettiin runsaiden löytöjen takia, yhteensä kaivettiin 4 m² (4998-5000/5099-5101). Noin 5 cm paksun turpeen alla oli n. 10 cm nokista huuhtoutumiskerrosta. Selvästi värjäytynyt kulttuurikerros ulottui 60 cm:n syvyyteen (ks. kartta s. 30). 40 cm:n syvyydessä oli pieni kivetty tulisija ja luukeskittymä, joka oli peitetty pienillä kivillä. Molemmat rakenteet jatkuivat profiiliin, siksi niiden muoto ja koko jäi selviämättä. Koekuopasta tehtiin hyvin runsaasti löytöjä: satoja kvartsi-iskosta, kvartsiesineitä (mm. 9 kaavinta ja 21 mikroliittia), liuske-esineiden katkelmia, kivinen siimanpaino, saviastian paloja (75 g), ja palanutta luuta (1920 g !).

Koekuopasta 5000/5100 on voitu määrittää 254 luufragmenttia, joista yli puolet on hirveä (129 kpl + mahd 30 kpl/nisäkkäät), kalaa on 90 kpl (hauki 2 kpl ja ahven 1 kpl); lisäksi on 2 teeren luuta. Luukeskittymästä löytyi pääasiassa hirven alaraajojen luita (46 kpl) ja hampaita (8 fr.), lisäksi 12 nisäkkään nikamaa ja 2 kalannikamaa. Todennäköisesti yhden hirven teurasjätteet on poltettu ja haudattu tuohon pieneen kuoppaan.

Mikroliittien suuri määrä viittaa mesoliittiseen kauteen, yksi ruotokärki ja 2 ns. mikrokärkeä jopa sen varhaisvaiheeseen (n. 9000-8000 BP.). Osa keramiikkalöydöistä kuuluu Sarsa-Tomitsa

ryhmään eli varhaiseen metallikauteen. Suurin osa saviastian palloista on niin pieniä siruja, ettei niitä voi määrittellä. Joukossa saattaa olla myös neoliittista keramiikkaa, sillä lähistöltä (Voudinniemi 7, 150 luoteeseen) on löydetty sekä varhaista että tyyppilistä kampakeramiikkaa.

2.1.9. ALUE 6

Kivikautinen (mesoliittinen) asuinpaikka; luokka III

x = 6 953 56-59

y = 2 567 79-82

z = 116 - 119

Kartat: s. 26, 32-34

Kuvat: 11 ja 12 (f. 94126,94144)

Diapositiivit: 27553, 27567

Toimenpiteet:

Peruslinja ks. alue 4. Rantaterasilla tehtiin 10 m välein lapionpistoja, joista dokumentoitiin maakerrokset. Törmällä avattiin kaksi koeoja; 4975-85/4985-87, yht. 20 m², alkeellisen kirveen löytöpaikalla ja 4963-65/4971-73 (3 m²), jossa oli havaittu hiilikerros peltokerroksen alla (ilmoitus maanomistaja Veikko Hänniseltä 1992).

Asuinpaikat 6 - 8 sijaitsevat entisellä rantatörmällä varsinaisesta niemestä 100 - 350 m koilliseen. Törmän yläreuna on 9 m nykyistä vedenpintaa korkeammalla. Nykyään paikka on peltoa, asuinpaikan 6 alapuolella lähellä rantaa on sauna. Peltokerros on keskimäärin 20 cm paksu, terassilla sen alla on hienoa hiekkaa ja paikoitellen myös hiesua tai savea; törmällä on pääsissään hienoa hiesua. Asuinpaikat levittäytyvät melko tarkasti hiekka-alueille.

Alue 6 on lähes kokonaan tuhoutunut, kiinteitä rakenteita ei havaittu. 30 x 25 m suuruisella alueella lapionpistoista tehtiin vähän löytöjä tai havaintoja heikosti värjäytyneestä hiekasta,

joka sisälsi palaneita kivenmurusia. Niukat löydöt olivat lähes poikkeuksetta peltokerroksessa. Koeojassa 4975-85/4985-87 oli vähän kvartsia ja palanutta luuta peltomullassa, hiesun pinnalla ei havaittu asuinpaikkaan viittavia merkkejä. Koeojassa 4963-65/4971-73 löydettiin vain 2 kvartsia. Aikaisemmin havaittu nokimaaläikkä on sekundaarinen. Eroosion ja peltoviljelyn takia on osa asuinpaikkakerrostumasta ilmeisesti valunut rinnettä alas, varsinainen asuinpaikka sijaitsee törmän päällä. Siihen kuuluneet kiinteät rakenteet on viljelys tuhonnut. Ainoat ajoitettavat löydöt, alkeellinen kirves ja 2 mikroliittiä, ovat mesoliittisia.

2.1.10. ALUE 7

Mesoliittinen ja kampakeraaminen (I:2,II:1,II:2) asuinpaikka;
luokka II

x = 6 953 59-62

y = 2 567 73-76

z = 116 - 119

Kartat: s. 26, 34-50

Kuvat: 1,2,11, 13-25

Diaposiitivit: 27553-66, 27568-75

Toimenpiteet:

Peruslinja ks. alue 4. Peruslinjan pohjoispuolelle avattiin 30 m pitkä ja 2 m leveä koeoja (5000-02/4895-4925). Toinen koeoja (14 x 2 m) tehtiin peruslinjaa vastaan koilliseen (5002-16/4901-03). Koeojia laajennettiin paalujen 4998-5000/4901-4905 ja 4999-5003/4923-4926 kohdilla. Paalujen 5000/4935 ja 5000/4945 lounaispuolille kaivettiin 2 x 2 m:n suuruiset koekuopat. Tasokaivauksin tutkittiin yhteensä 110 m². Peltokerros poistettiin yhtenä tasona, mineraalimaaperässä tasojen paksuus oli 5 cm. Tasot dokumentoitiin 10 cm välein. Paalusta 5010/4900 luoteeseen kaivettiin 1 x 1 m koekuoppia 10 m:n välein alueelle 8 saakka. Varsinaisen kaivausalueen ulkopuolella tehtiin lapiopistoja 5 ja 10 m välein. Löytöjen levinneisyyttä määriteltiin lisäksi pintapöiminnällä.

Maaperä

Paikka on mansikkapeltona, kaivauksen aikaan terassi asuinpaikoilla 7 ja 8 oli juuri kynnettyä. Peltokerros on hiekan ja hiesun sekaista, ja se on noin 20 cm paksu. Kyntöjälkiä oli näkyvissä vielä n. 30 cm syvyydessä. Mineraalimaaperä on asuinpaikan 7 alueella hienoa hiekkaa, sen ympärillä on hiesua. Törmällä ja varsinkin alueiden 7 ja 8 välissä on hienoa hietaa tai savea. Hiekka peltokerroksen alla on harmaanruskeaksi tai punertavaksi värjäytynyttä, paikoitellen palanutta. Likamaa ulottuu 30 - 40 cm:n syvyyteen. Huuhtoutumiskerrosta oli jäljellä vain paikoitellen. Se viittaa asuinpaikan pintakerrosten tuhoutuneeseen. Kolmessa kohdassa esiintyi 10 - 30 cm vahvoja punaisia kulttuurimaaalueita, jotka liittyvät kiinteisiin rakenteisiin (4998-5002/4899-4905, 5000-02/4915-19, 4999-5002/4921-26).

Kiinteät rakenteet

- Luukeskittymä/jätekuoppa ruudussa 5000/4895 (kartta s.35, dia. 27559)

Soikea läikkä (90 x 60 cm), jossa oli erittäin runsaasti palanutta luuta (n. 6500 kpl/770g). Kyseessä on matala kuoppa, joka oli kaivettu tummanpunaisen kulttuurikerroksen läpi. Noin 15 cm syvyinen kuoppa alkoi heti peltokerroksen alta. Kyntämisen takia luut olivat levinneet jonkun verran kuopan ympärille. Luista on määritetty 59 fragmenttia, jotka kaikki ovat hirvestä. Jäännökset ovat peräisin vähintään yhdestä aikuisesta ja yhdestä nuoresta yksilöstä.

- Mahd. kodanpohja ja jätekuoppa ruuduissa 4998,5-5002-5/4988-4905 (kartat s. 35,39,42,44-47, kuvat 14-16)

Soikea tai melkein suorakulmainen (6 x 3,5 m), keskeltä n. 20 cm syvä painanne, johon oli muodostanut 15 cm paksu, tummanpainainen kulttuurikerros. Keskellä oli pääasiassa palanutta maata. Vain reunat ulottuivat peltokerrokseen saakka, muuten rakenteen pinta oli koskematon. Painanne oli täyttynyt ennen peltokerroksen syntymistä kerroksittain puhtaalla hiekalla ja likamaalla. Rakenne oli runsaslöytöinen: eniten kvartsi-iskoksia ja -esineitä. Lähellä eteläreunaa (ruudut 4998,5-5000/4902-4903,5) oli

kulttuurikerroksen alla 1,6 x 1,4 m suuri ja 80 cm syvä (1,2 m maan pinnasta) soikea kuoppa, jossa oli kerroksittain likamaata, palanutta maata ja nokimaata. Kaksi hiililäikkää oli 20 ja 40 cm syvydessä. Niiden alapuolella oli reunoilta ylöspäin kaareva 15 cm paksu punamultakerros. Kuopassa oli runsaasti palaneita kiviä ja poikkeuksellisen runsaasti löytöjä. Kvartssia oli yli kilo (mm. 55 kaavinta, 21 mikroliittia ja 2 säleydintä). Luita löydettiin vajaa 100 g, niistä 80 fragmenttia on määritetty (hirvi 3, näätä 2, metso 8, hauki 56 ja muita kaloja 11 kpl).

Kvartsiesineet ja jätteet rajoittuivat selvästi painanteessa olevaan kulttuurikerrokseen ja kuoppaan. Kyseessä saattaa olla kodanpohja, jonka eteläreunalla oli jätekuoppa ja mahd. tulisija. Hiilikerrokset voivat olla sekundaarisia. Kvartsiaineisto on selvästi mesoliittista, mutta kuopan alimmasta hiilikerroksesta saatu radiohiiliajoitus on kampakeraaminen (Su-2497 5050±40 BP). Ajoitus vastaa samalta alueelta löydettyä keramiikkaa (II:2). Lähin keramiikkaakeskittymä oli kuopasta n. 10 m kaakon, kuopan päältä pintakerroksesta löytyi vain 2 palaa keramiikkaa.

- Kuoppa/tulisija ruuduissa 5015/4901-02 (kartta s. 37)

Pyöreä (90 x 90, syv. 40 cm) rakenne tuli esiin heti peltokerroksen alta. Sen keskellä oli pyöreä, 15 cm syvä nokimaaläikkä, ympärillä ja alapuolella tummaa likamaata. Kuoppa oli kaivettu puhtaaseen hiesuun, eikä sen lähellä ollut muita rakenteita. Ajoitus on epävarmaa, kuopasta ei tehty löytöjä.

- Tulisija ja paalunsija ruudussa 5000/4909 (kartat s. 36,40, 49; kuva 19)

Peltokerroksen alapuolella oli epäsäännöllinen nokimaaläikkä (n. 120 x 75 cm), jonka ympärillä oli 10 cm:n vyöhyke palanutta hiekkaa. Läikkä jatkui 3. tasoon, jossa nokimaa-alue oli pienentynyt ja palanutta maata oli 100 x 60 cm soikeana jälkenä. 4. tasossa ilmestyi länsipäähän pyöreä kuoppa (halk. 30, syv. 30 cm), jonka keskellä oli hiiltyneen puun (paalun) jäännöksiä,

kuopan seinämissä oli hiiltynyttä orgaanista ainetta. Kuopan täytti tummanruskea likamaa. Kyseessä on epäilemättä paalunsija. Koska se kuitenkin oli ainoa laatuaan koko kaivausalueella, on mahdotonta sanoa, mihin se liittyy. Ei voi myöskään varmuudella sanoa, ovatko paalunsija ja miltei sen päällä ollut tulisija samanikäiset. Löytöjen perusteella rakenteet kuuluvat tyyppillisen kampakeramiikan aikaan.

- Tulisija ruudussa 5000/4916 (kartat s. 36,40,49)

Soikea nokimaaläikkä (tasossa 1 NW-SE-suuntainen, 100 x 70 cm; tasossa 3 NE-SW-suuntainen, 70 x 40 cm). Se oli n. 15 cm syvä, ja sen pinta oli maanviljelyksen tuhouama. Läikkä sisälsi runsaasti hiiltä, hiekka reunoilla oli paikoitellen palanutta. Tulisijan ympärillä oli melkein suorakulmainen alue tummanpunaista kulttuurimaata, sekin kyntämällä pahasti rikkoutunut. Värjäytymä jatkui kaivaumattomalle alueelle koillisessa. Värjäytymän mitat ovat 3,2 x > 2 m. Kulttuurimaasta löydettiin vähän palanutta luuta (mm. hirvi 1, majava 2 ja hauki 3 kpl) ja runsaasti kvartseja (3 kaavinta, 1 uurrin, 1 pora, 4 mikroliittia, 1 säleydin ja muutama säle). Koska läheltä tulisijaa löydettiin myös kampakeramiikkaa, on sen ajoittaminen vaikeaa: se voi olla joko mesoliittiselta tai kampakeramiselta ajalta. Värjäytymä ja nokimaaläikkä saattavat merkitä rippeitä asumuksen pohjasta ja siinä olleesta kivettömästä tulisijasta.

Värjäytymästä n. 3 m lounaseen oli keramiikkakeskittymä (Ka II), josta löytyi myös luuta, mm. ensimmäinen Summasjärven alueelta löydetty hylkeen luu.

- Kivetty tulisija ruuduissa 5001-02/4921-22 (kartat 36,38,40, 41,48; kuva 17)

Toisessa tasossa tuli näkyville pieni pyöreä nokimaaläikkä (läpimitta 50 cm) ja kasautuma palaneita kiviä sen lounaispuolella. Läikkä oli n. 30 cm syvän kuopan pinta. Kuopassa oli vinottain hiilinauhoja ja palaneita kiviä. Hiekka kuopan pohjalla oli palanutta. Tulisijasta ja välittömästi sen ympäriltä löydettiin paljon saviastian paloja ja muruja (KA II, yht. yli puolikiloa).

Itse kuopassa oli vain niukasti palaneita luita, mutta kuopan päällä, 1. ja 2. tasossa, oli ollut pieni keskittymä. Luista on voitu määrittää 25 fragmenttia: majava 12, hauki 1, särkikala 4 ja muu kala 8 kpl.

Tulisijan ympärillä oli ohut (5-10 cm) kerros tummanpunaista kulttuurimaata, josta löytyi runsaasti kvartssia (mm. 12 kaavin-ta). Kulttuurimaa-alue oli kooltaan n. 5 x 3 m. Epäsäännöllisen muotonsa vuoksi sen funktiota on vaikea tulkita.

- Tulisija ruuduissa 4999-5000/4924 (kartat 36,40,48)

Pieni pyöreä kuoppa (läpimitta 50 cm), joka tuli esiin vasta varsinaisen kulttuurikerroksen alapuolella. Sen pinta on ollut mahdollisesti ylempänä. Kuoppa ulottui vielä 25 cm puhtaaseen hiekkaan. Kuopan pohjalla oli palaneita kiviä ja hiilinauha.

- Kivetty tulisija ruuduissa 5000-01/4925-26 (kartat 36,40,48, kuva 18)

Tasossa 2 tuli esiin soikea nokimaajälki (130 x 70 cm), jossa oli hajallaan palaneita kiviä. Tasossa 3 kiviä ja hiiltä oli toinen kerros samalla kohdalla kuin ylempänä, selviä reunoja ei havaittu. Alunperin paikalla on ehkä ollut tasainen tulisija, jonka myöhempi asutus on rikkonut.

Ruuduissa 4999-5001/4923-4925, joissa kaksi viimeksi mainittua tulisijaa sijaitsivat, oli 15-25 cm vahva tummanpunainen kulttuurikerros vailla selviä rajoja. Se jatkui kolmeen suuntaan kaivausalueen ulkopuolelle, ja siitä löydettiin runsaasti keramiikkaa, kvartssia ja palanutta luuta (määritetty on hirvi 14, majava 15, metso 1, hauki 1, särkikala 2 ja muu kala 8 kpl). Löydöt ovat toisaalta mesoliittisia (6 kvartsimikroliittiä), toisaalta kampakeraamisia. Keramiikan joukkossa on I:2, II:1 ja II:2 tyyliä. Löytöaineisto viittaa ainakin 4 eri-ikäiseen asutusvaiheeseen.

Alueen 7 kiinteät rakenteet ja kulttuurikerroksen levinneisyys rajoittuvat melkein soikealle alueelle (55 x 30 m), joka on entisellä rantaterassilla. Terassi syntyi n. 9100 vuotta BP sitten eli Ancyclusregression aikana (Ristaniemi 1985, Keski-Suomen muinaisrannat). Löytöaineistosta ei voi päätellä, onko mesoliittinen asutus samalta ajalta. Kaksi paikalta löydettyä kvartsi-kärkityyppiä, ruotokärki ja ns. mikrokärki, ovat todennäköisesti vanhempia kuin 8000 BP. Muu kvartsisiesineistö ei ole tarkemmin ajoitettavissa, kvartsimikroliitit esiintyvät ajanjaksolla 9000/8000 BP - n. 6000 BP.

Summasjärvi kuroutui osana Suur-Päijännettä Ancyclusjärvestä n. 9000 vuotta BP sitten korkeudella 100-111 m mpy. Siihen aikaan rantaterassi oli siirtynyt järvestä jo 30 - 40 m. Siksi mesoliittinen ja kampakeraaminen asutus eivät olleet aivan järven rannalla.

Löydösten mukaan paikalla oli ainakin 4 asumusta, josta yksi oli luultavasti maahan kaivettu kota. Selvän vertikaalisen stratigrafian puuttuessa asumusten ajoittaminen on vaikeaa. Vain tulisija ruuduissa 5001-02/4921-22 on löytöolosuhteiden perusteella varmasti tyyppillisen kampakeramiikan ajalta. Siksi on myös mahdollista sanoa, onko kussakin asutusvaiheessa ollut yksi vai useampia asumuksia.

2.1.11. ALUE 8

Kivikautinen asuinpaikka ja hist. ajan? raudanvalmistuspaikka;
luokka III

x = 6 953 64-66

y = 2 567 72-74

z= 119 - 121

Kartat: s. 26

Kuvat: 11 ja 13

Diapositiivit: 27554

Toimenpiteet:

Koekuoppia (1 x 1 m) 10 m välein linjalla 5100/4890 - 5010/4830; pintapoimintaa.

Pelto oli kynnetty, ja löytöjen levinneisyys oli helppo dokumentoida. Peltokerroksesta löytyi kvartssia (mm. 1 kaavin ja 1 mikroroliitti), palanutta luuta, palanutta savea ja rautakuonan kappaleita (yht 275 g). Koekuopista ei tavattu kiinteitä rakenteita eikä kulttuurikerrosta. Vain kuopissa 5010/4840 ja 5010/4850 hiekka peltokerroksen alla oli heikosti värjäytynyttä. Asuinpaikka on ilmeisesti viljelyksen kokonaan tuhoama. Sen arvioitu laajuus on n. 30 x 25 m (700 m²). Asuinpaikka on saattanut jatkua vielä luoteeseen, uuden omakotitalon pihalle, mutta maansiirtotöiden vuoksi sielläkään on tuskin enää mitään säilynyt.

Asuinpaikka sijaitsee samalla terassilla kuin alueet 6 ja 7, vaikkakin selvästi kauempana järvestä (n. 150 m). Löydöt osoittavat kivikautista (mahd. mesoliittista) asutusta ja todennäköisesti hist. ajan raudanvalmistusta. Laajalta alalta Voudinniemen pelloilta löydetyt rautakuonakappaleet voidaan yhdistää ent. virkatalon toimintaan (ks. alue 4).

2.1.12. ALUE 9

Pyyntikuoppia, 2 kpl, luokka I/II

x = 6 953 66

y = 2 567 65

z = 117

Kartat: ks. luku 4

Kuvat: -

Diapositiivit: -

Toimenpiteet: -

Kuopat sijaitsevat maanomistajan, Veikko Hännisen, talosta 16 m itäkoilliseen ja 20 m itään. Paikka on melkein luonnontilainen maantien ja pellon välissä säilynyt metsikkö. Kuopat ovat samankokoisia ja lähes pyöreitä (läpimitta 2,5 m). Syvyyttä niille ei saatu, koska ne ovat täynnä roskaa. Koon ja sijainnin perusteella ne on luokiteltu pyyntikuopiksi. Kuopat ovat osa laajempaa järjestelmää, joka jatkuu välittömästi maantien toisella puolella n. 50 m luoteeseen. Todennäköisesti samaan pyyntikuoppakettiin kuuluvat myös alueen 3 kuopat. Pyyntikuoppia käsitellään luvussa 4.

2.1.13. KARTTALUETTELO

Peruskarttaote 1:20 000			s.25
Voudinniemen yleiskartta	1:1000	A 2	s.26
Voudinniemi 2; koekuoppa +120	1:25	A 4	s.27
Voudinniemi 4			
- koeoja 5004-07/5144-45 , taso 1	1:25	A 4	s.28
- profiili 5004-07/514	1:25	A 4	s.29
Voudinniemi 5; koekuoppa 4998-5000/ 5099-5101, SE-NW profiili	1:25	A 4	s.30
Voudinniemi 6			
- pintavaaituskartta, koeojat 4975-85/ 4985-87 ja 4961-65/4973-75	1:100	A 3	s.31
- koeoja 4975-85/4985-87, taso 1	1:25	A 4	s.32
- koeoja 4961-65/4973-75, taso 1	1:25	A 4	s.33
Voudinniemi 7			
- pintavaaituskartta	1:100	A 3	s.34
- ruudut 4998-5004/4895-4907, taso 1	1:25	A 2	s.35
- ruudut 4999-5002/4907-4926, taso 1	1:25	A 2	s.36
- ruudut 5004-16/4901-03, tasot 1 ja 3	1:25	A 2	s.37
- ruudut 5000-03/4921-23, taso 2	1:25	A 4	s.38
- ruudut 4998-5004/4985-4907, taso 3	1:25	A 2	s.39
- ruudut 4999-5002/4907-4926, taso 3	1:25	A 2	s.40
- ruudut 5000-03/4921-23, taso 4	1:25	A 4	s.41
- ruudut 4998-5002/4901-05, taso 5	1:25	A 3	s.42
- ruudut 4999-5003/4921-26, taso 5	1:25	A 3	s.43
- ruudut 4998-5002/4901-05, taso 7	1:25	A 3	s.44
- ruudut 4998-5002/4901-05, taso 9	1:25	A 3	s.45
- ruudut 4998-5002/4901-05, taso 11	1:25	A 3	s.46
- kuoppa 4998-5002/4901-05, ristikkäis- profiilit	1:25	A 2	s.47
- kaivausalueen profiilit	1:25	A 2	s.48
- kiinteiden rakenteiden profiilit	1:25	A 4	s.49
- pohjavaiituskartta	1:100	A 3	s.50
Voudinniemi 4-5, pintaprofiili 4995/5095 - 5210/5027	1:500	A 4	s.51

Peruskarttaote 1:20 000 22 44 07 SAARIJÄRVI 1984

Muovikartat s.27-30, 32,33,38,41,49 ja 51 säilytetään
arkin välissä

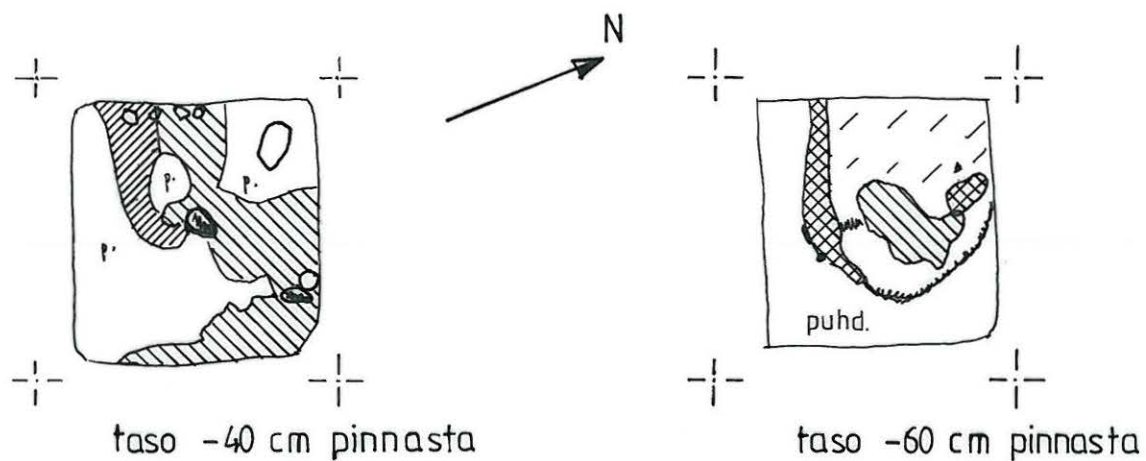
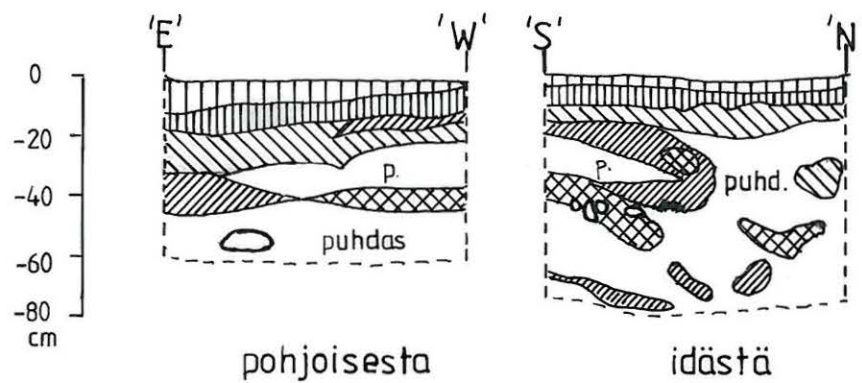
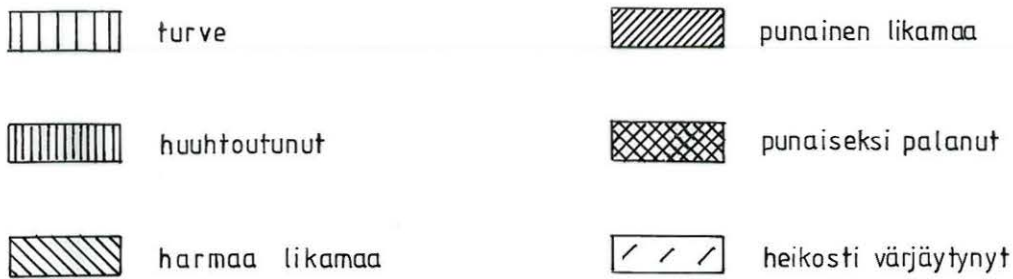
SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 2

H.-P. Schulz 1993

Koekuopan (+120 m kärjestä NW) 2 profiilia ja 2 tasoa

Mk 1:25

Piirt. H.-P. Schulz ja E. Mikkola

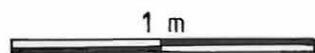

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 4

H.-P. Schulz 1993

Koeojan 5004-7/ 5144-5 taso1 = -20 cm pinnasta

Mk 1:25

Piirt. E. Mikkola ja H.-P. Schulz

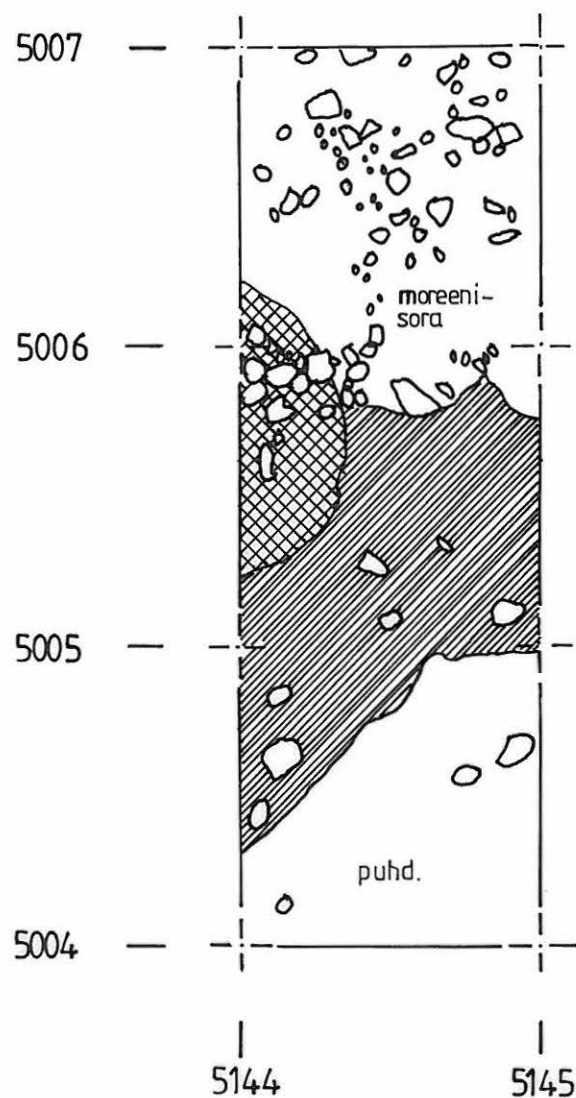

punaiseksi palanut

punertava likamaa

N (neulapohjoinen)

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 4

H.-P. Schulz 1993

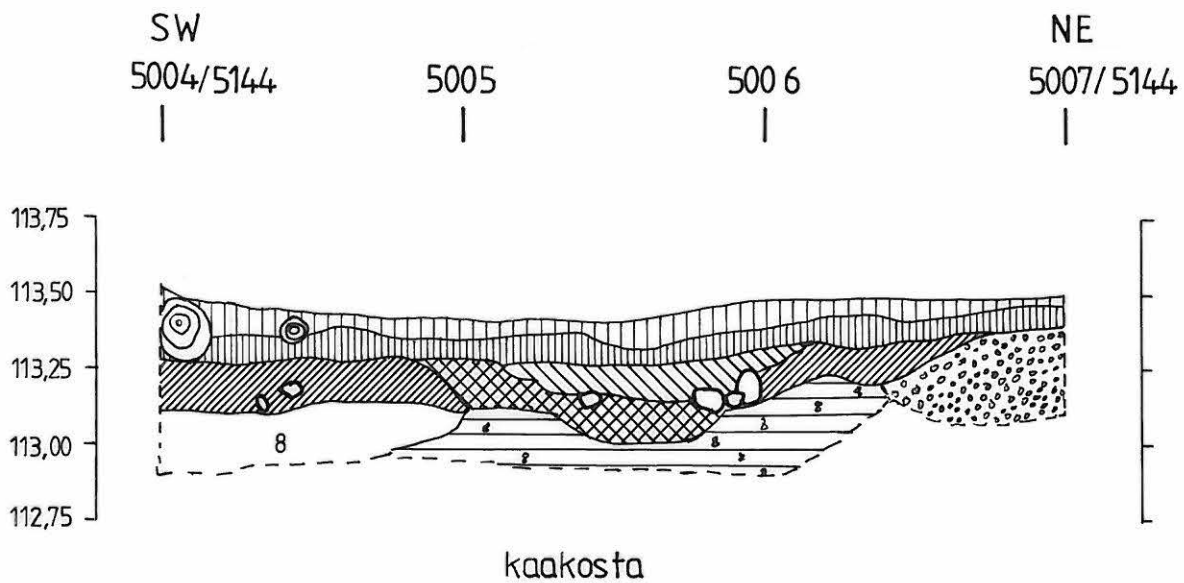
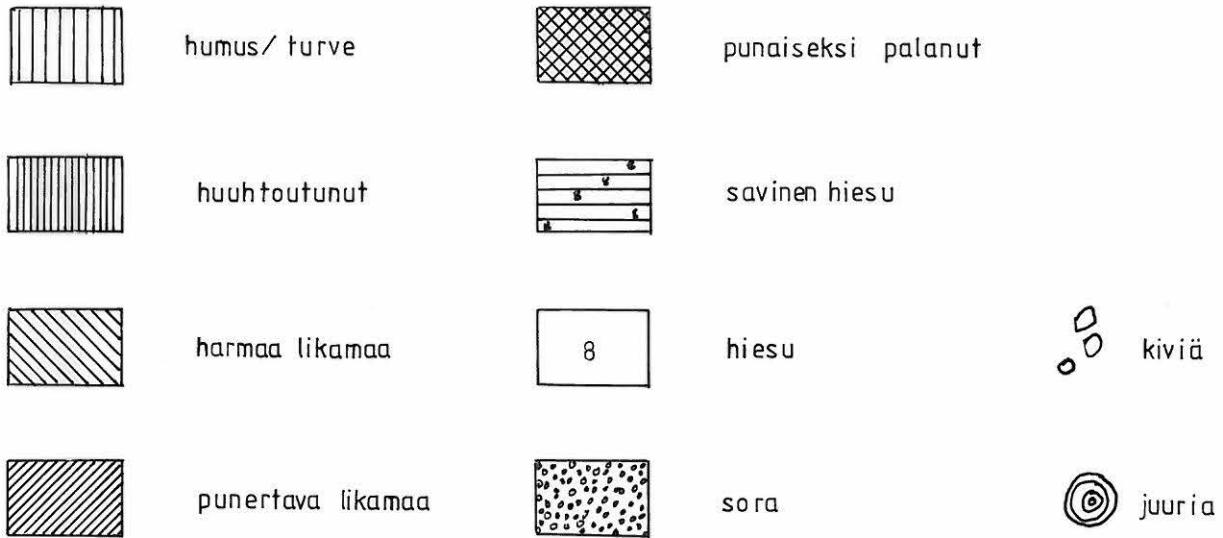
Koeojan 5004-7/5144-5 profiili

Mk 1:25

Korkeudet metreinä merenpinnan yläpuolella

Piirt. H:P. Schulz ja E. Mikkola

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 5

H.-P. Schulz 1993

Koekuopan 4998-5000/5099-5101 profiili

Mk 1:25

Piirt. H.-P. Schulz ja E.Mikkola

turve/humus

luukeskittymä

nokinen huuhtoutunut

kiviä

punainen likamaa

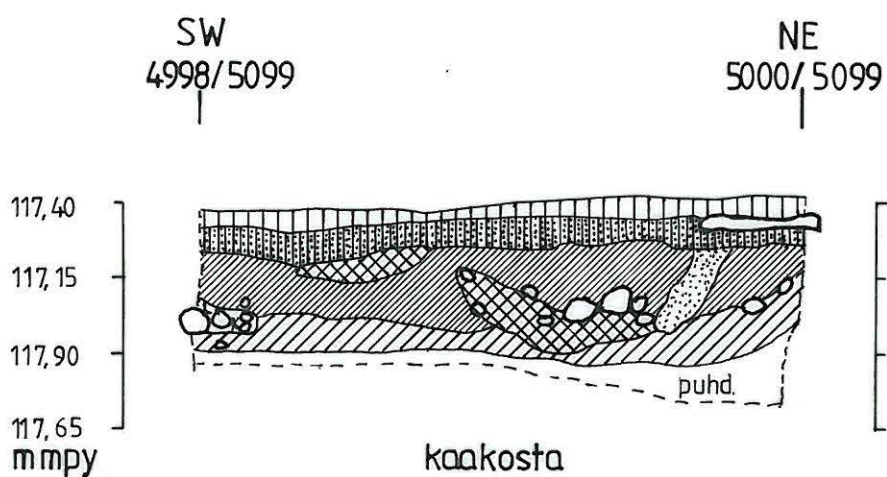
heikosti punertava

punaiseksi palanut

nokimaa

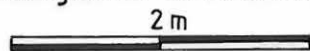

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 6

H.-P. Schulz 1993

Tasokartta koejasta 4975-85/4985-7

Taso 1

4985

Mk 1:50

Kp, 119,3 mmpy

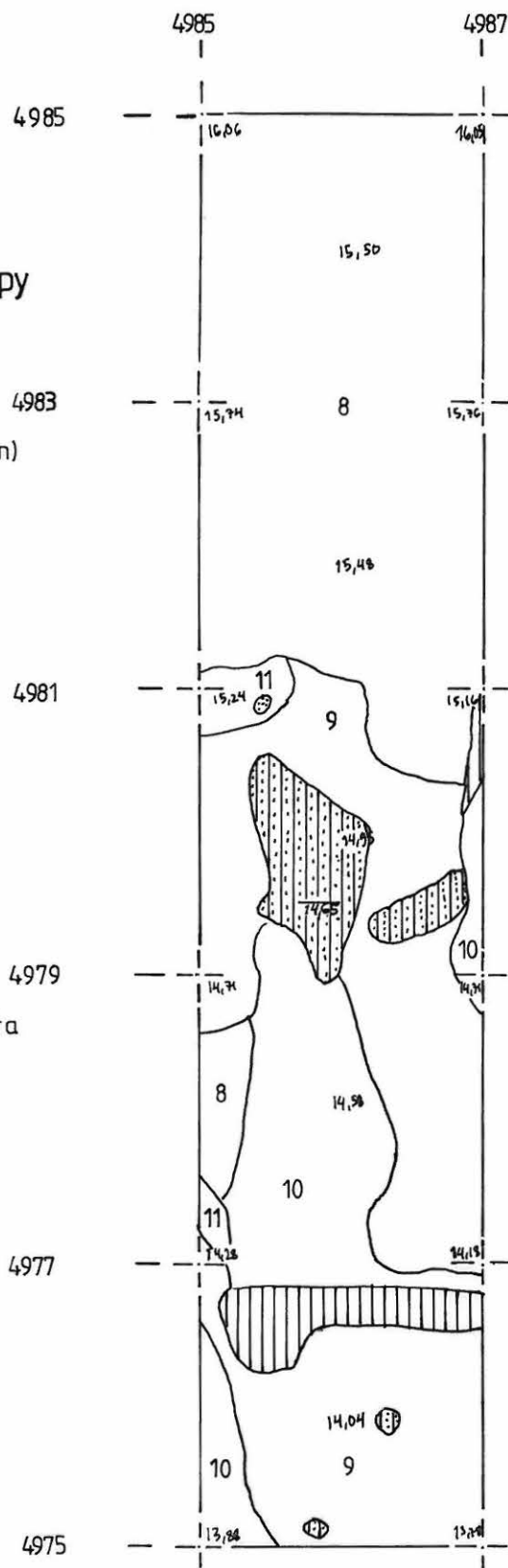
Korkeudet metreinä (16,06=116,06) mpy

Piirt. E.-M. Viitanen ja E. Mikkola

N (neulapohjoinen)

	peltomulta	4981
	nokinen peltomulta	
	nokimaa	
	vaaleanharmaa kellertävä hiesu	
	keltainen hiesu+ peltomulta	4979
	vaaleanharmaa kellertävä hiesu+ peltomulta	
	keltainen hiesu	

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 6

H.-P. Schulz 1993

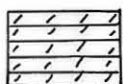
Tasokartta nk. ala-alueen laajennuksesta

Korkeudet vähennetty cm:nä maanpinnasta

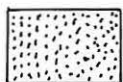
Mk 1:25

Piirt. Esa Mikkola

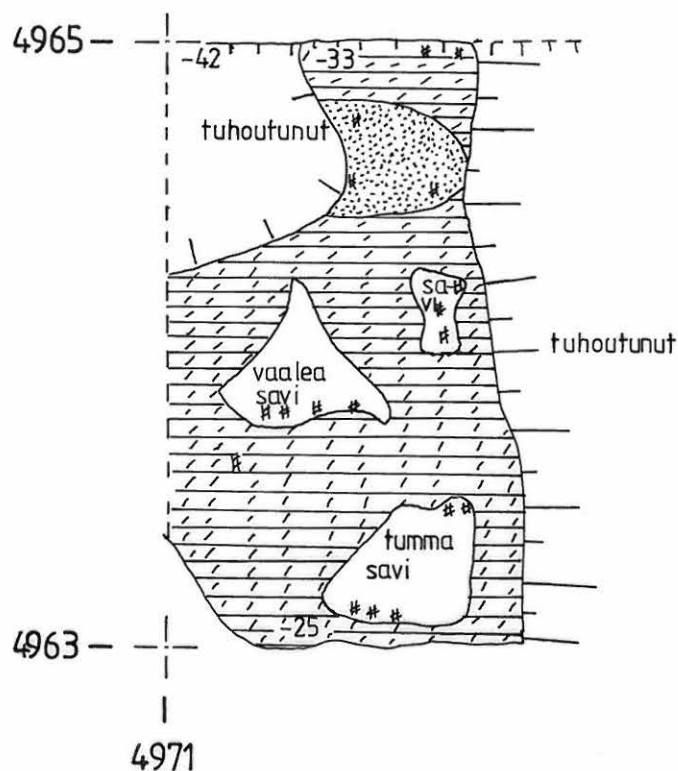

harmaa, peltomullansekainen savi

nokimaa

N (neulapohjoinen)

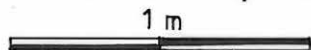
SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. SCHULZ 1993

Profiileja kaivausalueelta

Korkeudet metreinä merenpinnan yläpuolella (mmpy)

Mk 1:25

Piirt. E. MIKKOLA

tumma likamaa

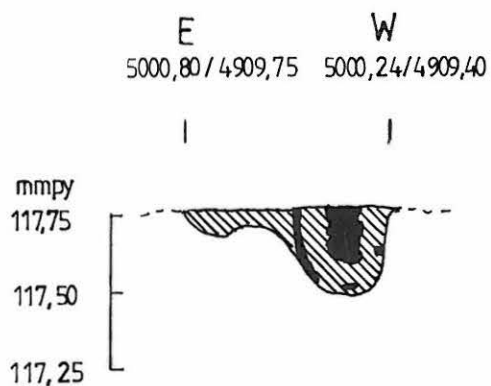
hiiltä

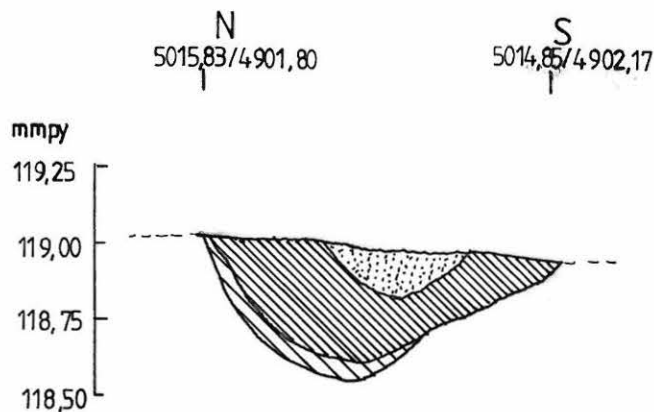
heikko likamaa

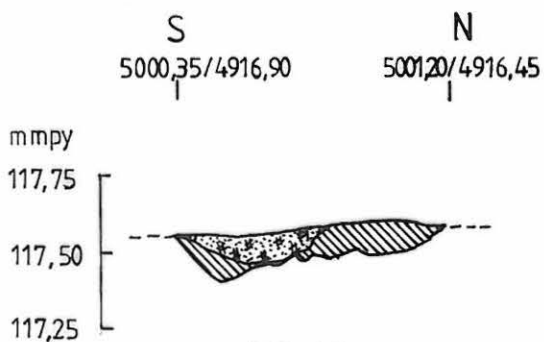
nokimaa

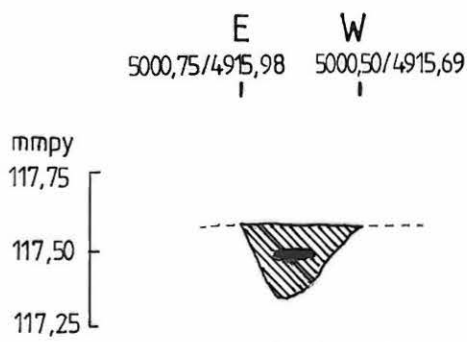
pohjoises ta

lännessä

idästä

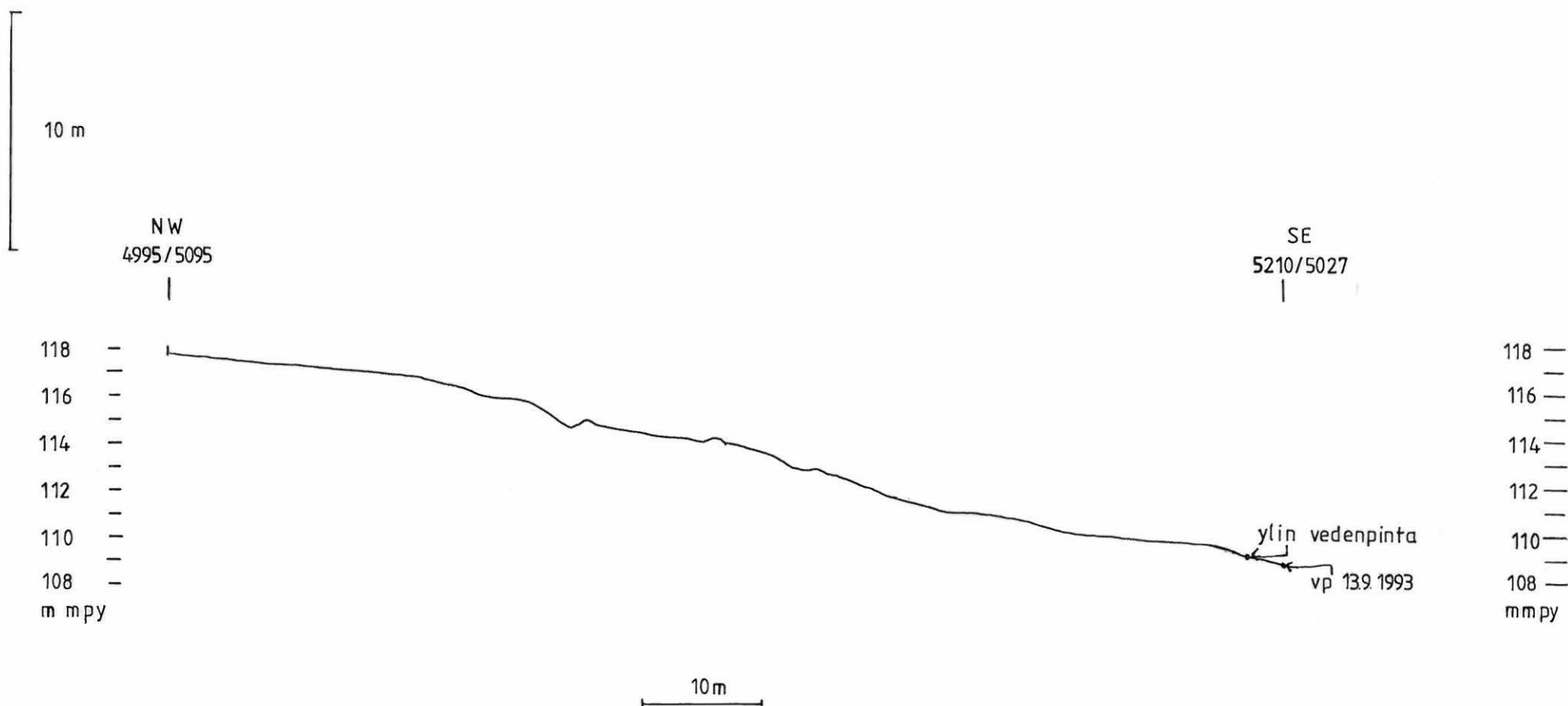
pohjoises ta

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 4 ja 5

H.-P. Schulz 1993

Rinneprofiili, pituus mk 1:500 ja korkeus 1:250

Piirt. H.-P. Schulz ja E. Mikkola

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. Schulz 1993

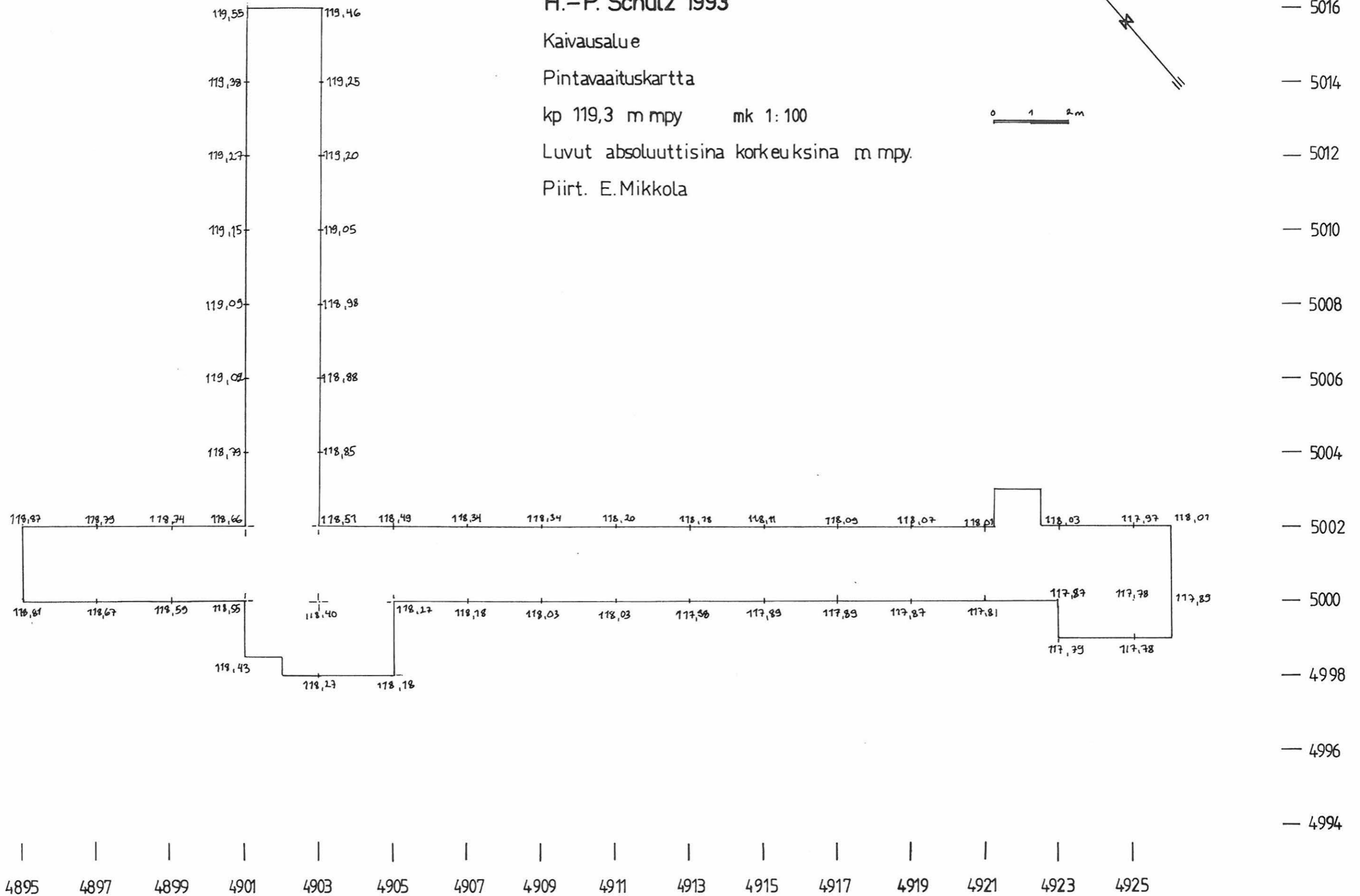
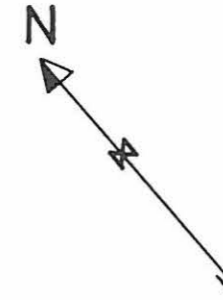
Kaivausalue

Pintavaaituskartta

kp 119,3 m mpy mk 1:100

Luvut absoluuttisina korkeuksina m mpy.

Piirt. E.Mikkola

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. SCHULZ 1993

Tasokartta, kaivausalue. Taso 1.

Ruudut 4998-5004/4895-4907

Mk 1:25

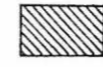
Kp 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä (19,30=119,30) mpy

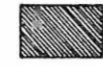
Piirt. E. MIKKOLA ja E.-M. VIITANEN

peltomulta

vaalea/harmaa likamaa

tumma/ruskea likamaa

punaiseksi palanut

punainen likamaa

nokimaa

hyvin heikko likamaa

punamulta

puhdas, hieno hiekka

puhdas, karkea hiekka

mangaanihiekka

hiiltä

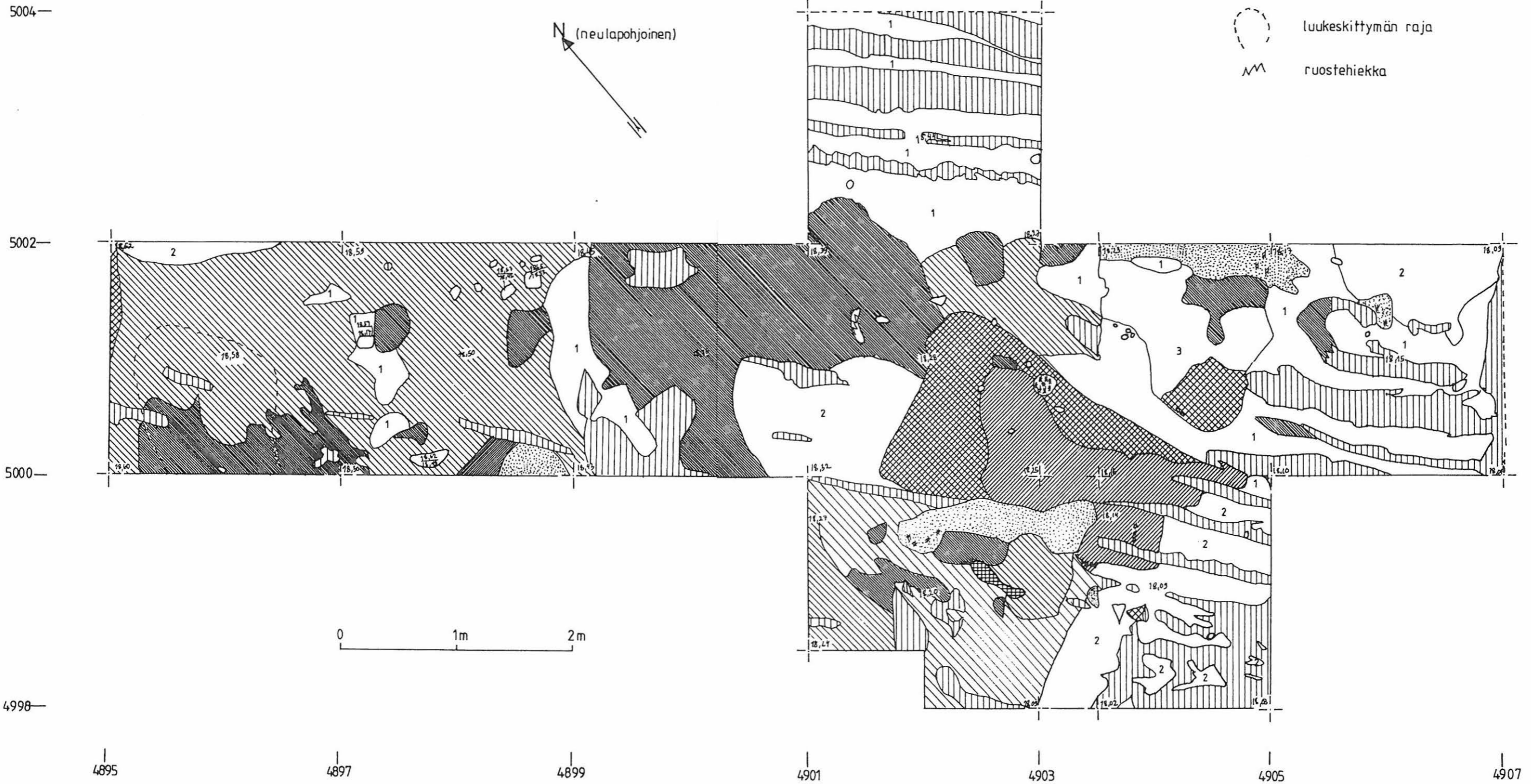
kiviä

luukesittymän raja

ruostehiekka

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. SCHULZ 1993

Tasokartta, kaivausalue. Taso 1.

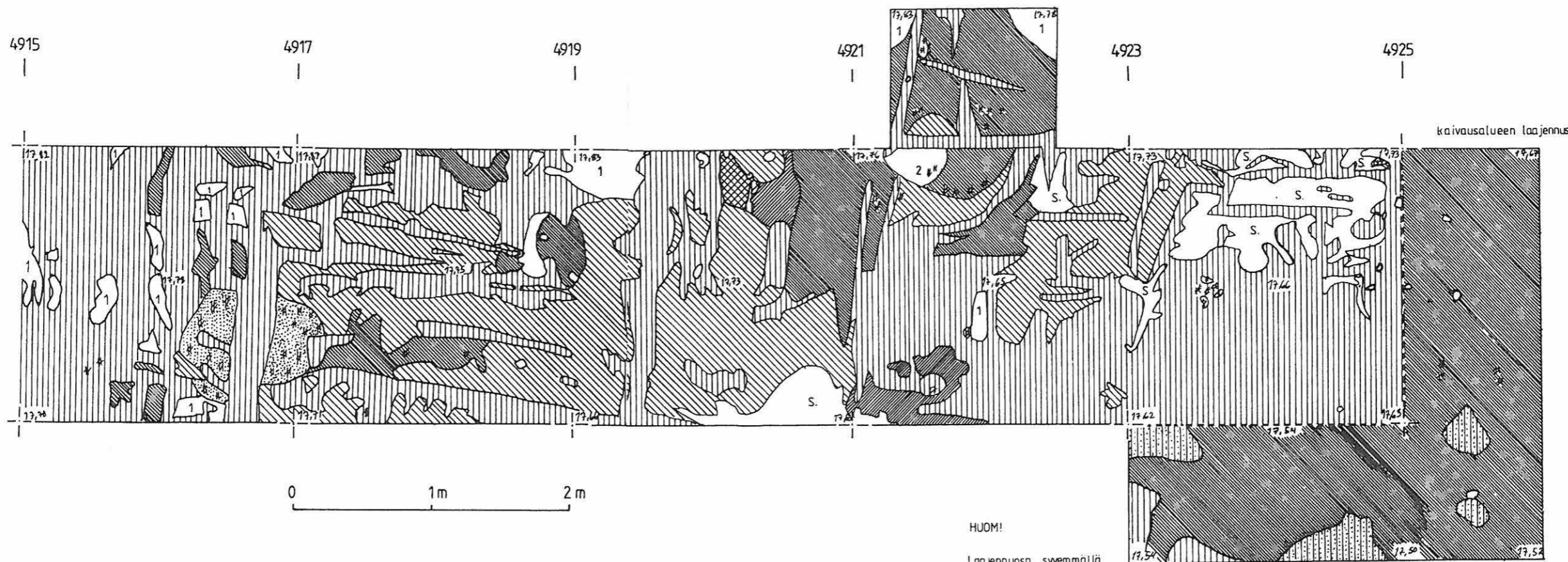
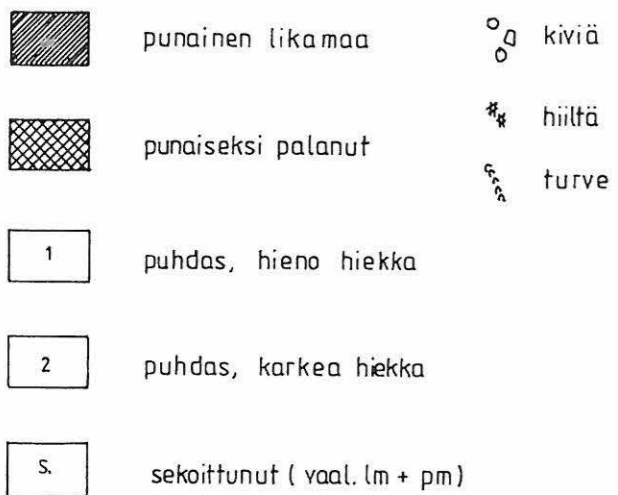
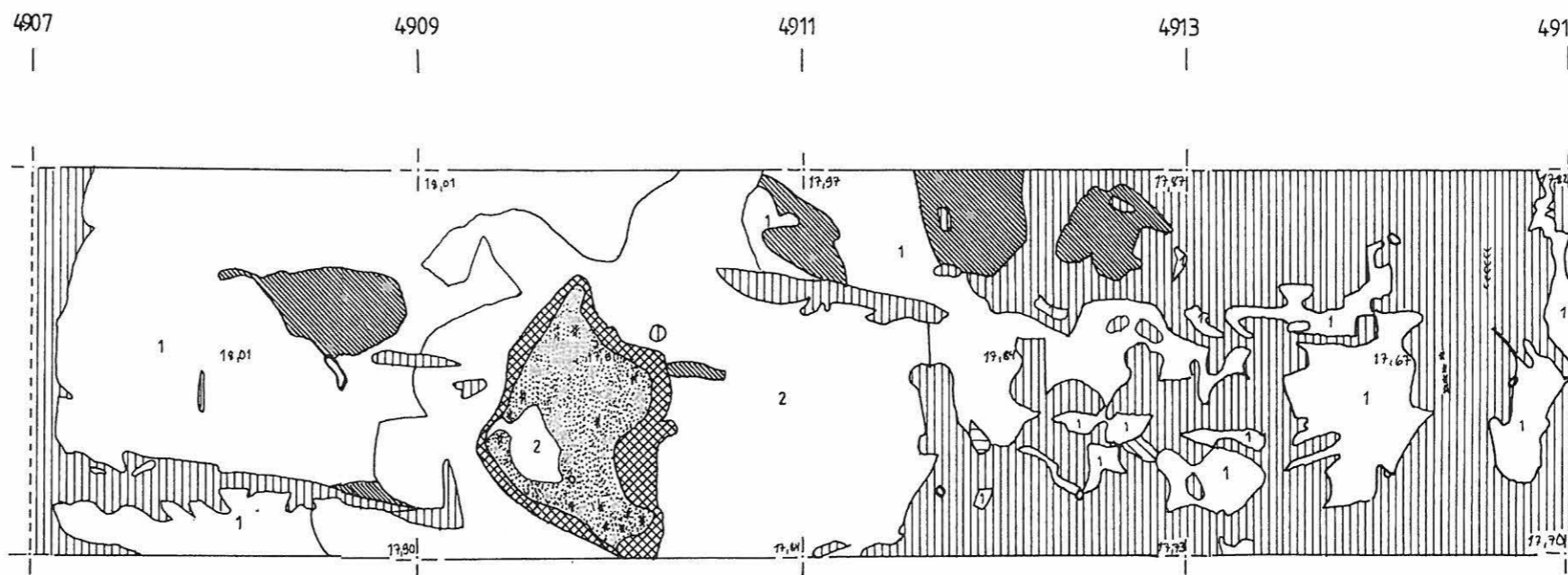
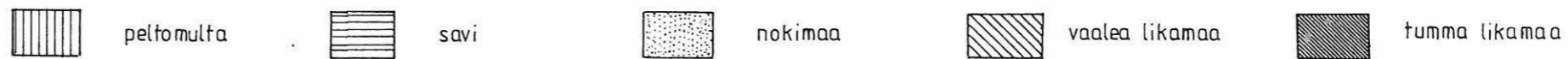
Ruudut 4999-5002/4907-4926

Mk 1:25

Kp 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä (19,30=119,30) mpy

Piirt. E. MIKKOLA ja E.-M. VIITANEN

HUOM!
Laajennuosa syemmällä
kuin kaivausalueen 1 taso

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. SCHULZ 1993

Tasokartta, kaivausalue

Ruudut 5004-5016/4901-4903

Tasot 1 ja 3

Mk 1: 25

Kp 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä

(19,30 = 119,30) mpy

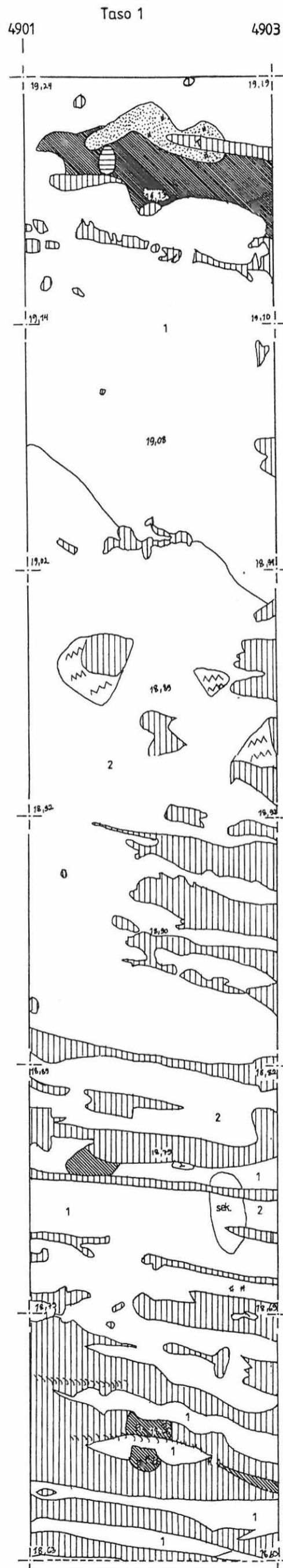
Piirt. E. MIKKOLA

- nokimaa
- savi
- pelto multa
- ruostehiekka
- puhdas, hieno hiekka
- puhdas, karkea hiekka
- tumma/ ruskea likamaa
- vaalea/ heikko likamaa
- sekoittunut
- sora
- tiili
- turve
- kivi
- hiiltä

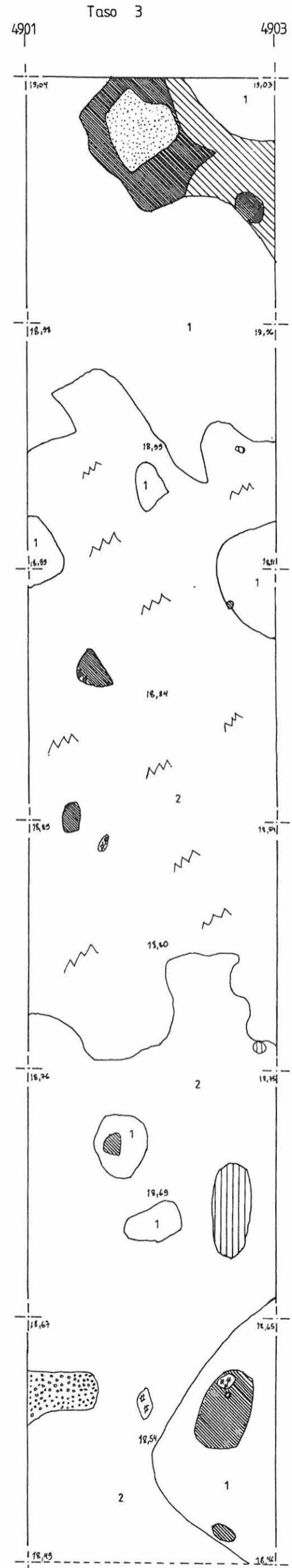
N (neulapohjoinen)

0m 1m 2m

5016
5014
5012
5010
5008
5006
5004

5016
5014
5012
5010
5008
5006
5004

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. SCHULZ 1993

Tasokartta, kaivausalue. Taso 3.

Ruudut 4998-5004/4895-4907

Mk 1:25

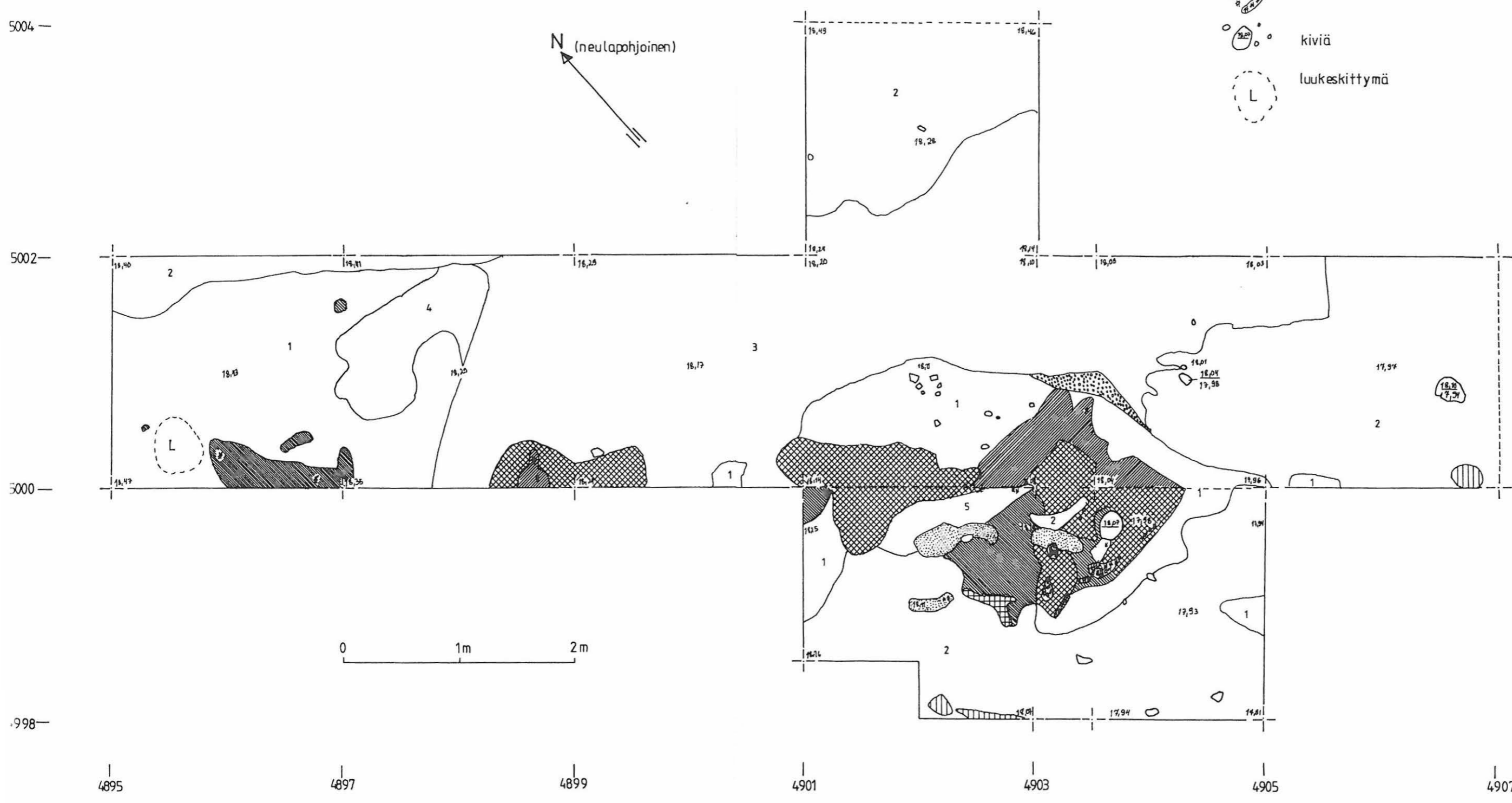
Kp 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä (19,30=119,30) mpy

Piirt. E. MIKKOLA ja E.-M. VIITANEN

	peltomulta		sora		puhdas, karkea hiekka
	tumma likamaa		nokimaa		mangaanihiekkä
	punaiseksi palanut		punamulta		hyvin hieno, harmaa hiekka
	punainen likamaa		puhdas, hieno hiekka		karkea likamaa

- hiiltä
- kiviä
- luukesittymä

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. SCHULZ 1993

Tasokartta, kaivausalue. Taso 3.

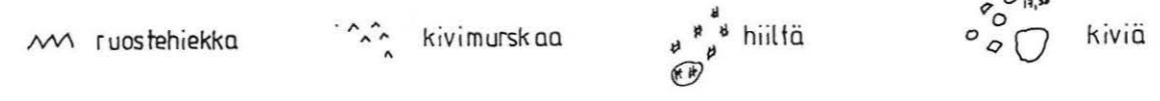
Ruudut 4999-5002/4907-4926

Mk-1:25

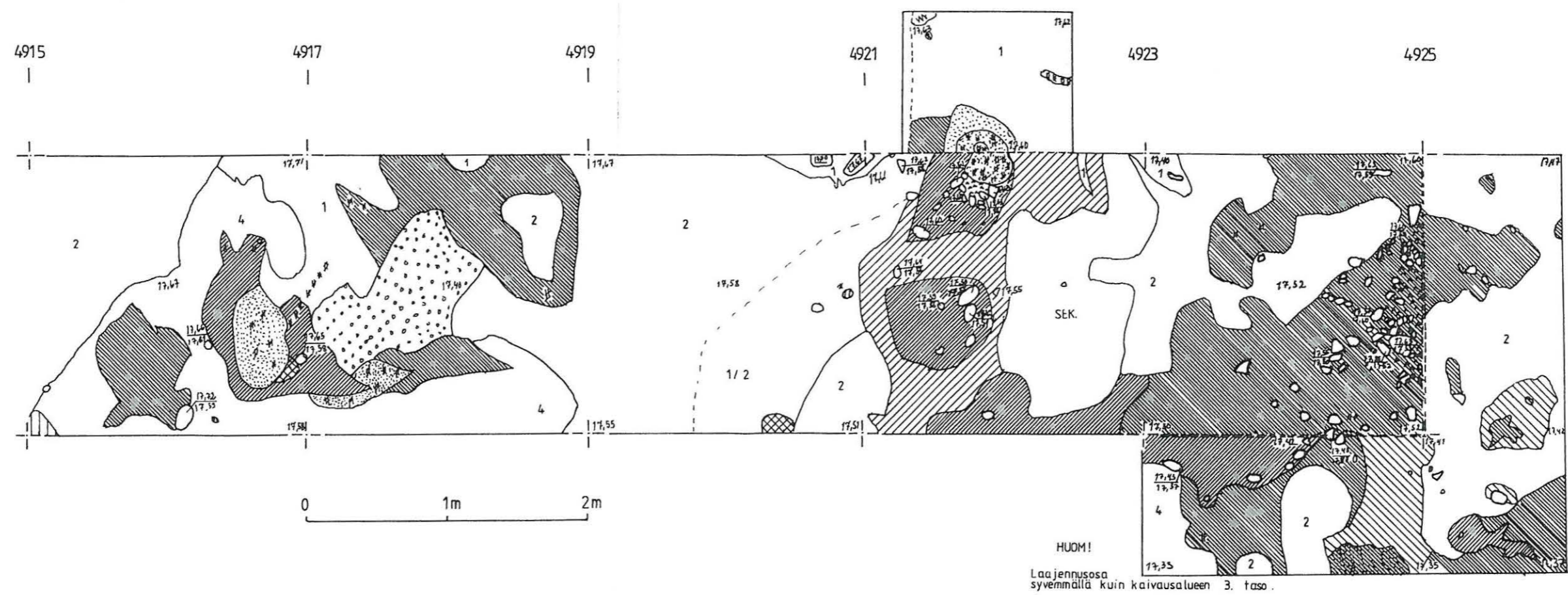
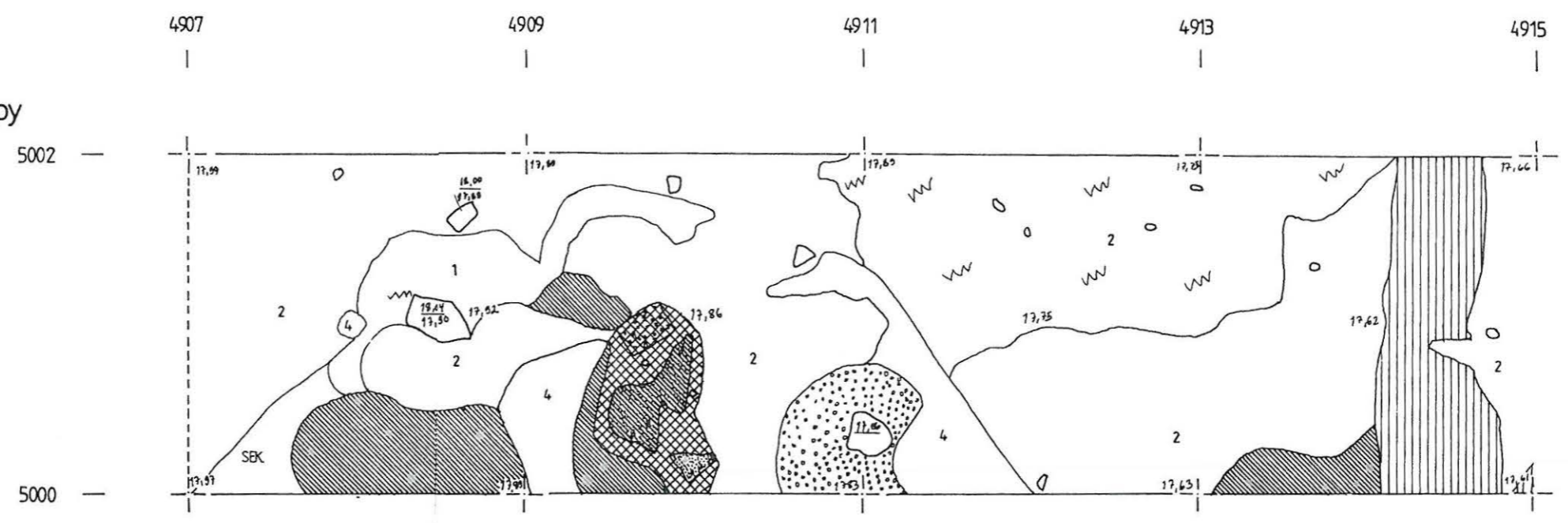
Kp 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä (19,30 = 119,30) mpy

Piirt. E. MIKKOLA ja E.-M. VIITANEN

- punertava likamaa (heikko)
- sekoittunut (karkea hiekka+pun. lm)
- puhdas, hieno hiekka
- puhdas, karkea hiekka
- erittäin hieno, harmaa hiekka

H.-P. Schulz 1993

Tasokartta, kaivausalueen ruudut 4998-5002/4901-4905

Taso 5

Mk 1:25

Kp 119,3 m mpy

Korkeudet metreinä (19,30 = 119,30) mpy

Piirt. E. Mikkola ja E.-M. Viitanen

RL rapautunut kivi (liuske)

hiiltä

o o kiviä

 tumma likamaa

 vaalea likamaa

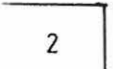
 5 karkea likamaa

 punaiseksi palanut

 nokimaa

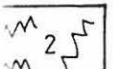
 sora

 1 puhdas, hieno hiekka

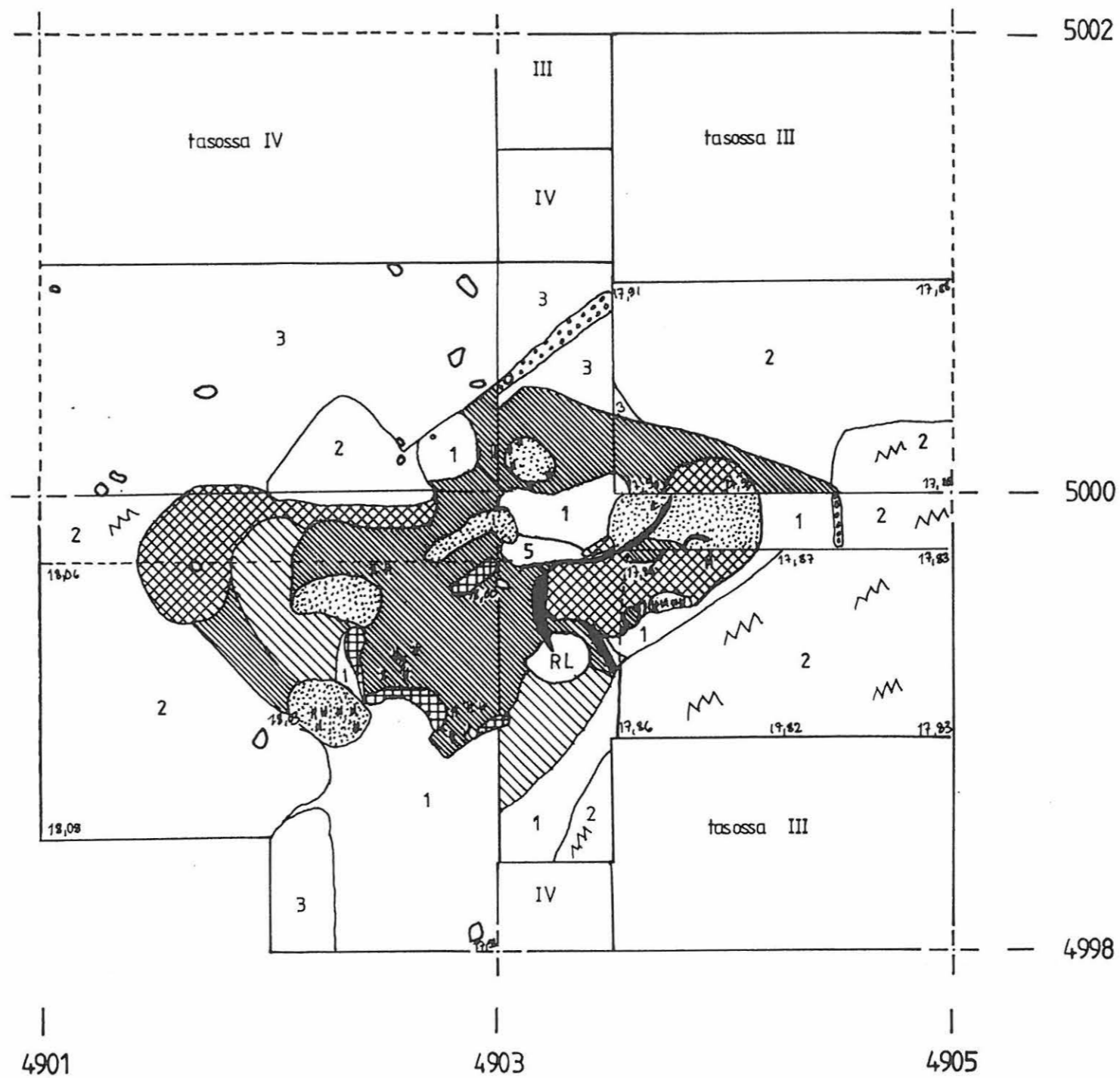
 2 puhdas, karkea hiekka

 3 mangaanihiekkä

 punamulta

 ruostehiekka

N (neulapohjoinen)

SAARJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. SCHULZ 1993

Tasokartta, kaivausalue

Ruudut 4999 - 5003/4921 - 4926

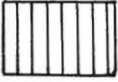
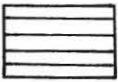

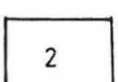
Taso 5

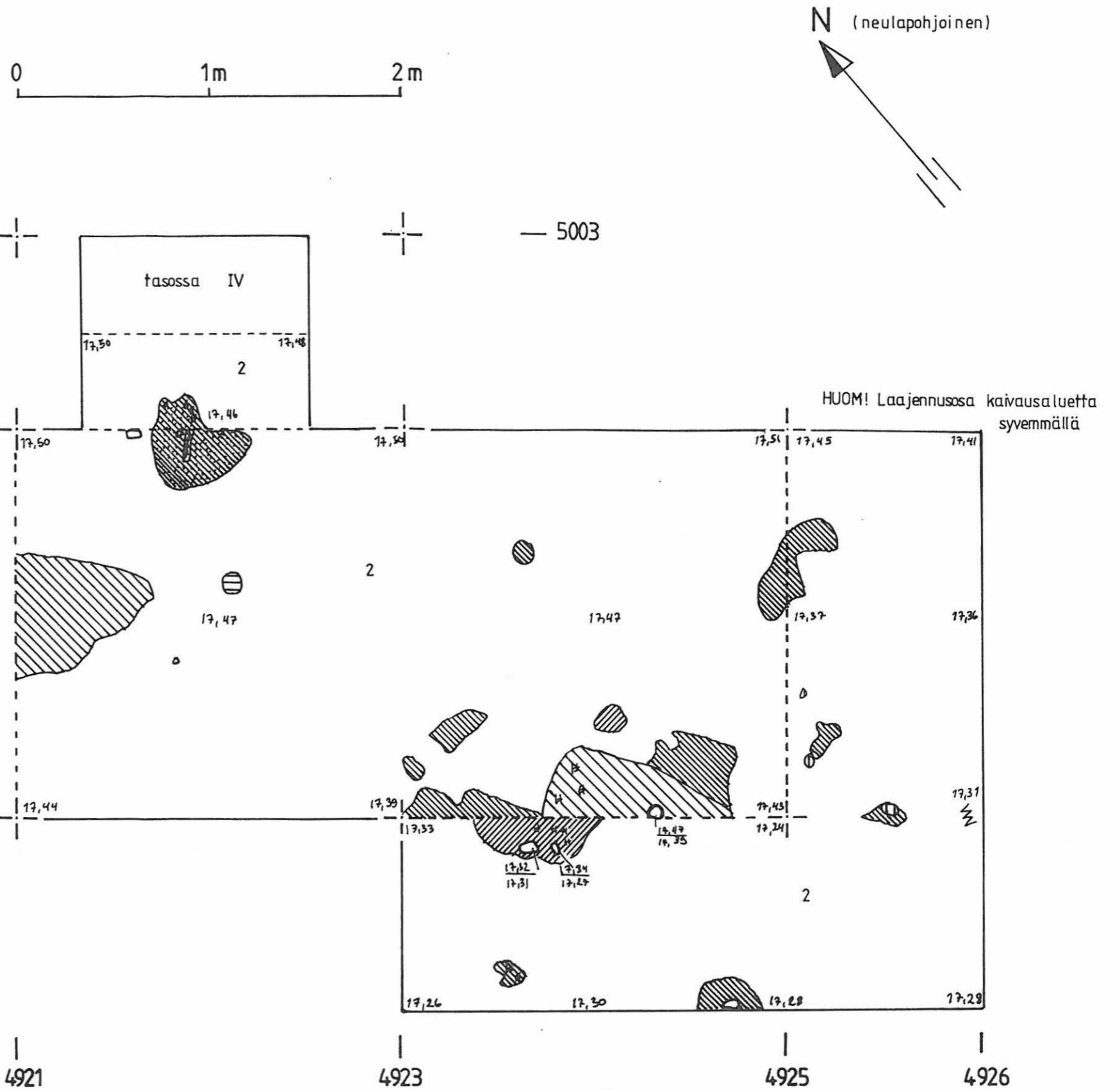
Mk 1:25

Kp 119,3 m mpy

Korkeudet metreinä (19,30=119,30) mpy

Piirt. E. MIKKOLA

- peltomulta
- savi
- tumma likamaa
- heikko likamaa
- punainen likamaa
- nokimaa
- puhdas, karkea hiekka

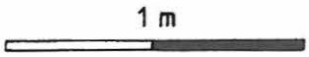

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. Schulz 1993

Tasokartta, kaivausalueen ruudut 4998-5002/4901-4905

Taso 7

Mk 1:25

Kp, 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä (19,30 = 119,30) mpy

Piirt. E.-M. Viitanen ja E. Mikkola

hiiltä kiviä

tumma likamaa

vaalea likamaa

karkea likamaa

punaiseksi palanut

nokimaa

sora

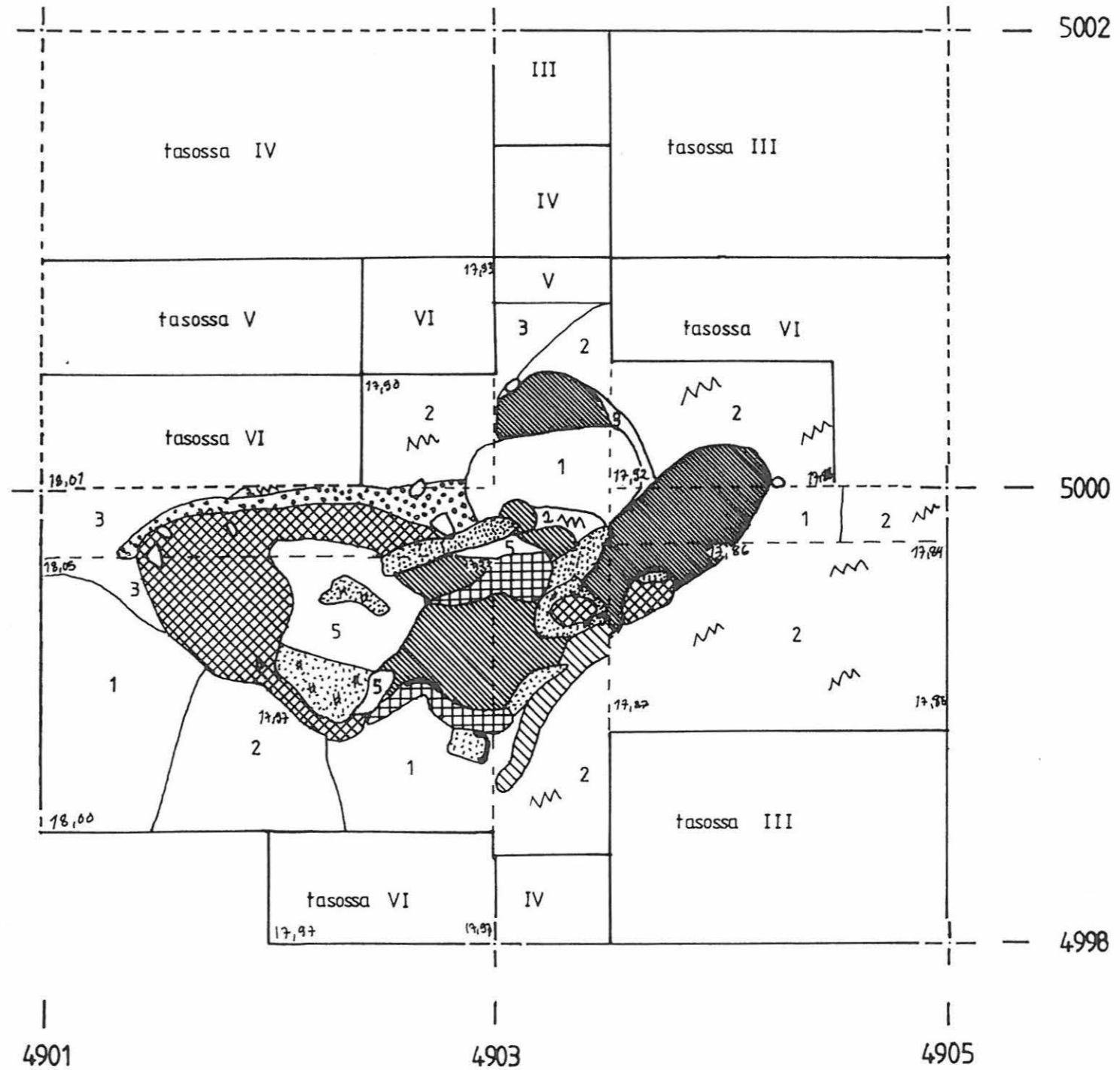
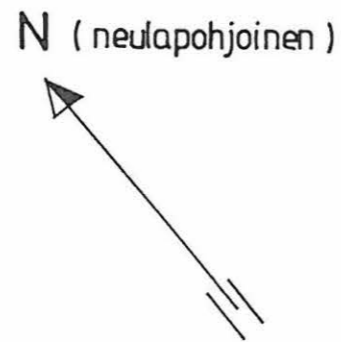
puhdas, hieno hiekka

puhdas, karkea hiekka

mangaani hiekka

punamulta

ruostehiekka

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. Schulz 1993

Tasokartta, kaivausalueen ruudut 4998-5002/4901-4905

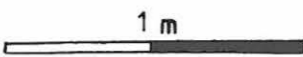
Taso 9

Mk 1:25

Kp 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä (19,30 = 119,30) mpy

Piirt. E.-M. Viitanen ja E. Mikkola

tumma likamaa

punaiseksi palanut

nokimaa

punamulta

puhdas, hieno hiekka

puhdas, karkea hiekka

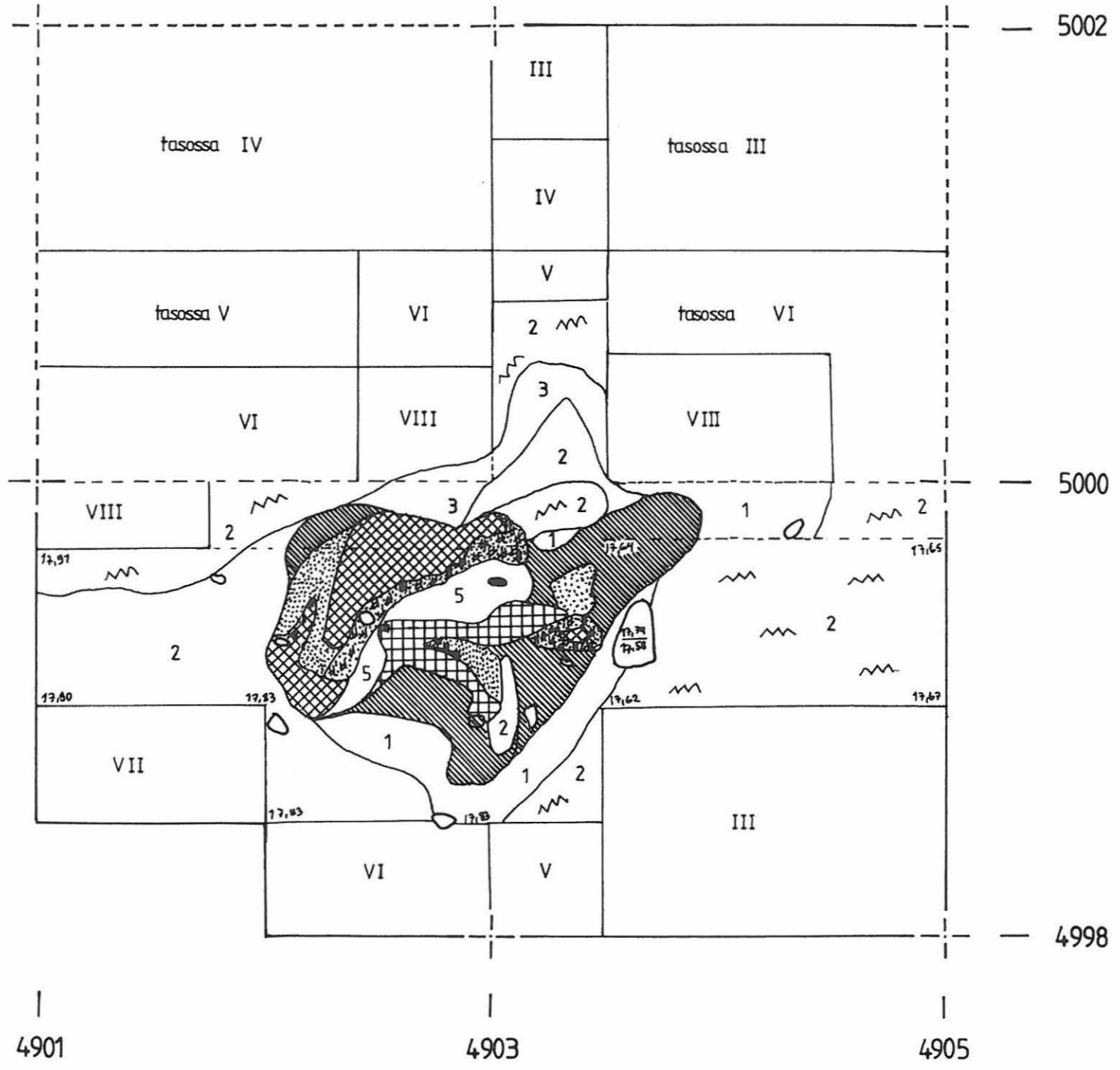
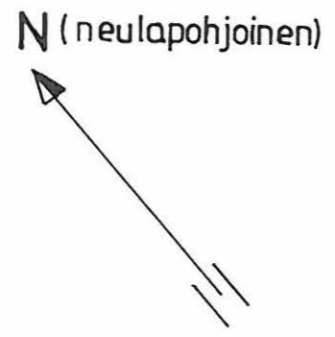
mangaanihiekkä

karkea likamaa

ruostemaa

kiviä

hiiltä

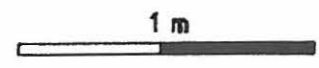

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H.-P. Schulz 1993

Tasokartta, kaivausalueen ruudut 4998-5002/4901-4905

Taso 11

Mk 1:25

Kp 119,3 mmpy

Korkeudet metreinä (19,30 = 119,30) mpy

Piirt. E.-M. Viitanen ja E. Mikkola

tumma likamaa

punaiseksi palanut

nokimaa, jossa hiiltä

punamulta

puhdas, hieno hiekka

puhdas, karkea hiekka

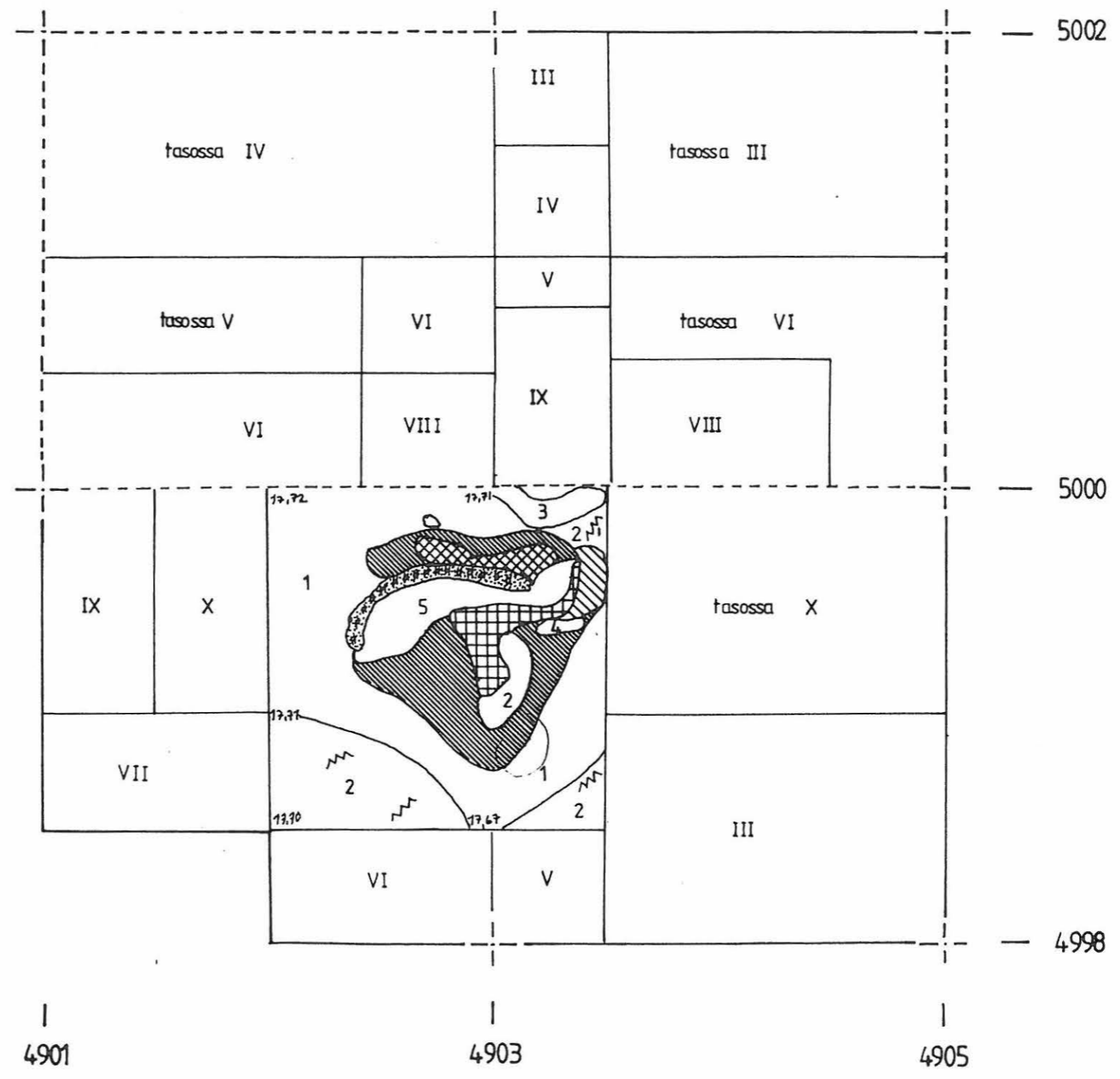
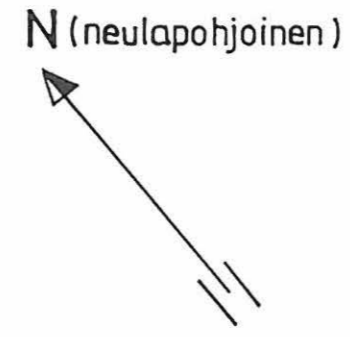
mangaanihiekka

harmaa hiekka

karkea likamaa

ruostehiekka

heikko likamaa

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

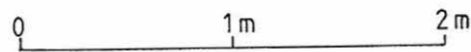
H.-P. Schulz 1993

Ristikkäisprofiilit

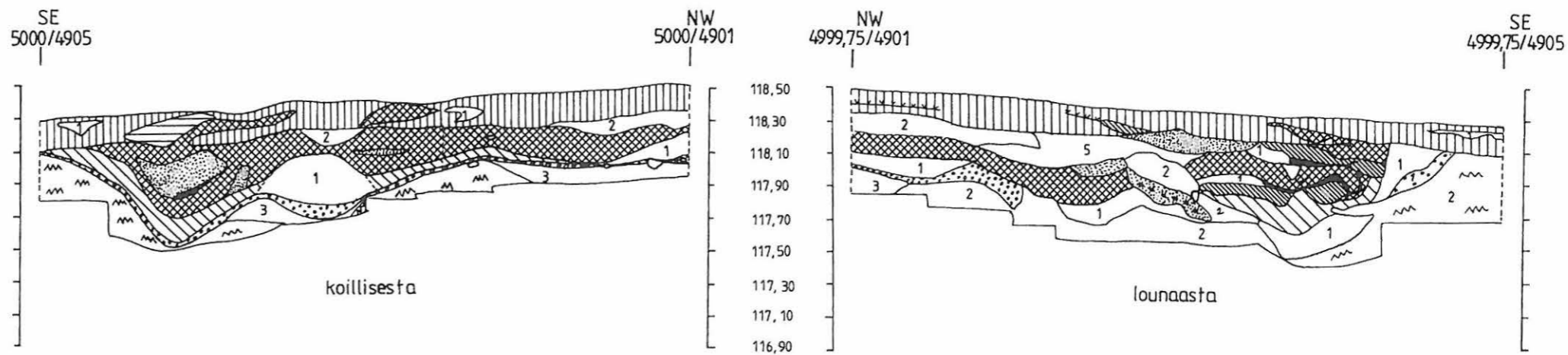
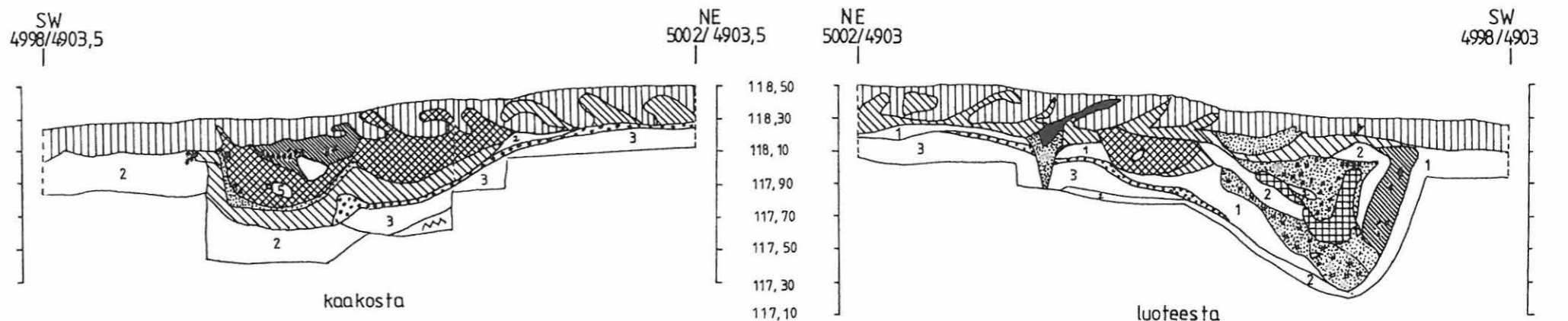
Mk 1:25

Korkeudet m mpy

Piirt. E.-M. Viitanen ja E. Mikkola

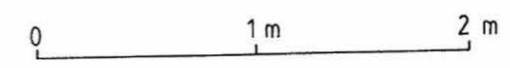
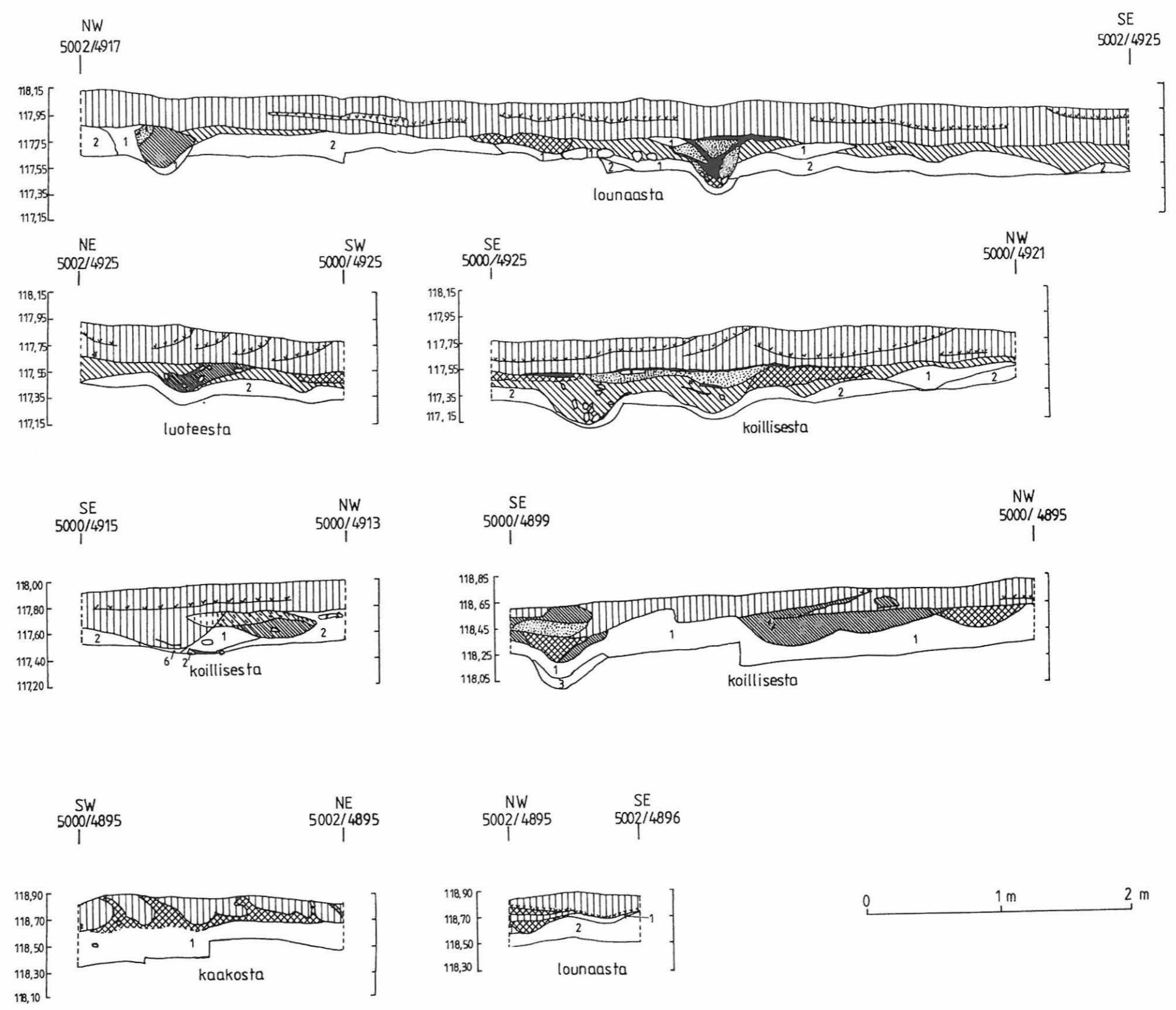
- peltomulta
 - kyntöjälki
 - nokimaa
 - punaiseksi palanut
 - tumma likamaa
 - heikko likamaa
 - hyvin heikko likamaa
 - sora
 - punamulta
 - savi
 - puhdas, hieno hiekka
 - puhdas, karkea hiekka
 - mangaanihiekkä
 - ruostehiekka
 - karkea likamaa
- hiiltä kiviä

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7
 H.-P. Schulz 1993
 Profiileja kaivausalueelta
 Mk 1:25
 Korkeudet mmpy

Piirt. E.M.Viitanen ja E. Mikkola

- peltomulta
- kynäjälkiä
- nokimaa
- punaiseksi palanut
- tumma likamaa
- heikko likamaa
- hiekkä + peltomulta
- peltomulta + heikko likamaa
- savi
- 1 puhdas, hieno hiekkä
- 2 puhdas, karkea hiekkä
- 3 mangaanihiekkä
- 6 tumma, hieno hiekkä (ojan pohjaa)
- hiilinauha
- * * hiiltä
- o o kiviä

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

H. -P. Schulz 1993

Kaivausalue

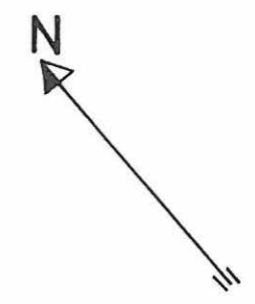
Pohjavaihtuskartta

kp 119,3 m mpy mk 1:100

Luvut absoluuttisina korkeuksina m mpy -100 eli 17,34 = 117,34 mmpy

Piirt. E. Mikkola

— 5016

— 5014

— 5012

— 5010

— 5008

— 5006

— 5004

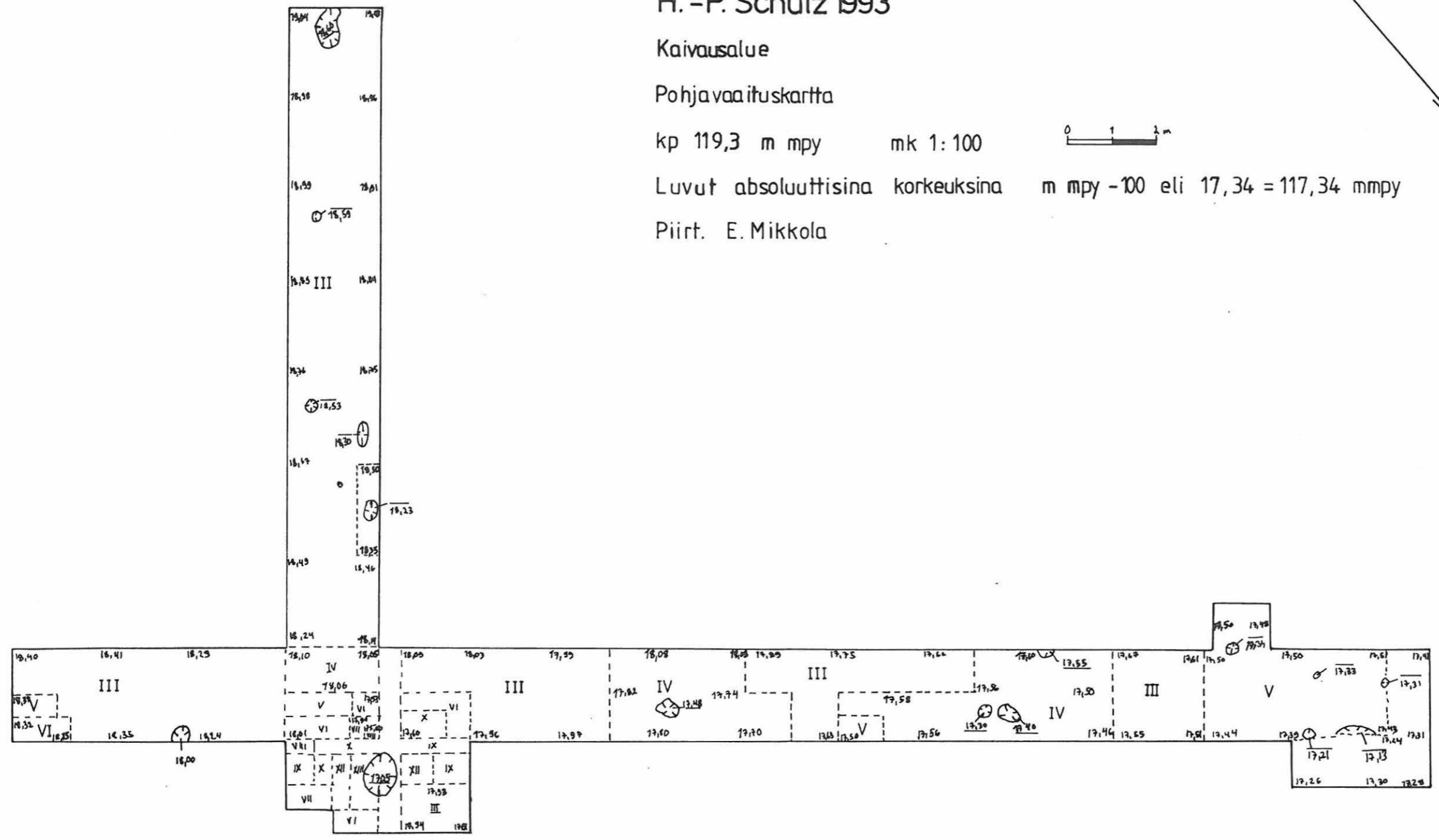
— 5002

— 5000

— 4998

— 4996

— 4994

2.2. SAARIJÄRVI NATRI/RANTALA

SULL 35

Mesoliittinen löytöpaikka, mahd. kivikautinen asuinpaikka (luokka III), hist. ajan tulisija

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Saarijärvi 408

Tila: Kesäranta 59:1, tunnus 729-408-0059-0001

Maanomistaja 1994: Mauno ja Maila Rautiainen,
os. Voudinlahti, 43130 Tarvaala

x = 6 953 36-41 (tutkitun alueen rajat)

y = 2 567 48-51 "

z = 112 - 117 "

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1989

Aikaisemmat tutkimukset: M. Huurteen inv. 1969

Aikaisemmat löydöt: KM 13760:1-2 liuskekärki ja alkeellinen
kirves; KM 18072 kvartsinsiru

Löydöt 1993: -

Kartat: karttaote 1:1000, Saarijärven kaupungin kaavakartta

Kuvat: 30 (f. 94142)

Diapositiivit: 27600

Paikan sijainti ja topografia:

Rantalan tila on Summasjärven luoteisrannalla, Uuraisiin vievän maantien ja järven välissä n. 1 km Kukonhiekkan tienristeyksestä etelään. Voudinniemen muinaisjäännösalue sijaitsee 300-400 m koilliseen/itään. Talo on pienellä hiekkaisella mäenkumpareella aivan tien varessa. Asuinrakennuksen pohjois- ja koillispuolella maaperä on hienoa hietaa/savea, talon itä- ja kaakkoispuolella on hiekkainen rinne (n. 20 x 30 m), järven rannassa 112 m korkeuskäyrän alapuolella on taas savista maata.

Tutkimuksen tausta ja tulokset:

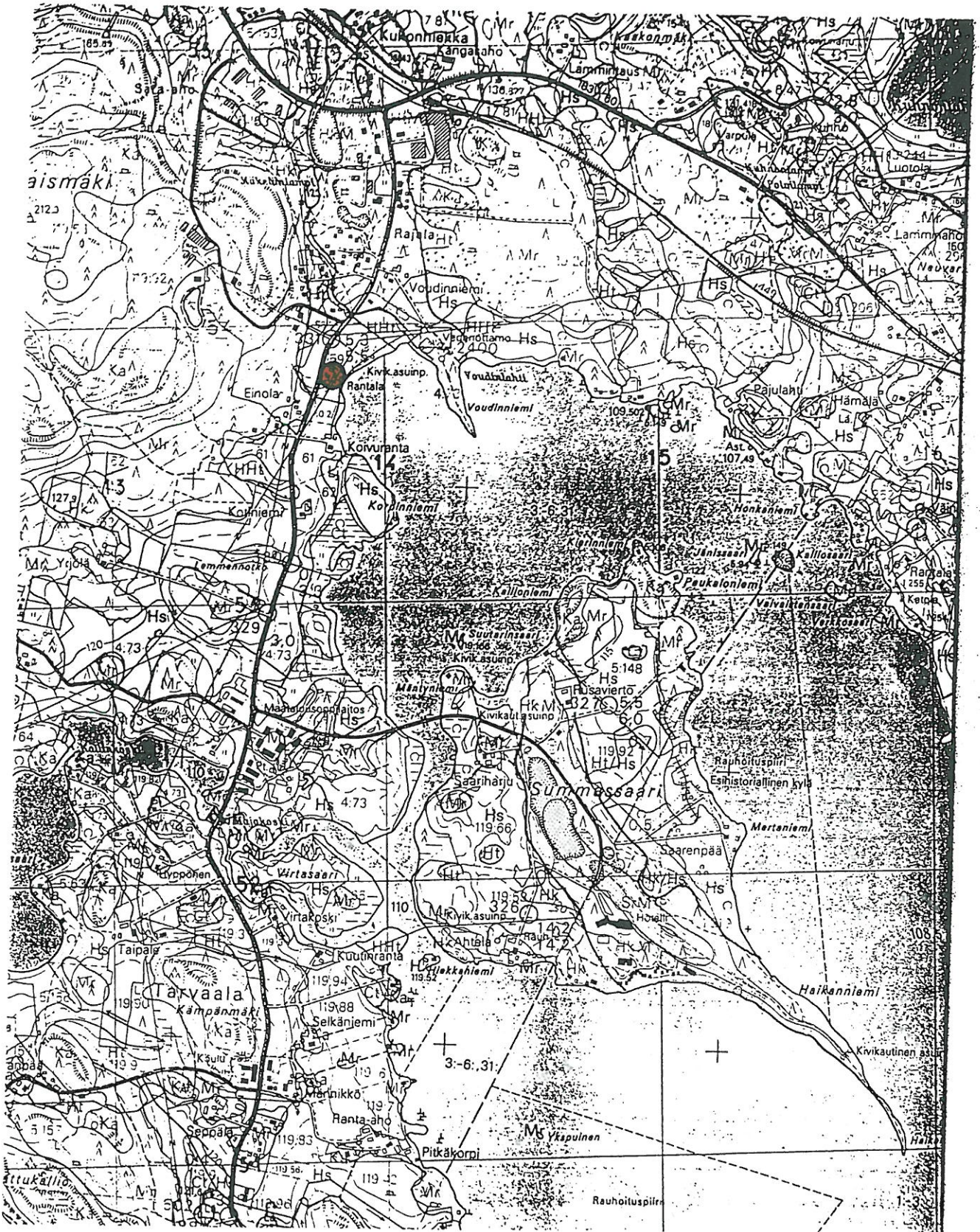
Maanomistaja ilmoitti Saarijärven museolle 1992 tilalla olevan liiterin laajennussuunnitelmasta ja esitteli sen syyskuun alussa 1993 Voudinniemen kaivauksen aikana kaivauksenjohtajalle. Alue on muinaismuistolain nojalla rauhoitettu (rauhoitusero n:o

3767; 1969). Museovirasto päätti suorittaa välittömästi koekai-
vauksen tilalla. Liiterin ympärille tehtiin 2 m välein lapiolla
koekuoppia (30 x 30 cm) ja koko tilan alueella n. 10 m verkos-
tolla lapionpistoja.

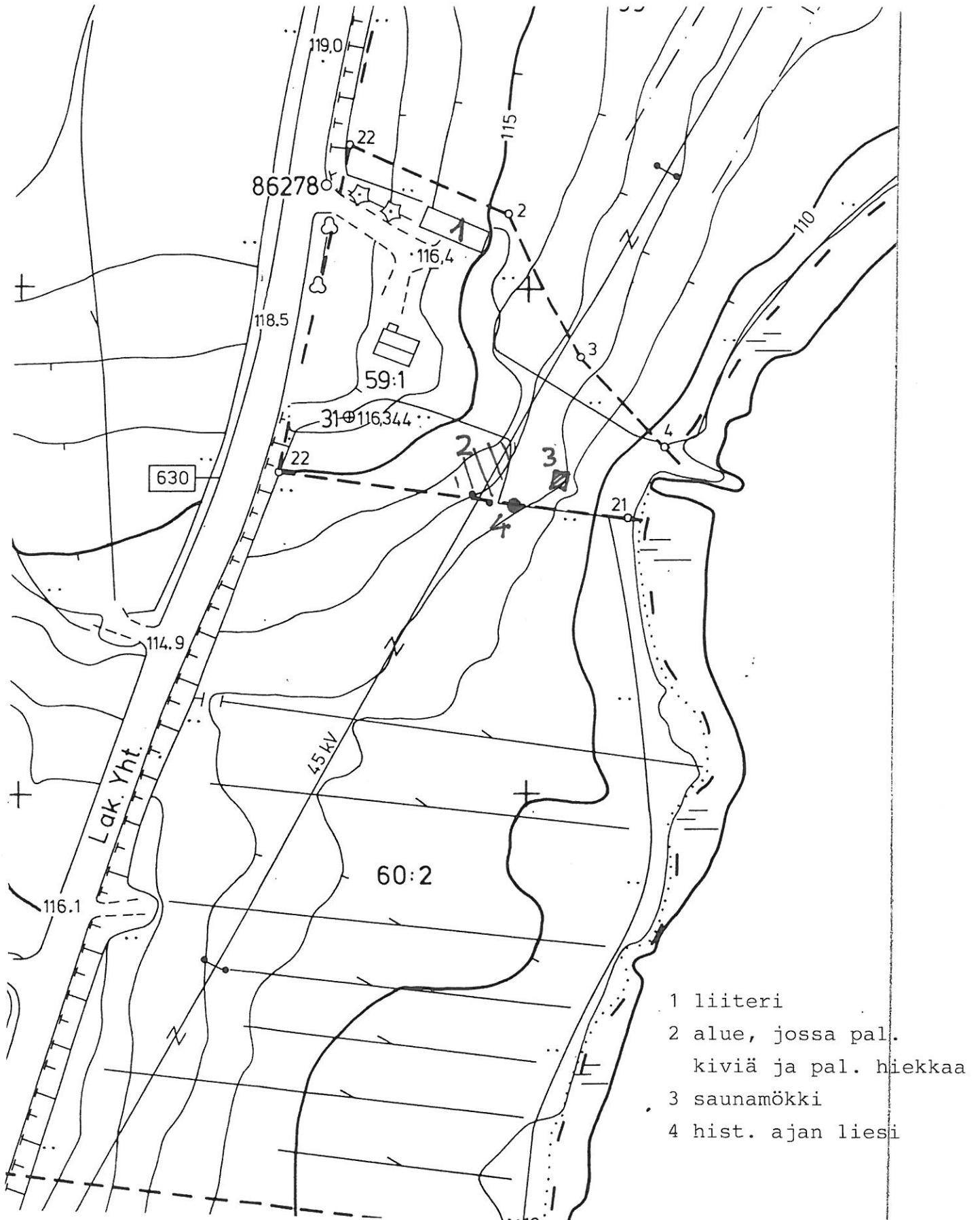
Liiterin alueella on n. 50 cm täytemaata, sen alla puhdasta sa-
vea. Tilalla ei havaittu kiinteitä rakenteita tai kulttuuriker-
rosta. Talon länsi- ja kaakkoispuolella oleva perunapelto oli
juuri kynnetty. Sen alareunassa oli pinnalla muutama palanut ki-
vi ja paikoitellen pieniä läikkiä palanutta hiekkaa. Hiekka pel-
tokerroksen alla oli puhdasta. Keihäänkärjen ja alkeellisen kir-
veen oletetulla löytöpaikalla on saunarakennus, ja sinne on
ajettu runsaasti täytemaata.

Löydösten perusteella on mahdollista, että paikalla on ollut ki-
vikautinen (mesoliittinen) asuinpaikka, se on kuitenkin kokonaan
tuhoutunut. Tilan etelärajalta peltokerroksen alta löytyi kivet-
ty liesi, jossa oli runsaasti hiiltä. Lieden pohjasta tuli pala-
nutta savea ja palamatonta luuta, joka osteologin mukaan on "re-
sentti" (ks. liite 1, osteologinen analyysi). Siksi löytöjä ei
ole luetteloitu.

Suojelu: Ehdotus muinaismuistolain mukaisen rauhoituksen purka-
misesta.

Peruskarttaote 1:20 000 22 44 07 SAARIJÄRVI 1984

Karttaote Saarijärven kaupungin kaavakartta 1:1000 1990

2.3. SAARIJÄRVI MULTAPAKANNIEMI (SKL 44)

Kivikautinen asuinpaikka ja pyyntikuopparyhmä; luokka I

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: (Rahkola) Saarijärvi 408

Tila: Rintala 6:41 tunnus 729-408-0006-0041

Maanomistaja 1993 Simo ja Anja Kuhno,
os. Kuhno, 43100 Saarijärvi

x = 6 955 30-35 (asuinpaikka)
 31-42 (pyyntikuopat)
y = 2 570 30-34 (asuinpaikka)
 29-33 (pyyntikuopat)
z = 120 - 124 (asuinpaikka)
 122 - 127 (pyyntikuopat)
Peruskartta 2244 10 LINNA 1990

Aikaisemmat tutkimukset: tarkastus T. Sepänmaa/J. Vilkuna 1986
Aikaisemmat löydöt: KM 23440 keramiikkaa, kvartsi- ja kivilaji-
iskoksia, kiviesineen katk.
Löydöt 1993: KM 28250

Kartat: yleiskartta 1:500
Kuvat: 33-38 (f.94162-94167)
Diaposiitivit: 27589-27595

Paikan sijainti ja topografia: Kohde sijaitsee Pyhäjärven länsi-
rannalla Saarijärven kirkolta 5,5 km itäkoilliseen. Niemen koh-
dalla on n. 90 x 30 m laaja tasanne, joka viettää loivasti jär-
ven suuntaan. Alueella kasvaa hyvin hoidettua mäntymetsää. Maa-
perä muinaisjäännösalueella on hiekkaa, ympärillä on karkeaa mo-
reenia. Hiekka-alue johtuu harjuaineksista, jotka esiintyvät ka-
peana SE-NW suuntaisena nauhana Otralahdesta Herneniemen yli
Multapakanniemelle ja sieltä Koskenniemen yli Koskenlahden poh-
jukalle asti. Niemen kohdalla on n. 150 m pitkä hiekkaranta,
vanhempi rantamuodostelma on näkyvissä korkeudella 121 m, 5 - 20
m päässä nykyrannasta. Niemen kärjestä lounaseen se ilmestyy ki-
vivyönä, pohjoiseen hiekkatörmänä. Rantahiekka on sekundaarista
tulvahiekkaa. Samanlainen tilanne on havaittavissa kaikissa Py-

häjärven lounaisosan inventointikohteissa: noin metri nykyisen vedenpinnan yläpuolella on törmä tai kivivyö, jonka yläpuolella maaperä on koskematon ja alapuolella sekundaarista tulvahiekkaa.

Tutkimuksen tausta ja tulokset:

Koekaivauksella oli tarkoitus selvittää asuinpaikan laajuus ja varmistaa ajoitusta. Maanomistaja vastusti kaivaamista mäntymetsässä, ja siksi sinne tehtiin vain lapiopistoja 10 m:n verkostolla. Rantatörmällä niemen kärjestä pohjoiseen seulottiin sortunutta maata, löydöt otettiin talteen kahden metrin tarkuudella. Linja mitattiin niemen kärjestä pohjoiseen (0 - +44 m).

Asuinpaikka on säilynyt 65 x 25 m alueella rantatörmän/kivivyön yläpuolella. Turpeen ja ohuen huuhtoutumiskerroksen alla on 10-15 cm vahva likamaakerros, paikoitellen palanutta hiekkaa ja tummanpunaista kulttuurimaata. Useimmista lapiopistoista tuli palaneita kiviä tai kiven muruja. Rantahiekkassa oli jonkun verran kvartsia ja palanutta luuta. Löydöt viittaavat siihen, että osa asuinpaikkaa on järven pinnan vaihtelun takia tuhoutunut. Tutkitussa rantatörmän osuudessa (+30 - + 42) m oli runsaasti löytöjä: kvartsi-iskoksia ja esineitä, palanutta luuta, kivilaji-iskoksia, keramiikkaa ja ison piikärjen kantakatkelma. Yllättävää on 4 eri keramiikkaryhmän esiintyminen: tyyppillistä kampakeraamiikkaa (II:2), Kiukaisten keramiikkaa, myöhäisneol. asbestikeramiikkaa ja ST-keramiikkaa (tarkastanut C. Carpelan ja P. Pesonen). Varsinkin lounaissuomalaisen Kiukaisten keramiikan löytäminen Saarijärveltä on merkittävää, muut sisämaan löytöpaikat ovat kauaempana etelässä: Vammalassa, Kangasalan Sarsalla, Janakkalan Irjalassa ja Asikkalassa. Asikkalan Kotasaaresta on mm. myös tyyppilistä kampakeraamiikkaa, tekstiilikeramiikkaa, ja asbestikeramiikkaa. Muita Multapakanniemen keramiikkaatyypppejä on löydetty lähistöltä Summasjärven alueelta. Löytöjen perusteella Multapakanniemen asuinpaikka ajoittuu tyyppillisen kampakeraamiikan ajalta pronssikauteen.

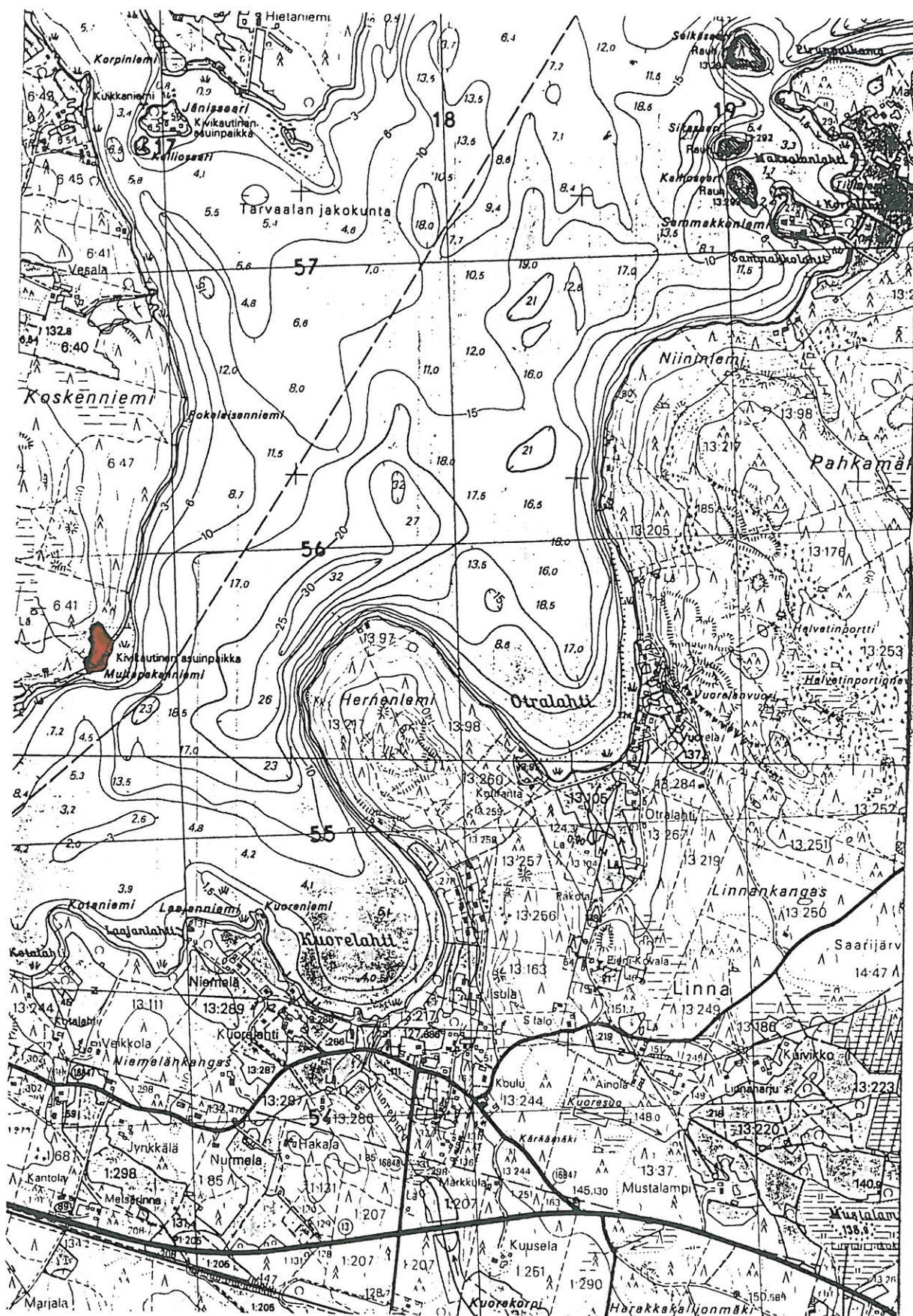
Pyyntikuopista 9 on asuinpaikan pohjoisosassa tiheässä ryhmässä, yksi on lähellä asuinpaikan eteläreunaa. Ne on kaivettu kulttuurikerroksen läpi, ja ovat siis asuinpaikkaa nuorempia. Neljä kuoppaa ovat rivissä, joka lähtee asuinpaikan pohjoispäästä 50 m

koilliseen.

kuoppa 1	1,5 x 1,5 x 0,15 m (epävarma pyynti- kuoppa)
kuoppa 2	1,4 x 1,3 x 0,15 m (epävarma pk)
kuoppa 3	2,2 x 2,2 x 0,4 m
kuoppa 4	3,0 x >2 x 0,3 m
kuoppa 5	2,5 x 2,0 x 0,4 m
kuoppa 6	2,5 x 2,0 x 0,4 m
kuoppa 7	3,0 x 2,1 x 0,7 m
kuoppa 8	2,9 x 1,4 x 0,4 m (osittain täytetty)
kuoppa 9	3,0 x 2,0 x 0,5 m
kuoppa 10	3,0 x 2,9 x 0,6 m
kuoppa 11	2,1 x 2,1 x 0,4 m
kuoppa 12	2,0 x 1,8 x 0,5 m
kuoppa 13	2,2 x ? x 0,3 m osa tuhoutunut
kuoppa 14	2,8 x ? x 0,5 m " "

Multapakanniemestä 300-400 m koilliseen, Raiskankaalla, on ainakin kolme pyyntikuoppaa. Ne kuuluvat mahdollisesti samaan järjestelmään kuin edellä mainitut (ks. myös luvut 3, 12 ja 4). Niitä ei ole vielä kartoitettu.

Suojelu: Nykyinen maankäyttö ei muodosta uhkaa muinaisjäännösalueelle. Pyhäjärven rantakaavassa asuinpaikka ja koko kartoitettu pyyntikuoppa-alue on merkitty SM-alueeksi. Osa rantatörmästä, joka on eroosion alainen, on tutkittu ja ennallistettu. Järven pinnanvaihtelut (säännöstelty 119,25 - 120,35) eivät vaikuta ehjään asuinpaikan osaan.

Peruskarttaote 1:20 000 22 44 10 LINNA 1990

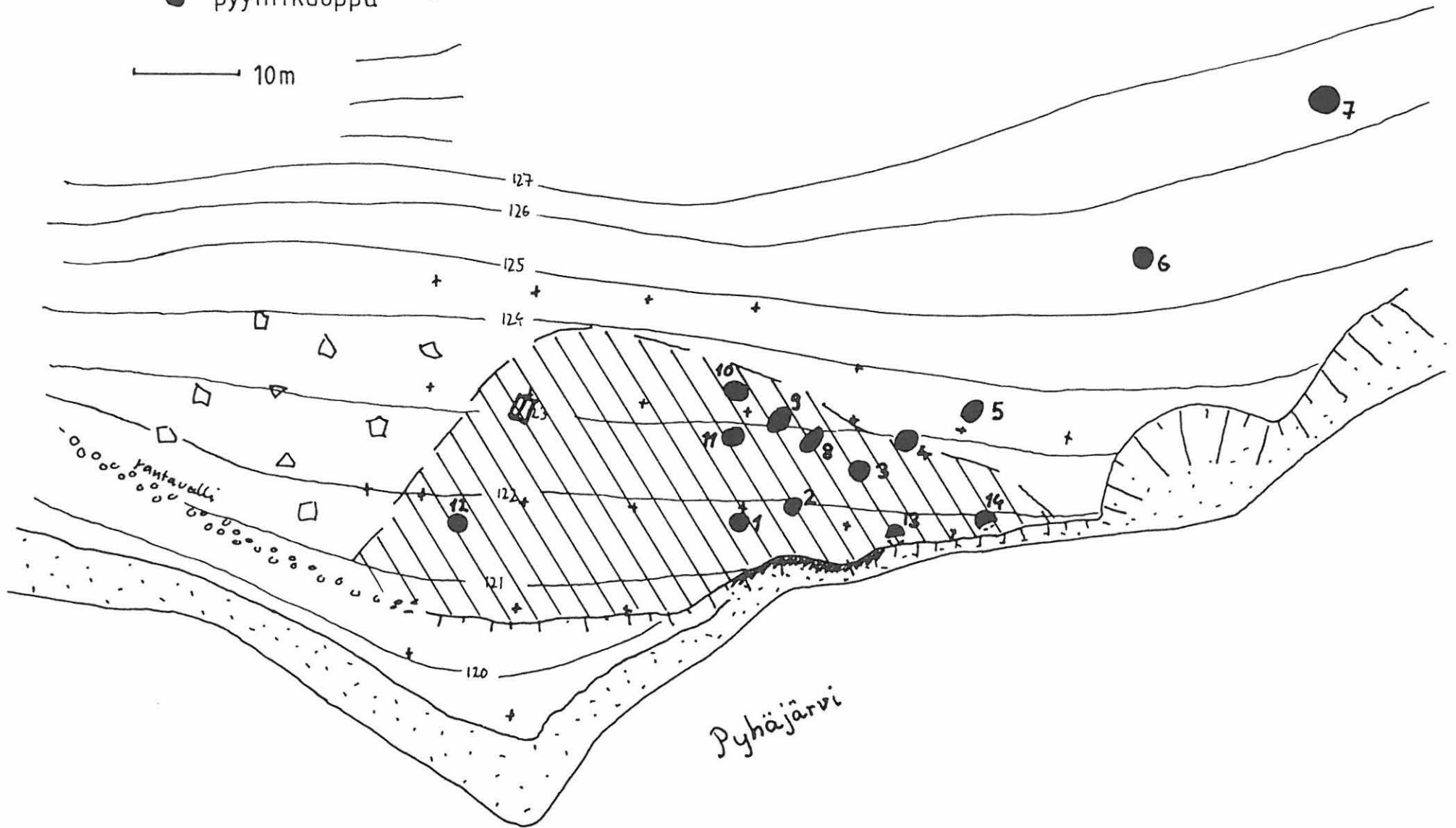
\\ \ asp-alue

● pyyntikuoppa

+ lapionpisto

/// tutkittu törmä

10m

3. INVENTOINTIKOHTTEET

3.1. SUMMASSAARI RANTALOMA (SKL 27)

Kivikautinen asuinpaikkaryhmä, mahd. pyyntikuoppa; luokka I/II.
Laajuus n. 19 000 m²!

x = 6 951 22-40

y = 2 568 43 - 2 569 01

z = 111,5 - 115

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1989

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Summasjärvi 409

Tila: Summanranta 1:351; tunnus 729-409-0001-0351

Maanomistaja 1993: Summanranta Oy, 43130 Tarvaala

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. M. Huurre 1969

Aikaisemmat löydöt: KM 12234: 442-445, KM 14537:172-173, KM 18071:1-3 (kvartsia ja palanutta luuta); Saarijärven Museo keskentekoinen reikäkivi

Löydöt: KM 28247 (kvartsia ja palanutta luuta)

Kartat: kaavakarttaote 1:2000, s. 63

Kuvat: -

Diapositiivit: -

Paikan sijainti ja topografia: Kohde sijaitsee Saarijärven kirkolta 6 km kaakkoon Summassaaren etelärannassa Moilasen asuinpaikan ja Haikanniemen välillä. Alue on matkailukäytössä, ja kuuluu välittömästi pohjoispuolella sijaitsevalle hotellille Summassaarelle. Paikalle on rakenettu mm. kylpylä, tenniskenttä, lomamökkejä ja parkkipaikkoja. Osa muinaisjäännöksestä on todennäköisesti rakennustoiminnan takia tuhoutunut. Topografisesti alue kuuluu harjumuodestelman, joka kulkee Summassaaren yli. Maaperä on hiekkaa, kolmelle eri korkeudelle on muodostunut rantaterasseja.

Inventointi 1993: Muinaisjäännösalueen tarkkaa laajuutta ei ollut mahdollista määritellä pintahavaintojen avulla. Lapionpistojen perusteella alue jatkuu Moilasen asuinpaikalle asti. Siten edellä mainittu ja "Rantaloma" muodostavat yhtenäisen asuinpaikkavyöhykkeen. Alueen itäosassa on n. 200 m:n matkalla sortuvassa rantatörmässä runsaasti kvartsia ja palanutta luuta näkyvillä, yhdessä kohdassa myös keskittymä palaneita kiviä. Alueella on myös 2 kuoppaa, josta toinen aivan asuinpaikan itäreunalla saattaa olla pyyntikuoppa (mitat n. 2,5 x 2,5 x 0,8 m). Muinaisjäännösalueen arvioitu laajuus on 19 000 m².

Suojelu: Alueen todellinen laajuus tulisi määritellä koekaivauksin. Sortuvan rantatörmän kohdalla tulisi kaivaa ainakin 2 m:n levyinen kaista, voimakas luonnollinen eroosio ja ulkoilu uhkaavat asuinpaikan eteläreunaa.

3.2. SUMMASSAARI HAIKANNIEMI (SKL 28)

Kivikautinen (Pöljän keraamiikkaa) asuinpaikka (luokka II/III);
hist. ajan hautapaikka (luokka III); pyyntikuoppia (luokka I)

x = 6 950 94- 6 951 04

y = 2 569 45-52

z = 115 - 118

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1990

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Summasjärvi 409

Tila: Saarenpää 1:353; tunnus 729-409-0001-0353

Maanomistaja 1993: Saarijärven kaupunki,
os. Pl 13, 43101 Saarijärvi

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. M. Huurre 1969

Aikaisemmat löydöt: KM 12234: 440-441; 14537:174-175, 15111:1-2,
18069:1-3

Löydöt: KM 28248

Kartat:-

Kuvat: 39 ja 40 (f. 94139,94140)

Diapositiivit: 27598, 27599

Paikan sijainti ja topografia: Kohde sijaitsee Summassaaren kaakkoiskulmassa n. 350 - 400 m niemen kärjestä luoteseen. Haikanniemi on osa saaren halki kulkevaa harjua. Se on jyrkkärinteinen niemi, joka asuinpaikan kohdalla mataloituu ja jatkuu kaapeana kivikkona vielä 350 m. Matalan osan nimi on Haikankärki. Kaikkiällä niemellä kasvaa komeaa männikköä. Maaperä on hiekkamoreenia, korkeimilla paikoilla on soraa. Asuinpaikan kohdalla, missä harju jyrkästi mataloituu, on eteläreunassa vanha sorakuoppa. Hiekanotossa löytyi luita ja pääkalloja (vuonna 1948?). Hiekanotto lopetettiin, ja luut haudattiin kuopan pohjalle. Esi-nejä ei tiettävästi löydetty. Kyseessä on ilmeisesti hist. ajan joukkohauta. Sorakuopan reunoilta on myöhemmin löytynyt kvartsia, palanutta luuta ja asbestikeramiikkaa.

Inventointi 1993: Maanpinta sorakuopan ympärillä on hyvin kulu-

nut (männyn juurakon perusteella 10-15 cm). Syynä kulumiseen on retkeilypolku, joka vie Haikankärkeen. Sorakuopan pohjoisreunalla näkyy vielä n. 10 m matkalla luoteseen vähän kvartssia ja palanutta luuta, aivan kuopan luoteisreunalla on pieni kuopanne, joka saattaa olla joko tulisija tai pyyntikuoppa. Asuinpaikasta lienee enää muutama kymmenen m² jäljellä, ja niidenkin pintakerros on rikkoutunut. Asuinpaikasta 60 m luoteseen on polun molemmin puolin 2 pyyntikuoppaa (läpimitta n. 2,5 m, syvyys 0,4 - 0,6 m), joista toinen on osittain täytetty.

Suojelu: Maanpinnan eroosio on kasvavasta retkeilystä huolimatta selvästi hidastunut. Vertailtaessa nykytilannetta (1993) M. Huurteen valokuvaan vuodelta 1969 ei voi havaita suuria muutoksia. Asuinpaikasta on enää rippeet jäljellä, ja pienimuotoinenkin tasokaivaus vahingoittaisi vanhaa puustoa. Saarijärven kaupunki on suunnittelemassa melkein koko Haikanniemestä ja Haikankärjestä luonnonsuojelualuetta (osayleiskaava Tarvaala 1982)

3.3. SUMMASSAARI SAVILAHTI (SKL 31)

Kvartsilöytöpaikka; ei kiinteää muinaisjäännös.
(Merkitty Keski-Suomen kiinteät muinaisjäännökset-luetteloon (T. Jussila 1991) kivikautisena asuinpaikkana, lk I)

x = 6952 66

y = 2568 60

z = 110-115

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1990

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Saarijärvi 408

Tila: Rusavierto 5:189; tunnus 729-408-0005-0189

Maanomistaja 1993: Väinö Rusanen, Sirulankuja 5,
43100 Saarijärvi

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. M. Huurre 1969

Aikaisemmat löydöt: KM 18067 (2 kvartsi-iskosta)

Kartat:-

Kuvat:-

Diapositiivit:-

Paikan sijainti ja topografia: Löytöpaikka on peltoa saaren pohjoislaidalla Kariniemen ja Kallioniemen välissä. Pelto viettää pohjoiseen ja luoteseen, sen itä- ja pohjoisreunalla kulkee kunnatopolku. Maaperä on savea.

Inventointi 1993: Pelto oli kynnetty, eikä sieltä havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä, lapionpistot paljastivat vain puhdasta savea.

Suojelu: Ehdotus muinaismuistolain mukaisen rauhoituksen purkamisesta (ilmoitus n:o 3764; 1969).

3.4. SUMMASSAARI RUSAVIERTO/KARJALAISPIRTTI (SKL 32)

Kivikautinen asuinpaikka-alue (laajuus yli 6500 m²), luokka I

x 6952 32-44

y 2568 34-40

z (108,5) 111-118/9

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1990

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Saarijärvi 408

Tila: Rusavierto 5:189; tunnus 729-408-0005-0189

Maanomistaja 1993: Väinö Rusanen, Sirulankuja 5,
43100 Saarijärvi

119:48; tunnus 729-408-0119:0048

om. Väinö Rusanen, Sirulankuja 5, 43100 Saarijärvi;
vuokr. Saarijärven karjalaisseura

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. M. Huurre 1969

Aikaisemmat löydöt: KM 14329:63, 18066:1-2

Löydöt: 28244

Kartat: kaavakarttaote 1:2000, s. 69

Kuvat: 41 (f. 94138); reikäkiven katkelma

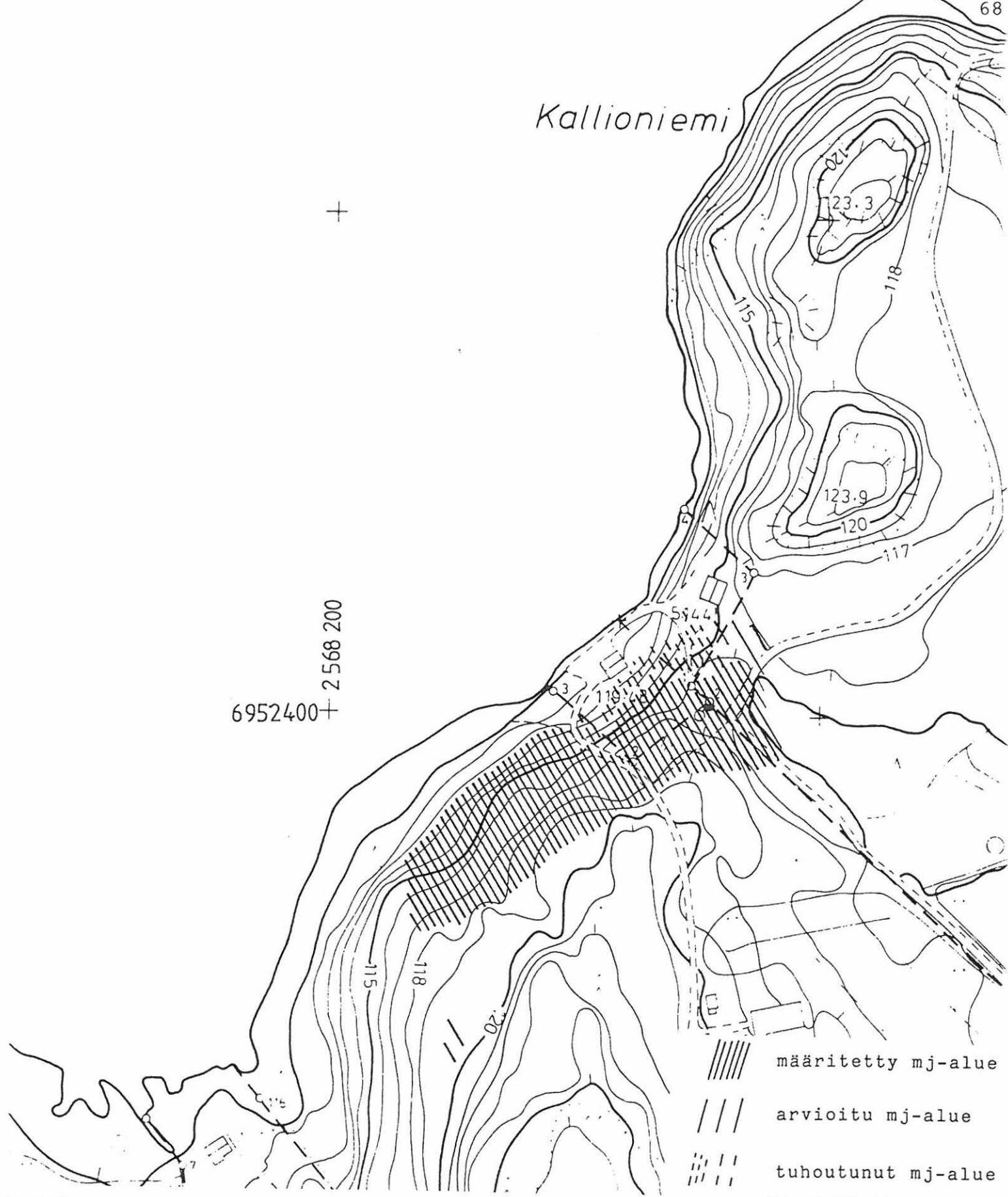
Diapositiivit: 27601; " "

Paikan sijainti ja topografia: Asuinpaikka-alue sijaitsee Summassaaren luoteisosassa aivan Kallioniemen eteläpuolella SW-NE suuntaisen rantatörmän yläpuolella. Muinaisjäännöksen pohjois-laidalla on pientalo piharakennuksineen ja huvila, ns. Karjalaispirtti, jonka rakentamisen yhteydessä löytyi kivetty liesi ja kvartsia. Rakentaminen kumpaisellakin tontilla on ilmeisesti tuhonnut pienen osan kivikautisesta asuinpaikasta. Alue kuuluu saaren halki kulkevaan harjumuodostelmaan, ja asuinpaikka on sen länsilaidalla. Maaperä on hienoa hiekkaa. Törmän yläpuolella kasvaa tiheä mäntymetsä, törmällä sekametsä.

Inventointi 1993: Pintahavaintojen ja lapionpistojen avulla todettiin n. 160 x 40 m laaja muinaisjäännösalue (n. 6500 m²), jossa on punaiseksi värjäytynyttä ja paikoin palanutta hiekkaa, palaneita kiviä, kvartsia ja palanutta luuta. Asuinpaikka sijaitsee loivasti luoteseen viettävällä tasanteella (n. 115-118 m mpy), jota rajaa n. 5 m korkea rantatörmä. Törmän yläosassa on jonkun verran löytöjä ja kivetty tulisija Karjalaispirtin tontilla. Maanomistaja Väinö Rusanen kertoi rantahiekkalla aivan veden rajassa (n. 109 m mpy) olevista kvartseista, mutta ne lie-
nevät valuneet törmältä sinne. Hän näytti myös reikäkiven katkelman, jonka oli löytänyt Karjalaispirtille johtavalta metsätieltä törmän yläreunasta. Alueen laajuuden perusteella kyseessä ei voi olla yksittäinen asuinpaikka, vaan asuinpaikkaryhmä. Inventoinnissa ei saatu tarkemmin ajoittavia löytöjä.

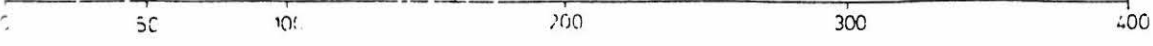
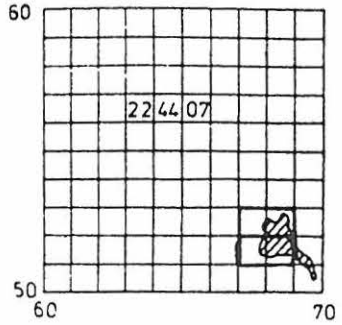
Suojelu: Nykyinen maankäyttö tai eroosio eivät uhkaa muinaisjäännöstä. Alue on huomattavasti laajempi kuin v. 1969 inventoinnin perusteella on luultu (Rauhoitusilmoitus n:o 3765 /1969).

Kallioniemi

- määritetty mj-alue
- arvioitu mj-alue
- tuhoutunut mj-alue

Kaavituksen pohjakartta 2000 Mittausluokka 3		Kartan laatija KAAVAKARTTA OY	
Kunta SAARJÄRVI	Ilmakuvaus 1990	Koordinaattijärjestelmä k.k.	
Kylät TARVAALA, SUMMASJÄRVI	Kartoitus 1990	Korkeusjärjestelmä N 60	
	Kartoitusten menetelmä STEREOKARTOITUS AB	Alkuperäispiirrokset p.r.k.	
Laani KESKI-SUOMI	Kartta hyväksytty 4.7.1991	<i>Matti Musto</i> MATTI MUSTO	

3.5. SUMMASSAARI RUSAVIERTO E

Kivikautinen löytöpaikka, mahd. leiripaikka, luokka III

x 6951 99

y 2568 53

z 116-117

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1990

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Saarijärvi 408

Tila: Rusavierto 5:189; tunnus 729-408-0005-0189

Maanomistaja 1993: Väinö Rusanen, Sirulankuja 5,
43100 Saarijärvi

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. M. Huurre 1969

Aikaisemmat löydöt: kivitaltta, ei tallessa

Löydöt: KM 28245

Kartat:-

Kuvat:-

Diapositiivit:-

Paikan sijainti ja topografia: Kohde on saaren keskiosassa Rusavierron asuinpaikka-alueelta n. 400 m eteläkaakkoon harjumuodostelman itäpuolella. Maasto on loivasti itään viettävää peltoa, ja maaperä hiesua/hienoa hiekkaa. Maanomistaja Väinö Rusanen kertoi joskus löytäneensä pellostä kivitaltan (ks. myös M. Hurteen inventointikertomus 1969).

Inventointi 1993: Pellolta löytyi n. 3 x 3 m:n alalta muutama palanut kivi ja kvartsi-iskos. Hiekka oli puhdasta, ympärillä ei ollut asuinpaikkaan viittavia merkkejä. Kyseessä voi olla nuotio, jonka ikää ei tiedetä. Kivitaltta ei välttämättä liity siihen, lähistöllähän on kymmeniä kivikautisia asuinpaikkoja.

Suojelu: Ei kiinteä muinaisjäännös.

3.6. LANNEVESI MAJANIEMI (SKL 10)

Kivikautinen (kampakeraaminen) asuinpaikka; luokka II/III

x = 6946 70

y = 2571 68

z = 109-111

Peruskartta 2243 12 LANNEVESI 1985/1992

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Summasjärvi 409

Tila: 1:389; tunnus 729-409-0001-0389

Maanomistaja (1970) Liisa Hakala, os.

Vallikatu 14 A, 33240 Tampere

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. M. Huurre 1969

Aikaisemmat löydöt: KM 18073:1-2 (mm. Ka I:2)

Löydöt: -

Kartat:-

Kuvat: 42,43 (f.94168,94169)

Diapositiivit: 27596, 27597

Paikan sijainti ja topografia: Majaniemi sijaitsee Summasjärven etelälaidalla Lanneveden koulusta n. 1 km pohjoiseen. Se on pieni uloke Kopanniemestä länteen. Kopanniemi on n. 700 m pitkä ja kapea niemi, joka pistää luoteseen Summasjärveen. Se kuuluu samaan harjumuodostelmaan, joka kulkee Summassaaren halki ja on Lanneveden ns. Kirkkoharjun jatko. Kopanniemi on jyrkkärintainen, Majaniemi sen sijaan melko tasainen ja loivasti länteen viettävä. Niemellä on mäntymetsää. M. Huurteen inventoinnin aikaan Kopanniemellä oli vain yksi huvila niemen kärjessä, nyt ovat melkein kaikki rannat rakennetut (väh. 20 rakennusta).

Inventointi 1993: Niemen laajuus on n. 300-400 m². Vuonna 1969 paikka oli koskematon. Vuoden 1993 inventoinnin yhteydessä todettiin, että Majaniemen yläosaan oli rakennettu huvila, ja koko niemi oli suurimmaksi osaksi tasoitettu, sinne oli pystytetty iso grillipaikka puupöytineen ja -penkkeneen ym. Niemen pohjoisrannalla oli laituri. Ainoastaan isojen puiden ympärillä voisi

vieläsi olla pieniä alueita alkuperäistä pintaa jäljellä. Koska puiden juurakot kohoavat 10-20 cm ympäristöstään, on maanpinta kovassa kulutuksessa. Maanpinnalta ei tehty löytöjä tai muita havaintoja muinaisjäännöksestä. Lapionpistoja ei tehty, koska maanomistaan ei saatu yhteyttä.

Suojelu: M. Huurteen mukaan kampakeraaminen asuinpaikkakerros on n. 30 - 50 cm syvyydessä tulvahiekkakerroksen alla. Siksi ei voida sanoa, paljonko muinaisjäännöksestä on vielä jäljellä. Asuinpaikan alkuperäinenkin laajuus ei ole tiedossa. Paikan nykykäyttö ei salli koekaivauksia.

3.7. LANNEVESI KOPANNIEMI

SL 10 B

Pyyntikuoppia (2 kpl); luokka 1

x = 6946 68-74

y = 2571 72-74

z = 118-120

Peruskartta 2243 12 LANNEVESI 1985/1992

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Summasjärvi 409

Tila: Kopanniemi 1:389; tunnus 729-409-0001-0389

Maanomistaja (1970) Liisa Hakala, os.

Vallikatu 14 A, 33240 Tampere

Kartat:-

Kuvat:-

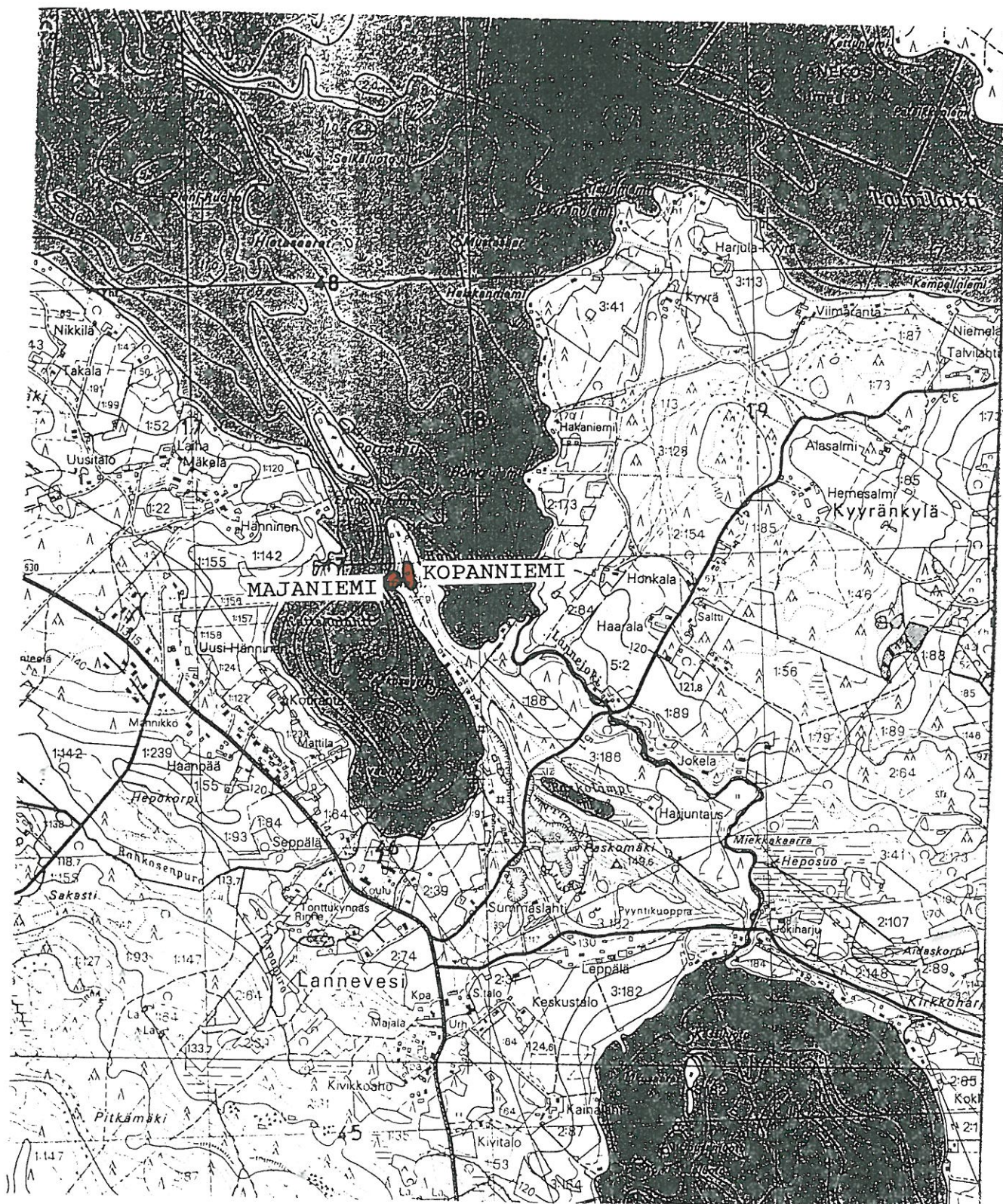
Diapositiivit:-

Paikan sijainti ja topografia: ks. luku 3.6.

Inventointi 1993: Kopanniemen harjun päällä havaittiin kaksi kuoppaa, joilla oli läpimittaa n. 2 m ja syvyyttä n. 0,6 m. Niistä toinen sijaitsee Majaniemen kohdalta n. 20 m etelään ja toinen 40 m pohjoiseen. Tarkkaa kartoitusta ei tehty. Suurin osa

harjusta ei rakennusten ja metsäteiden takia enää ole alkuperäisessä tilassa. Harjun eteläosa on soranotossa tuhoutunut kokonaan.

Suojelu: Kopanniemi olisi kartoitettava, pyyntikuoppia saattaisi löytyä lisää. Kuopat kuuluvat mahdollisesti saman järjestelmään kuin Paskomäen pyyntikuopat n. 1,2 km etelään. Ks. myös luku 4 "pyyntikuoppajärjestelmät".

Peruskarttaote 1:20 000 2243 12 LANNEVESI 1985/1992
 KOHTEET 3.6 ja 3.7

3.8. HÄNNILÄ KÄRKELÄNNIEMI

Hist. ajan kaskiraunio

x = 6 955 27

y = 2 563 17

z = n. 140

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1989

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Hännilä

Tila: Riihiniemi 32:4

Maanomistaja 1993: Martta Varvikko, Paavontie 35,
As 11, 43100 Saarijärvi

Löydöt:-

Kartat:-

Kuvat:-

Diapositiivit:-

Paikan sijainti ja topografia: Kärkelänniemi sijaitsee Saarijärven etelärannalla kirkosta 2 km lounaseen. Se on n. 600 m pitkä ja 400 m leveä. Monissa paikoissa kallio on aivan maanpinnan tuntumassa, muuten maaperä on moreenia. Ainoastaan rannassa on paikoitellen hiesua. Niemellä kasvaa tiheä kuusi- ja sekametsä.

Inventointi 1993: Saarijärven museon kautta tuli ilmoitus "lapinrauniosta" jossain Kärkelänniemellä. Ainoa kiinteä rakennelma, joka niemeltä löydettiin, oli koillisessa, n. 20 m järvenpinnan yläpuolella oleva kiviröykkiö. Sen läpimitta on n. 3,5 m ja korkeus n. 1 m. Se koostuu pääasiassa isoista moreenikivistä (25-50 cm), jotka oli melko löyhästi päällekkäin kasattuja. Koska kivien päällä kasvaa vain vähän sammalta, rakennelma on tuskin kovin vanha. Kyseessä on todennäköisesti kaskiraunio, tältä tai viime vuosisadalta.

Suojelu:-

Peruskarttaote 1:20 000 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1989

3.9. SAARIJÄRVI KUKONHIEKKA

S4L 37

Kivikautinen asuinpaikka, luokka II

x = 6 954 74-82

Y = 2 567 42-46

z = 124-127

Peruskartta 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1989

Kaupunki: Saarijärvi 729Kylä: Saarijärvi 408Tila: Kukonhiekkan tanssilava 5:28, tunnus 729-408-0005-0028Maanomistaja 1993: Saarijärven Pullistus ry
os. Pl 90, 43100 Saarijärvi

Aikaisemmat tutkimukset: Inv. M. Huurre 1969

Aikaisemmat löydöt: KM 18082:1-3

Löydöt: KM 28249

Kartat:-

Kuvat:-

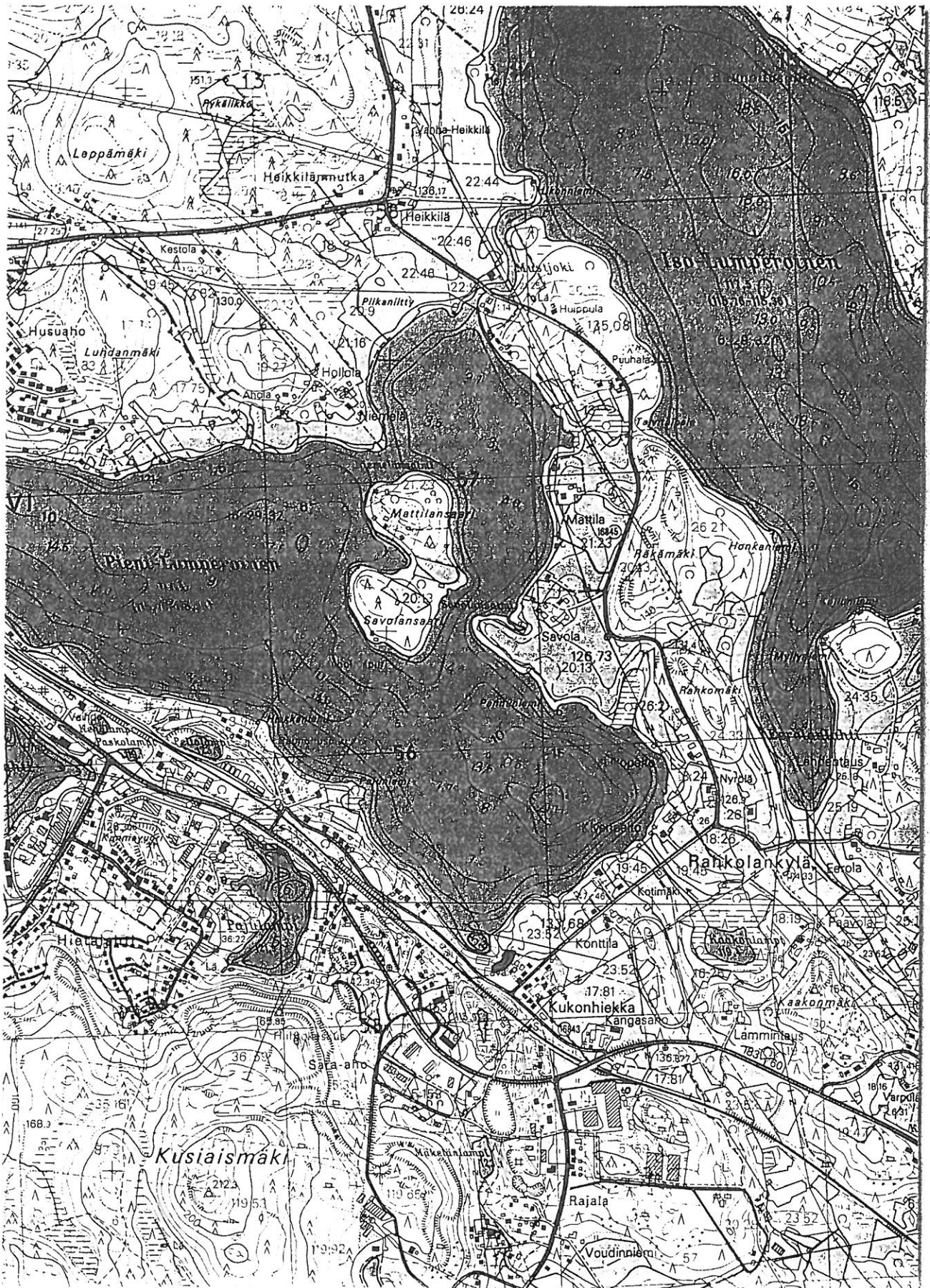
Diapositiivit:-

Paikan sijainti ja topografia: Tanssilava on Pienen Lumperoisen eteläisimmän pohjukan rannalla vajaat 3 km Saarijärven kirkosta kaakkoon vanhan Jyväskylän - Kokkola maantien pohjoispuolella. Asuinpaikka sijaitsee tasanteella vanhan, n. 5 m:n korkean rantatörmän yläpuolella. Alue on osa Saarijärven läpi kulkevan harjumuodostelman pohjoislaitaa. Maaperä on hiekkaa.

Inventointi 1993: Rakentamisen takia suurin osa muinaisjäännöksestä tanssilavan alueella ja parkkipaikalla aitauksen ulkopuolella lienee tuhoutunut. Lava-alueen portinpielen ympärillä, josta M. Huurre löysi v. 1969 kvartssia, liuske-esineen palan ja luuta, ei havaittu enää mitään muinaisjäännökseen viittaavaa. Sen sijaan siitä 20 - 50 m pohjoiseen ja luoteseen oli maanpinnalla kvartssia ja palaneita kiviä. Hiekka oli paikotellen punaiseksi värjäytynyttä. Asuinpaikka voi jatkua vielä pohjoiseen pelloille, korkea aita kuitenkin esti tarkastuksen. Asuinpaikan laajuus on ollut ainakin 80 x 20 m (n. 1600 m²), mutta enää sii-

tä on vain muutama kymmenen neliömetriä jäljellä.

Suojelu: Asuinpaikan laajuus, myös peltoalueella lavasta pohjoiseen, olisi selvitettävä tarkemmin.

Peruskarttaote 1:20 000 2244 07 SAARIJÄRVI 1984/1989

3.10. RAHKOLA RINTALA

Kivikautinen asuinpaikka, luokka III

x = 6 955 20-23

y = 2 570 10-13

z = 120

Peruskartta 2244 10 LINNA 1990

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: (Rahkola) Saarijärvi 408

Tila: Rintala 6:41 tunnus 729-408-0006-0041

Maanomistaja 1993 Simo ja Anja Kuhno,
os. Kuhno, 43100 Saarijärvi

Löydöt: kvartssia, palanutta luuta; ei otettu talteen

Kartat:-

Kuvat:-

Diapositiivit:-

Paikan sijainti ja topografia: Kohde sijaitsee Pyhäjärven länsirannalla Saarijärven kirkosta n. 5,3 km itään ja Multapakanniemen asuinpaikasta n. 300 m länsilounaaseen. Siellä on pieni, n. 30 m pitkä hiekkaranta. Noin 5 m rannasta on matala törmä ja sen yläpuolella loivasti järveen päin viettävä savinen pelto.

Inventointi 1993: Rantahiekasta löytyi kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta, kaikki jonkun verran pyöristyneitä. Lapionpistoissa törmän yläpuolella ei havaittu asuinpaikan merkkejä. Kyseessä on siis kivikautinen asuinpaikka, joka on Pyhäjärven pinnan vaihtelujen takia kokonaan tuhoutunut. Mahdollisesti se on sijainnut jopa nykyisen vedenpinnan alapuolella.

Suojelu: -

3.11. RAHKOLA KOTANIEMI (SKL 45)

Kivikautinen asuinpaikka, luokka III

x = 6 954 40

y = 2 570 16

z = n. 120

Peruskartta 2244 10 LINNA 1990

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: (Rahkola) Saarijärvi 408

Tila: Veikkola 13:111, tunnus 729-408-0013-0111

Maanomistaja 1990: Eeva ja Veikko Kuorelahti,
os. Linna; Kp 9, 43100 Saarijärvi

Aikaisemmat tutkimukset: Tark. T. Sepänmaa 1986

Aikaisemmat löydöt: KM 23441, kvartssia

Löydöt: kvartssia, ei otettu talteen

Paikan sijainti ja topografia: Kotaniemi on Pyhäjärven etelärannalla n. 5,5 km Saarijärven kirkosta itäkaakkoon. Maaperä on erittäin karkeaa moreenia, jossa on vaikea kulkeaa; myös rantavedessä on runsaasti isoja (50 - 200 cm) moreenikiviä. Ainoastaan 100 m kärjestä kaakkoon niemen koillispuolella on kapea, n. 70 m pitkä rantahiekkavyöhyke. Sen takana on kivivyö.

Inventointi 1993: T. Sepänmaan tarkastuskertomuksen mukaan ovat löytötiedot (KM 23441) epävarmoja. Yllä mainittu hiekkaranta on ainoa paikka, missä kivikautinen asuinpaikka olisi voinut sijaita. Hiekasta löytyi muutama pyörästynyt kvartsi-iskos. Tilanne on samanlainen kuin kohteessa 3.10, kyseessä on pinnanvaihtelujen takia kokonaan tuhoutunut asuinpaikka, jonka laajuutta ja tarkkaa sijaintia ei enää voida selvittää. Kivivyön yläpuolelta ei tehty muinaisjäänökseen viitavia havaintoja.

Suojelu: Ehdotus muinaismuistolain mukaisen rauhoituksen purkamisesta.

3.12. LINNA HERNENIEMI HIEKKARANTA

S&L 97

Hist. ajan kodanpohja ja pyyntikuoppia, luokka I, kivikautinen asuinpaikka, luokka III

X = 6 955 14-19

Y = 2 571 03-10

Z = 130-135 (kodanpohja ja pyyntikuopat)

n. 120 (kivikautinen asuinpaikka)

Peruskartta 2244 10 LINNA 1990

Kaupunki: Saarijärvi 729

Kylä: Pyhäjärvi 407

Tila: Koivula 13:374, tunnus 729-407-0013-0374

Maanomistaja 1993: Paavo Kalevi Kärki,
os. KP 9, Linna, 43100 Saarijärvi

Löydöt: KM 28251

Kartat:-

Kuvat: 44-46 (f. 94153,94155,94156)

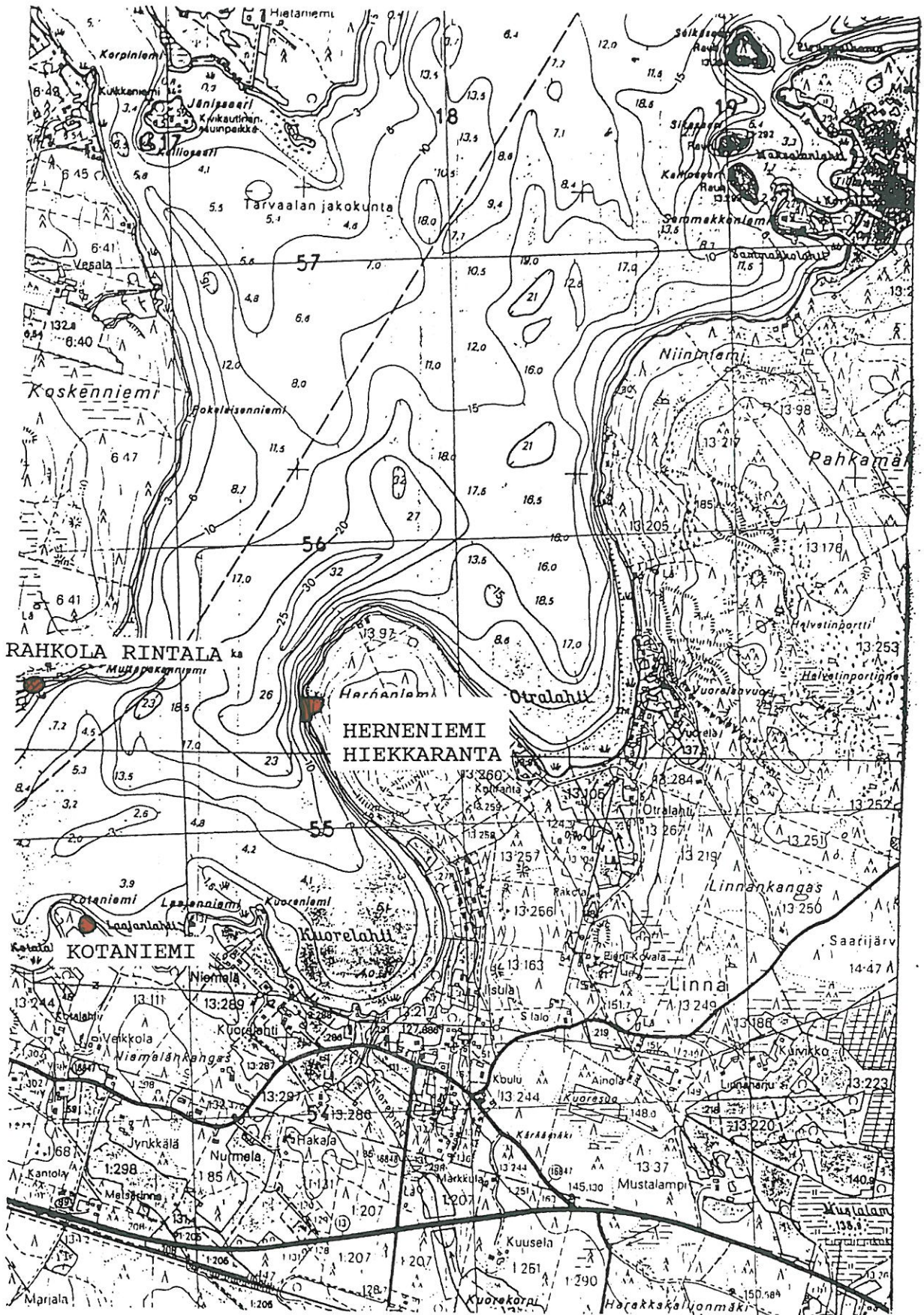
Diapositiivit: -

Paikan sijainti ja topografia: Herneniemi on suuri, yli 600 m leveä luoteeseen työntyvä niemi Pyhäjärven eteläosassa. Kohde sijaitsee niemen länsipäässä Multapakanniemeä vastapäätä Saarijärven kirkolta 6,3 km itään ja Linnan kylästä n. 1,3 km pohjoiseen. Niemi koostuu pääasiassa karkeista harjuaineuksista, löytöpaikalla maaperä on kuitenkin hiekkaa, jota esiintyy n. 100 leveänä E-W suuntaisena kaistana niemen länsipuolella. Hiekkakais-ta on mäntykangasta, muualla niemessä kasvaa sekametsää.

Inventointi 1993: Hiekkarannasta löytyi n. 50 m matkalta pyöris-tyneitä kvartseja ja palaneita luita sekä hieman palaneita ki-viä. Rannan takana on n. 1,2 m korkea törmä, jonka yläpuolelta ei havaittu kivikautiseen asuinpaikkaan viittavia merkkejä. Ky-seessä on siis sama ilmiö kuin kohteissa 3.10 ja 3.11: veden-pinnan vaihtelujen takia tuhoutunut kivikautinen asuinpaikka, joka on sijainnut joka samalla tai alemmalla tasolla kuin nykyi-nen järven pinta.

Hiekkarannasta 30 m itään, noin 10 m järven yläpuolelta löytyi kaksi pyyntikuoppaa n. 25 m etäisyydellä toisistaan. Niiden läpimitta on n. 2,5 m ja syvyys 0,6-0,8 m. Pyyntikuopista itään, muutaman metrin niitä korkeammalla, on melkein suorakulmainen (n. 6 x 4 m) ja tasapohjainen syväne (n. 40 cm). Sen keskellä on vielä pieni kuopanne, läpimitaltaan 70 cm. Sieltä löytyi turve- ja huuhtoutumiskerroksen alta paksu hiilikerros ja palanutta maata. Isosta painanteesta tuli lapionpistoissa hiiltä ja tumman ruskeaksi värj. maata. Syväne on melko varmasti kodanpohja, jonka keskellä on tulisijan paikka. Huuhtoutumiskerroksen paksuuden perusteella (n. 2 cm, hieman ohuempi kuin ympäristössä) on rakenteen ikä alustavan arvion mukaan 200-500 vuotta.

Suojelu: Alue on merkitty Pyhäjärven rantakaavaan SM-alueeksi. Siksi lähistö tulisi tarkastaa mahdollisten uusien pyyntikuoppien löytämiseksi, ja alueen kartoittaminen on välttämätöntä.

Peruskarttaote 1:20 000 22 44 10 LINNA 1990
 KOHTEET 3.10 - 3.12

4. PYYNTIKUOPPARYHMÄT

Kaivausten ja inventoinnin yhteydessä löytyi 7 uutta pyyntikuopparyhmää (2-14 kuoppaa), aikaisemmin vain Lanneveden Paskomäen pyyntikuopparyhmä (18 kpl) oli tiedossa:

Kopanniemi	2 kpl	
Summassaari	3 kpl	
Voudiniemi	2 kpl	
Mäkelänlampi	12 kpl	
Herneniemi	2 kpl	
Multapakanniemi	14 kpl	
Raiskangas	3 kpl	(ei vielä kartoitettu)

Ryhmäte sijaitsevat todennäköisesti vanhoilla hirvien ja peurojen vaellusreiteillä. Tällä hetkellä voidaan erottaa kaksi järjestelmää, joista toinen lähtee Lanneveden pohjoispäästä (Paskomäki - Kopanniemi) ja kulkee Summassaaren yli Voudinniemen jatkuksen ainakin Mäkelänlammelle asti. Toisesta systeemistä tunnetaan vain lyhyt osa Herneniemestä Pyhäjärven yli Multapakanniemen ja sieltä Raiskankaalle.

Mäkelänlammen eteläpuolelta löytyi 12 pyyntikuoppaa, jotka on alustavasti kartoitettu. (Saarijärven kylä, Voudinniemestä 200-500 m luoteseen.) Voudinniemen osayleiskaavan takia alue kartoitetaan tarkasti syksyllä 1994, siksi niitä käsitellään vasta vuoden 1994 kaivauskertomuksessa. Pyyntikuopparyhmien kartoitus on vuosien 1994 ja 1995 kenttätöiden painopisteenä, koska oletetaan, että pyyntikuoppia löytyy vielä runsaasti lisää Saarijärven harjumuodostelmista.

5. NEGATIIVILUETTELO

24X36 mm, kaikki kuvat Hans-Peter Schulz

- 94124 Voudinniemi 7; yleiskuva, kaivausalue ennen avaamista kuvattuna kaakosta
- 94125 Voudinniemi 7; yleiskuva, kaivausalue ennen avaamista kuvattuna luoteesta
- 94126 Voudinniemi 7; yleiskuva maantieltä lännestä; kuvan keskellä muinainen rantatörmä
- 94127 sama
- 94128 Voudinniemi 7; ruudut 5000-5002/4919-4925, peltokerros poistettu, kuvattu luoteesta
- 94129 Voudinniemi 7; tulisija ruuduissa 5001/4921-22, pelto-kerros poistettu, kuvattu lounaasta
- 94130 Voudinniemi 7; tulisija ruuduissa 4998-5000/4903-05, kuvattu itäkoillisesta
- 94131 Voudinniemi 7; työkuva, peltokerrosta kaivetaan, kuvattu idästä
- 94132 Voudinniemi 7; työkuva, peltokerrosta kaivamassa Marjo Wiik (vas.), Paavo Moilanen ja Tapani Laulainen, kuvattu lännestä
- 94133 Voudinniemi 7; työkuva, peltokerrosta kaivamassa Harri Tiilikainen (vas.), Sari Patamaa ja Taina Nuppola, kuvattu etelästä
- 94134 Voudinniemi 7; työkuva, Juha Saranen
- 94135 Voudinniemi 7; työkuva, seulomassa Lauri Miettinen (vas.), Harri Tollola ja Juha Saranen
- 94136 Voudinniemi 7; luukeskittymä (ruutu 5000/4895) seulassa
- 94137 Voudinniemi 7, luukeskittymä ruudussa 5000/4895, kuvattu lounaasta
- 94138 Reikäkiven tai pallonuijan katkelma Summassaaren Karjalaispirtin/Rusanvierton asuinpaikalta. Löytöjä maanomistaja Väinö Rusanen; ilman nroa, säilytyspaikka Väinö Rusanen, Sirulankuja 5, 43100 Saarijärvi
- 94139 Summassaari Haikanniemi; pyyntikuoppa kuvattu koillisesta
- 94140 Summassaari Haikanniemi; kivikautinen/pöljänkeraaminen asuinpaikka, kuvattu koillisesta

- 94141 Voudinniemi 7; tulisija ruudussa 5001/4921, krs 2, kuvattu lounaasta
- 94142 Saarijärvi Rantala (Natri)/Einola; Kivikautinen asuinpaikka (lk III) kaakosta; keskellä Lauri Miettinen lieden löytöpaikalla, oikealla saunamökin kohdalla arvioitu alkeellisen kirveen ja lehdenmuotoisen keihänkärjen löytöpaikka
- 94143 Voudinniemi 7; tulisija ruudussa 5000-01/4924, krs 2, kuvattu luoteesta
- 94144 Voudinniemi 6; alkeellisen kirveen löytöpaikka (115,10 m mpy) pohjoisesta
- 94145 Voudinniemi; 1600-luvun rakennuksen (ent. virkatalon) jäännökset, kuvattu luoteesta
- 94146 sama, kuvattu lännestä
- 94147 sama, kuvattu etelästä
- 94148 Voudinniemi 4, kuvattu idästä; oikealla Äyräpään kaivausalueen alapäässä seisoo Paavo Moilanen, vasemmalla kaivetaan koekuopaa
- 94149 Kolari Voudinniemen metsätiellä (H.-P. Schulz)
- 94150 sama
- 94151 sama
- 94152 Voudinniemi 7; paalunsija ruudussa 5000/4916 kaivettuprofiiliin, kuvattu pohjoisesta
- 94153 Linna Herneniemi Hiekkaranta, kivikautinen asuinpaikka (lk III) kuvattu kaakosta
- 94154 Rahkolankylä Multapakanniemi kuvattuna Herneniemestä idästä
- 94155 Linna Herneniemi Hiekkaranta; pyyntikuoppa kuvattu pohjoisesta
- 94156 Linna Herneniemi Hiekkaranta; kodanpohja kuvattuna pohjoisesta
- 94157 sama, kuvattu lounaasta
- 94158 Voudinniemi 7; profiili 4998-5001/4902.5 kuvattu kaakosta
- 94159 Voudinniemi 1; kivikautinen asuinpaikka, kuvattu luoteesta
- 94160 sama; kuvattu niemen kärjestä kaakosta
- 94161 Rahkolankylä Multapakanniemi, hiekkaranta ja niemen kärki, kuvattu etelästä

- 94162 Rahkolankylä Multapakanniemi, pohjoinen hiekkaranta kuvattuna niemen kärjestä (etelästä)
- 94163 Rahkolankylä Multapakanniemi, säilynyt kivi- ja pronssikautinen asuinpaikka-alue, kuvattu etelästä
- 94164 Rahkolankylä Multapakanniemi; rantatörmä, josta seulottiin sortunutta hiekkamaata, kuvattu pohjoisesta
- 94165 Rahkolankylä Multapakanniemi; pyyntikuopat 1-4 kuvattuna pohjoisesta
- 94166 Rahkolankylä Multapakanniemi; pyyntikuopat 9-10 kuvattuna pohjois-koillisesta
- 94167 Rahkolankylä Multapakanniemi; rantatörmä +30-+32 m kärjestä pohjoiseen, kulttuurikerros, kuvattu idästä
- 94168 Lannevesi Majaniemi, kivikautinen asuinpaikka (lk III), niemen kärki kuvattuna idästä
- 94169 Lannevesi Majaniemi, yleiskuva idästä
- 94170 Voudinniemi 7; punamultakerros kuopassa, profiili 4999.5-4998/4902, kuvattu luoteesta
- 94171 Voudinniemi 7; profiili 5001-4998/4902, kuvattu luoteesta
- 94172 Voudinniemi 3; pyyntikuoppa, kuvattu luoteesta
- 94173 Voudinniemi 3; pyyntikuoppa, kuvattu kaakosta
- 94174 Voudinniemi 2; koekuoppa +120 kuvattu ylhäältä pohjoisesta
- 94175 Voudinniemi 7; profiilikannasta kaivaamassa Eeva-Maria Viitanen, Sari Patamaa ja Taina Nuppola, kuvattu etelästä
- 94176 Voudinniemi 5; asuinpaikan keskiosa kuvattu luoteesta
- 94177 Voudinniemi 2; asuinpaikka kuvattu luoteesta
- 94178 sama; kuvattu kaakosta
- 94179 Voudinniemen muinaisalueen itäosa, kuvattu luoteesta
- 94180 Kaivaus on loppunut, kuvassa vasemmalta Eeva-Maria Viitanen, Sari Patama, Taina Nuppola, Jari Kivimäki, Harri Tollola ja Juha Saranen.

6. DIAPOSITIIVILUETTELO

36 X 24 mm, kaikki kuvat H.-P. Schulz

- 27553 Voudinniemi 6 ja 7; yleiskuva maantieltä lännestä kuvattuna, kuvan keskellä muinainen rantatörmä
- 27554 Voudinniemi 7; yleiskuva, kaivausalue ennen avaamista, kuvattu kaakosta
- 27555 Voudinniemi 7; yleiskuva, kaivausalue ennen avaamista, kuvattu luoteesta
- 27556 Voudinniemi 7; yleiskuva, sumuinen aamu kaivauksen aikana, kuvattu luoteesta
- 27557 Voudinniemi 7; ruudut 5000-02/4919-25, peltokerros poistettu, kuvattu luoteesta
- 27558 Voudinniemi 7; tulisija ruuduissa 5000-01/4924, taso 2, kuvattu luoteesta
- 27559 Voudinniemi 7; luukeskittymä ruudussa 5000/4895, taso 2, kuvattu lounaasta
- 27560 Voudinniemi 7; tulisija ruuduissa 5001/4921-22, peltokerros poistettu, kuvattu lounaasta
- 27561 Voudinniemi 7; tulisija ruudussa 5001/4921, taso 2, kuvattu lounaasta
- 27562 Voudinniemi 7; tulisija ruudussa 5001/4921, taso 3, kuvattu lounaasta
- 27563 Voudinniemi 7; tulisija ruuduissa 5000-01/4902-03, peltokerros poistettu, kuvattu luoteesta
- 27564 Voudinniemi 7; profiili 4998-5001/4902.5, kuvattu kaakosta
- 27565 Voudinniemi 7; profiili kuopasta 5000-4998/4902, kuvattu luoteesta
- 27566 Voudinniemi 7; paalunsija ruudussa 5000/4916, profiili kuvattu pohjoisesta
- 27567 Voudinniemi 6; alkeellisen kirveen löytöpaikka (115.10 m mpy), kuvattu pohjoisesta
- 27568 Voudinniemi 7; työkuva, Esa Mikkola piirtää tasoa 1, taustalla peltokerrosta kaivaamassa Eeva-Maria Viitanen (vas.), Tapani Laulainen, Paavo Moilanen ja Marjo Wiik, kuvattu kaakosta

- 27569 Voudinniemi 7; työkuva, peltokerrosta kaivaamassa Tapani Laulainen, Paavo Moilanen, Marjo Wiik, Sari Patama, Taina Nuppola ja Harri Tiilikainen, kuvattu lounaasta
- 27570 Voudinniemi 7; työkuva, peltokerrosta kaivaamassa Jari Kivimäki, taustalla seulomassa Lauri Miettinen, Harri Tollola ja Juha Saranen
- 27571 Voudinniemi 7; työkuva, kaivausalue pohjoisesta, peltokerrosta kaivetaan
- 27572 Voudinniemi 7; työkuva, seulomassa Lauri Miettinen (vas.), Taina Nuppola ja Tapani Laulainen
- 27573 Voudinniemi 7; työkuva, Eero Muurimäki Saarijärven museosta vieraillemassa kaivauksella
- 27574 Voudinniemi 7; työkuva, profiilikannasta kaivetaan loppuun, kuopassa Eeva-Maria Viitanen ja Sari Patama, taustalla Taina Nuppola
- 27575 Voudinniemi 7; kaivauksen lopussa kopin luona Eeva-Maria Viitanen (vas.), Sari Patama, Taina Nuppola, Jari Kivimäki, Harri Tollola ja Juha Saranen
- 27576 Voudinniemi; 1600-luvun rakennuksen (ent. virkatalo) jäännökset, kuvattu lännestä
- 27577 sama; kuvattu luoteesta
- 27578 sama; kuvattu kaakosta
- 27579 Voudinniemi 4; kivikautinen asuinpaikka kuvattu pohjoisesta
- 27580 Voudinniemi 5; kivikautinen asuinpaikka kuvattu luoteesta
- 27581 Voudinniemi 4; oikealla A. Äyräpään v. 1934 kaivausalueen alapäässä Paavo Moilanen, vasemalla kaivetaan koekuoppa, kuvattu idästä
- 27582 Voudinniemi 3; pyyntikuoppa kuvattu luoteesta
- 27583 Voudinniemi 3; pyyntikuoppa kuvattu kaakosta
- 27584 Voudinniemi 2; koekuoppa +120, kuvattu ylhäältä pohjoisesta
- 27585 Voudinniemi 2; kivikautinen asuinpaikka kuvattu luoteesta
- 27586 Voudinniemi 2; kivikautinen asuinpaikka kuvattu kaakosta
- 27587 Voudinniemi 1; kivikautinen asuinpaikka kuvattu kaakosta

- 27588 Voudinniemi 1; kivikautinen asuinpaikka kuvattu luoteesta
- 27589 Rahkolankylä Multapakanniemi; hiekkaranta ja niemen kärki, kuvattu etelästä
- 27590 Rahkolankylä Multapakanniemi; pohjoinen hiekkaranta kuvattu niemen kärjestä etelästä
- 27591 Rahkolankylä Multapakanniemi; säilynyt kivi- ja pronssikautinen asuinpaikka-alue, kuvattu etelästä
- 27592 Rahkolankylä Multapakanniemi; rantatörmä, josta seulottiin sortunutta hiekkamaata, kuvattu pohjoisesta
- 27593 Rahkolankylä Multapakanniemi; pyyntikuopat 1 - 4, kuvattu pohjoisesta
- 27594 Rahkolankylä Multapakanniemi; pyyntikuopat 9 - 10, kuvattu pohjois-koillisesta
- 27595 Rahkolankylä Multapakanniemi, rantatörmä +30 - +32 m niemen kärjestä pohjoiseen, kulttuurikerros profiilissa, kuvattu idästä
- 27596 Lannevesi Majaniemi; kampakeraaminen asuinpaikka (lk III), tuhoutunut alue ja niemen kärki kuvattu idästä
- 27597 Lannevesi Majaniemi; yleiskuva idästä
- 27598 Summassaari Haikanniemi; kivikautinen/pöljänkeraaminen asuinpaikka (lk II/III), kuvattu luoteesta
- 27599 Summassaari Haikanniemi; pyyntikuoppa, kuvattu luoteesta
- 27600 Saarijärvi Rantala/Natr; kivikautinen asuinpaikka (?, lk III), keskellä Lauri Miettinen hist. ajan lieden löytöpaikalla, oikealla saunamökin kohdalla arvioitu alkeellisen kirveen ja lehdenmuotoisen keihäänkärjen löytöpaikka, taustalla Rantalan asuinrakennus, kuvattu kaakosta
- 27601 Summassaari Rusavierto, reikäkiven tai pallonujan katkelma Rusavierton asuinpaikalta, säilytyspaikka: löytäjä Väinö Rusanen, Sirulankuja 5, 43100 Saarijärvi

K.1 Muinaisjäännösalueen koillisosa; Rantatormi 94127
Kuvattu lännestä

K.2 Muinaisjäännösalueen keskiossa ja wienankärki. 94125
Kuvattu koillisesta

K.3 Muinaisjäännösalueen itäosa. Kuvattu lännestä 94179

K.4. Asuinpaikka kuvattu luoteesta.

94159

K.5. Asuinpaikka kuvattu kaakosta niemen kärjestä.

94160

K. 6. Asuinpaikka kuvattu luoteesta.

94177

K. 7. Kocknoppa +120. kuvattu ylhäältä pohjoisesta.

94174

K.9 Voudinniemi 3. Pyyntikuoppa kuvattu pohjoisesta. 94173

K.9. Voudinniemi 4. Oikealla Äyräpään kaivausalue vuodelta 1925, vasemalla koeoja 1933 (suoli), kuvattu idästä. 94148

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 5-8

K.10. Voudinniemi 5. Asuinpaikan keskiosa
kuvattu koillisesta

94176

K.11 Yleiskuva Voudinniemi 6-8. Voudinniemi 5
puiden takana. Kuvattu lännestä.

94126

K.12. Voudinniemi 6. Lauri Miettinen seisoo oikeellisen ⁹⁴¹⁴⁴ kirveen löytöpaikan kohdalla. Kuvaattu pohjoisesta

K.13. Voudinniemi 7. Kaiuauksalue ennen avoimista. ⁹⁴¹²⁴
Taustalla ~~on~~ omakotitalojen edessä Voudinniemi 8.
Kuvaattu kaaliosta.

SAARIJÄRVI VOUDINNIEMI 7

Kodanpohja ja "jätetuoppa" muduissa 4998-5002/4900-4905:

K.14 Profiili 4998-5001/4902.5 kaakosta

94158

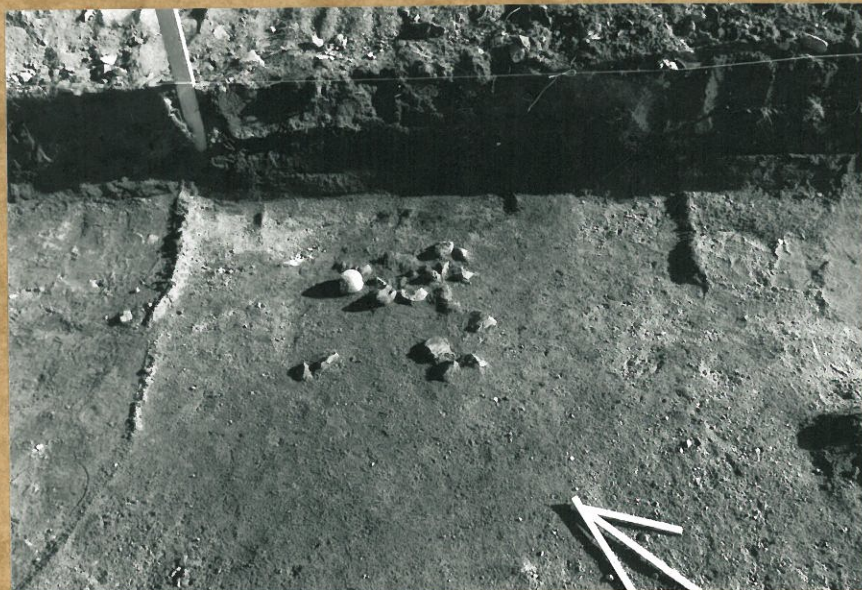
K.15. Profiili 4999.5-4998/luoteesta.
4902

94170

K.16. Profiili 5001-4998/4902 luoteesta

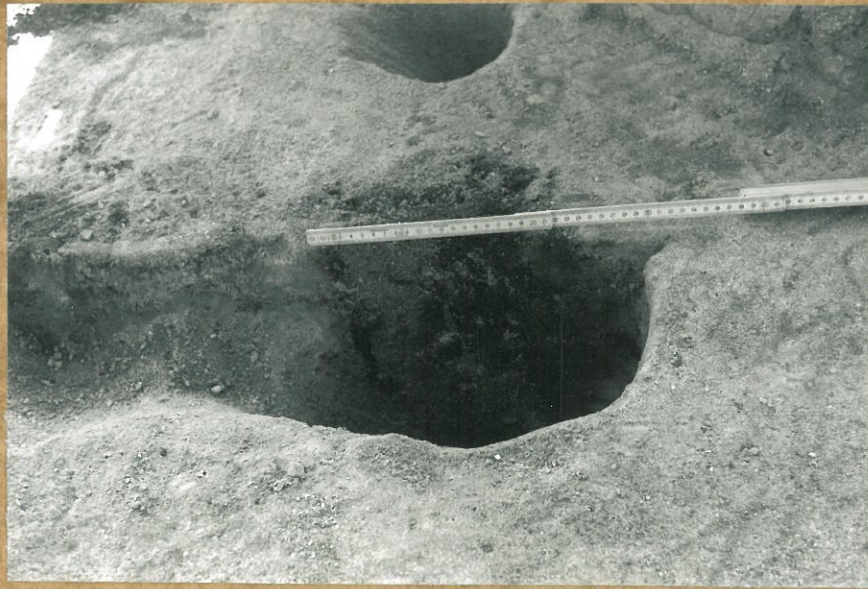
94171

K.17. Tulisija ruukuissa 5001/4921 -22 1.kerros kaivettu. 94141
 Kuvaatti Louheasta.

K.18. Tulisija ruukuissa 5000-02/4924 1.kerros kaivettu. 94143
 Kuvaatti Luoteesta.

K.19. Paalun sija ruudussa 5000/4916. Profiili pöyhöisestä. 94152

K.20. Ruudut 5000-02/4919-25 94129
pehtokenttos poistettu. Kuvaattu luotesella.

K.21. Työkuva. Keskieltä Paavo Moilanen ja Tapani Lankainen. 94132
Lännessä.

K.22. Työkuva. Edessä Juhana Savonen.

94134

K.23. Työkuva. Vasemmalla Lauri Miettinen, Henri Tolkola ja
Juhana Savonen 94135

K. 24. Työluupa. Profiililinnasta kaivauksissa Eeva-Maria Viitonen, Sari Patanen ja Taina Muppola. 94175

K. 25. Työluupa. Peltokerrosta kaivetaan. idasta. 94131

K. 26. Kaivauks on loppunut. Vuosimallista E.-M. Viitonen, Sari Patanen, Taina Muppola, Jari Kinnimäki, Harri Töllö ja Jukka Saaremaa. 94180

Voudinniemen virkatalo 1600-luvulta

K. 27. Kuvattu luoteesta.

94145

K. 28. Kuvattu lännestä.

94146

K. 29. Kuvattu itästä.

94147

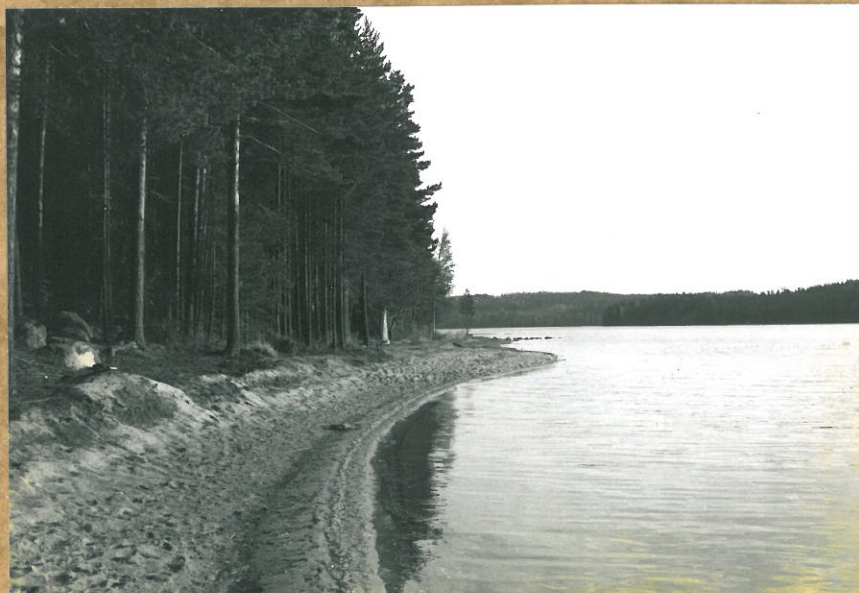

K.30. Kivikautinen asuinpaikka (lk III), keskellä Lauvi Miettinen 94142
 hist. ajan lieden löytöpaikalla, taustalla Rantalan asuinpaikka,
 oikealla Saunanmäen luona alkajienkiven ja liivikeihäntien löytöpaikka. Kuvattu.

SAARIJÄRVI RAHKOLANKYLÄ MULTAPAKANNIEMI

K.31. Multapakanniemi kuvattu idästä Herneniemeltä 94155

K.32. Multapakanniemi, eteläosa - hiilikoranta ja niemen kärki 94161
 kuvattu etelästä

K.33 Pohjoinen hiekkaranta, kuvattu etelästä Niemen kärkeä.

94162

K.34. Pohjoinen rautatorma (kärjestä +20-+36 m pohjoiseen), josta seuloittiin hiekkamaata. Pohjoisesta.

94164

K.35. Rautatorma +30-+32 m kärjestä pohjoiseen, Profilissa puna-kara luottamikerros (minkki).

94167

K.36. Säilynyt kivi- ja pronssikautinen asuinpaikka-alue 34163
Kuvattu etelästä

K.37. Pyyntikuoopat 1-4. Kuvattu pohjoisesta. 34165

K.38 Pyyntikuoopat 9-10. Kuvattu pohjois-koillisesta. 34166

SAARIJÄRVI SUMMASSAARI HAIKANNIEMI

K.39. Kivikaakinen / pöytäkorvaaminen asuinpaikka. Kuvaatti Koivillasta 94140

K.40. Pyyntikuoppa kuvatti Koivillasta. 94139

SAARIJÄRVI SUMMASSAARI RUSAVIERTO

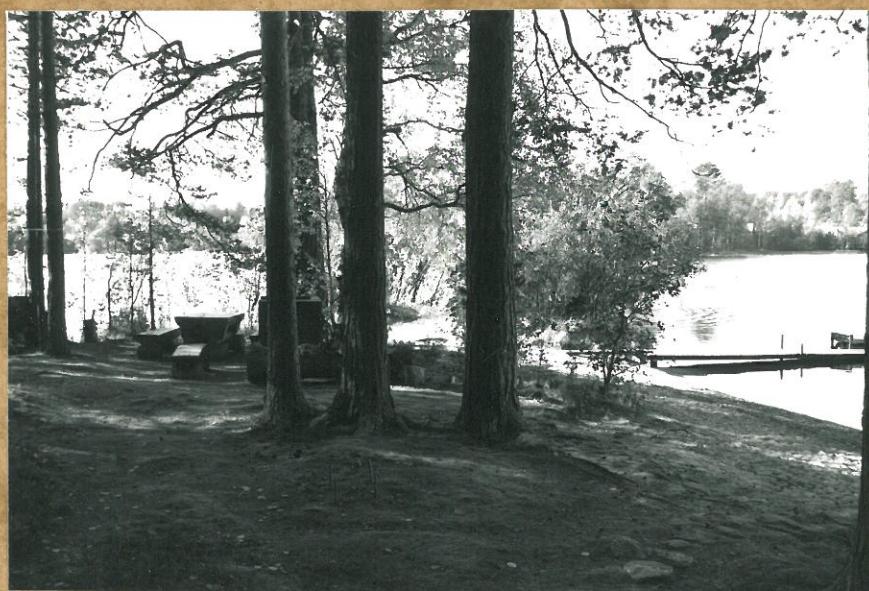
K.41. Reikäkainen kattilama Rusavierton asuinpaikasta. 94138
Säilytyspaikka: löytäjä Väinö Rusanen Situlankuja 5
43100 Saarijärvi

SAARIJÄRVI LANNEVESI MAJANIEMI

K. 42. yleiskuva niemestä, kuvattu idästä.

94169

K. 43. Tuhoonjoutunut kampakorahien asuinpaikka, taustalla
niemenkäntä.

94168

K.44. Kivi kaurtien asuinpaikka (lk III) kuvattu kaakosta 94153

K.45. Kodanpolja, kuvattu pohjoisesta.

94156

K.46. Pyyhikuoppa. Kuvattu pohjoisesta.

94155

Liite 1

Osteologinen analyysi

Pirkko Ukkonen

SAARIJÄRVI Voudinniemi 1/2

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

Aineistosta määritettiin 25 fragmenttia, jotka jakautuivat seuraavasti:

Vulpes vulpes/Canis familiaris (kettu/koira)	5 fr.	
Martes martes (näätä)	1	
Castor fiber (majava)	2	
Mammalia sp. (nisäkkäät)	1	9 fr.
Esox lucius (hauki)	13	
Cyprinidae sp. (särkikalat)	1	
Teleostei sp. (luukalat)	2	16

Aineistossa oli mukana myös suuremman nisäkkään luita, joita ei kuitenkaan pystytty määrittämään tarkemmin.

Parhain terveisin

Pirkko Ukkonen

SAARIJÄRVI Voudinniemi 1/2 / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

+30	1	calcaneum sin.	Martes martes
	1	mc III sin. prox. fr.	Vulpes vulpes/ Canis familiaris
	1	mc/mt dist. fr.	"
	1	costa prox. fr.	"
	2	vertebra caudalis	"
	1	dentale fr.	Esox lucius
	1	quadratum sin. fr.	"
+40	1	dentale sin. ant. fr.	Esox lucius
+70	1	cleithrum dex. fr.	Esox lucius
	1	scapula fr.	Cyprinidae sp.
+70	1	dentale fr.	Esox lucius
1 krs.	1	dentale, dens.	"
	1	palatinum fr.	"
	1	articulare dex. fr.	"
	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
+70	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
2 krs.			
+90	1	palatinum fr.	Esox lucius
+120	1	costa dist. fr.	Mammalia sp.
+140	1	humerus sin. dist. fr.	Castor fiber
	1	costa fr.	"
	3	palatinum fr.	Esox lucius
	1	cleithrum sin. fr.	"

SAARIJÄRVI Voudinniemi 4 / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

5005/5144 1 dentale sin. ant. fr.
krs I

Esox lucius

SAARIJÄRVI Voudinniemi 5 Paavonkuoppa

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

Aineistosta määritettiin 254 fragmenttia, jotka jakautuivat seuraavasti:

Alces alces (hirvi)	129 fr.	
Mammalia sp. (nisäkkäät)	30	159 fr.
Tetrao tetrix (teeri)	2	2
Esox lucius (hauki)	2	
Perca fluviatilis (ahven)	1	
Teleostei sp. (luukalat)	87	90

Lisäksi aineistossa oli joitakin selvästi resentejä luunkappaleita, joista pystyttiin määrittämään 3 naudan (*Bos taurus*) fragmenttia.

Parhain terveisin

Pirkko Ukkonen

SAARIJÄRVI Voudinniemi 5 Paavonkuoppa / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

4998/5099	2	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
I	2	mc/mt III-IV diaph. fr.	" (juv)
	1	mc/mt III-IV dist. fr.	"
	1	calcaneum dex. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 prox. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)3 prox. fr.	"
	2	costa fr.	Mammalia sp.
	1	vertebra, proc. art. fr.	"
	9	vertebra fr.	Teleostei sp.
4998/5099	8	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
II luuk.	3	mc/mt III-IV dist. fr.	"
	1	calcaneum dex. fr.	"
	1	astragalus fr.	"
	2	phal. (III/IV)1 prox. fr.	"
	2	phal. (III/IV)2 prox. fr.	"
	1	phal. (III/IV)2 dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)3 prox. fr.	"
	1	phal. (III/IV)3 dist. fr.	"
	6	vertebra, corpus vert. fr.	Mammalia sp.
	2	vertebra fr.	Teleostei sp.
4998/ 5099.10	1	mc III-IV dex. prox. fr.	Alces alces
III luuk.	7	mc/mt III-IV dist. fr.	"
	1	astragalus fr.	"
	1	centrotarsale sin. fr.	"
	1	os sesamoideus fr.	"
	4	phal. (III/IV)1 prox. fr.	"
	6	phal. (III/IV)1 dist. fr.	"
	6	phal. (III/IV)2 prox. fr.	"
	3	phal. (III/IV)2 dist. fr.	"
	2	phal. (III/IV)3 prox. fr.	"
	2	phal. (III/IV)3 dist. fr.	"
	6	vertebra, proc. art. fr.	Mammalia sp.
	2	vertebra, corpus vert. fr.	"
		työstetty kappale ?	
4999/5099	5	mc/mt III-IV dist. fr.	Alces alces
koe krs II	1	calcaneum dex. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 prox. ep. fr.	" (juv)
	2	phal. (III/IV)1 prox. fr.	"
	4	phal. (III/IV)1 dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)2 prox. fr.	"
	1	phal. (III/IV)2 dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)3 prox. fr.	"
	1	phal. (III/IV)3 dist. fr.	"
	2	vertebra, proc. art. fr.	Mammalia sp.
	5	vertebra, corpus vert. fr.	"

	1	os carpi radiale dex. fr.	Tetrao tetrrix
	1	lepidotrichia prox. fr.	Teleostei sp.
	23	vertebra fr.	"
		työstetty kappale ?	
4999/5100	6	dens: M* dex. fr. (puhkeamaton)	Alces alces (juv)
II	7	dens subst. adam. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 prox. ep. fr.	" (juv)
	1	phal. (III/IV)1 prox. fr.	"
	1	phal. (III/IV)2 prox. fr.	"
	4	vertebra fr.	Teleostei sp.
4998/5100	4	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
II	2	mc/mt III-IV dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 prox. ep. fr.	" (juv)
	1	phal. (III/IV)1 prox. fr.	"
	4	phal. (III/IV)2 prox. ep. fr.	" (juv)
	1	phal. (III/IV)2 dist. fr.	"
	2	phal. carpi (II/V)2 dist. fr.	"
	1	humerus sin. dist. fr.	Tetrao tetrrix
	1	dentale, dens	Esox lucius
	23	vertebra fr.	Teleostei sp.
4999/5100	2	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
I	4	mc/mt III-IV dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 prox. ep. fr.	" (juv)
	2	phal. (III/IV)3 dist. fr.	"
	1	dens, subst. adam. fr.	Mammalia sp. cf. Castor fiber
	1	costa fr.	Mammalia sp.
	2	vertebra, corpus vert. fr.	"
	1	maxillare sin. fr.	Perca fluviatilis
	14	vertebra fr.	Teleostei sp.
4998/5099	1	palatinum fr.	Esox lucius
II			
4999/5100	1	mandibula sin fr. incl. dP ₄	Bos taurus
I		RESENTTI	
	2	dens fr. RESENTTI	"
4998/5100	1	dens: M _x dex. (puhkeamaton)	Alces alces (juv)
III	1	phal. (II/V)3 dist. fr.	"
	5	vertebra fr.	Teleostei sp.
4998/5100	1	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
I	1	phal. (III/IV)1 dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)3 prox. fr.	"
	2	vertebra, corpus vert. fr.	Mammalia sp.
	5	vertebra fr.	Teleostei sp.
4998/5099	1	mc/mt III-IV dist. fr.	Alces alces
III	1	phal. (III/IV)1/2 diaph. fr.	" (juv)
	1	phal. (III/IV)3 prox. fr.	"
	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
4999/5099	1	phal. (III/IV)1 dist. fr.	Alces alces
III			

SAARIJÄRVI Voudinniemi 5 / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

5010/5090	1	scapula sin., cav. glenoid.	Castor fiber
koekuoppa	1	palatinum fr.	Esox lucius
4999/5099		työstetty kappale ?	
koekuoppa			

SAARIJÄRVI Voudinniemi 6 / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

pintapaim. 1 phal. (III/IV)3 prox. fr. Alces alces
50005-5015/
4900-4850

SAARIJÄRVI Voudinniemi 7

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

Aineistosta määritettiin yhteensä 241 fragmenttia, jotka jakautuivat seuraavasti:

Martes martes (näätä)	2 fr.	
Phocidae sp. (hylkeet)	1	
Alces alces (hirvi)	87	
Castor fiber (majava)	32	
Mammalia sp. (nisäkkäät)	9	131 fr.
Tetrao urogallus (metso)	9	
Aves sp. (linnut)	1	10
Esox lucius (hauki)	63	
Cyprinidae sp. (särkikalat)	6	
Teleostei sp. (luukalat)	31	100

Jakauma on harhaanjohtava siinä mielessä, että hirven luiden suhteellinen osuus aineistossa on huomattavasti suurempi (n. 90%) kuin määritettyjen fragmenttien perusteella voisi päätellä. Hirviaineistossa määritysprosentti jää aina hyvin pieneksi, kun taas majavan luista yleensä valtaosa pystytään määrittämään. Myös linnun luita on aineistossa enemmän kuin yllä olevan jakauman pohjalta voisi olettaa. Määrittämättömiä linnun luita oli runsaammin ruuduissa 5000/4902/I ja 5000/4902/III. Kalan luista puolestaan lähes kaikki on määritetty.

Ruudun 5001/4913/II hyljemääritys on jossain määrin yllättävä. Kyseessä on kuitenkin kokonainen ranneluu, joten määritys on varsin varma.

Parhain terveisin

Pirkko Ukkonen

SAARIJÄRVI Voudinniemi 7 / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

5000/4895	8	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
pinta	1	radius dex. prox. fr.	"
	8	mc/mt III-IV dist. fr.	"
	2	phal. (III/IV)2 dist. fr.	"
	3	vertebra, proc. art. fr.	Mammalia sp.
5000/4895	11	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
I	2	mc/mt III-IV dist. fr.	"
5000/4895	1	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
III	3	mc/mt III-IV dist. fr.	"
5000/4895	1	ulna sin. dist. fr.	Alces alces (juv)
I	1	tibia sin. dist. epiph. fr.	" (juv)
	2	mc III-IV dist. fr.	"
5000/4895	3	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
II			
5000/4895	1	tibia dex. dist. fr.	Alces alces
III	1	mt III-IV dist. fr.	"
	1	mc/mt III-IV dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 dist. fr.	"
	1	vertebra, proc. art.	Mammalia sp.
50001/4895	1	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
pinta			
5000/4896	1	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
pinta	4	mc/mt III-IV dist. fr.	"
5000/4896	2	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
I			
4999/4901	2	dens, subst. adam. fr.	Alces alces
II			
5006/4901	1	phal. (III/IV)3 dist. fr.	Alces alces
pinta			
4999/4902	1	dentale dex. ant. fr.	Esox lucius
V			
4999/4902	1	dentale dex. ant. fr.	Esox lucius
VI			
5000/4902	1	dentale sin. fr.	Esox lucius
pinta	1	vomer fr.	"

5000/4902 I	2 2 4 2	costa fr. tarsometat. dex. dist. fr. dentale fr. parasphenoideum fr.	Mammalia sp. Tetrao urogallus Esox lucius "
5000/4902 II	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
5000/4902 III	1 2 1 1	dentale dex. ant. fr. dentale fr. quadratum sin. fr. parasphenoideum fr.	Esox lucius " " "
5000/4902 IV	1 1	calcaneum dex. fr. tarsometat. dex. diaph. fr.	Martes martes Tetrao urogallus
5000/4902 V	1 1	calcaneum dex. fr. costa fr.	Martes martes Teleostei sp.
5001/4902 pinta	1	dentale fr.	Esox lucius
5001/4902 I	1 1	vomer fr. articulare dex. fr.	Esox lucius "
5006/4902 pinta	1	phal. (III/IV)1 prox. fr.	Alces alces
5006/4902 pinta		RESENTTI (indet.)	
5008/4902 I	1	phal. carpi (II/V)1 dist. fr.	Alces alces
4999/4903 IX	1	dentale fr.	Esox lucius
4999/4903 X	1	dentale fr.	Esox lucius
5000/4903 I	2	palatinum fr.	Esox lucius
5000/4903 I	2	vertebra fr.	Teleostei sp.
5000/4903 II	2 1 2 1 1	tarsometat. sin. fr. dentale fr. palatinum fr. vomer fr. parasphenoideum fr.	Tetrao urogallus Esox lucius " " "
5000/4903 II	1	vert fr.	Teleostei sp.
5000/4903 III	3	vertebra fr.	Teleostei sp.

5000/4903 III	1	mc III-IV dex. prox. fr.	Alces alces
	1	humerus prox. fr.	Tetrao urogallus
	1	dentale sin. fr.	Esox lucius
	3	palatinum fr.	"
	1	quadratum sin. fr.	"
	1	quadratum dex. fr.	"
	6	parasphenoideum fr.	"
	1	costa fr.	Teleostei sp.
	1	vertebra fr.	"
5000/4903 IV	1	tibia sin. diaph. fr.	Tetrao urogallus
	1	fibula sin. diaph. fr.	"
	1	dentale fr.	Esox lucius
	1	palatinum fr.	"
	1	quadratum sin. fr.	"
	1	quadratum dex. fr.	"
	1	costa fr.	Teleostei sp.
5000/4903 V	1	mc III-IV dex. prox. fr.	Alces alces
	1	dentale sin. ant. fr.	Esox lucius
	1	dentale dex. ant. fr.	"
	1	dentale fr.	"
	1	dentale, dens	"
	2	palatinum fr.	"
	2	maxillare fr.	"
	1	parasphenoideum fr.	"
	1	costa fr.	Teleostei sp.
5000/4903 VI	1	mc III-IV dex. prox. fr.	Alces alces
	1	vomer fr.	Esox lucius
	1	parasphenoideum fr.	"
5000/4903 VII	1	parasphenoideum fr.	Esox lucius
5001/4903 pinta	1	os sesamoideus fr.	Alces alces
4999/4904 pinta	1	dentale fr.	Esox lucius
5001/4904 pinta		EI LUUTA	
5001/4908 pinta	1	dentale fr.	Esox lucius
5000/4909 pinta	1	phal. (III/IV)1 dist. fr.	Alces alces
5001/4910 pinta	1	mc/mt III-IV dist. fr.	Alces alces
5000/4911 pinta	1	phal. (III/IV)3 prox. fr.	Alces alces
5001/4911 II	1	costa fr.	Teleostei sp.

5000/4912 pinta	1	phal. 3	Castor fiber
5001/4912 pinta	1	phal. (III/IV)2 dist. fr.	Alces alces
5001/4912 pinta		RESENTTI (indet.)	
5000/4913 pinta	1	femur dex. dist. fr. ??	Mammalia sp.
5000/4913 I	1	phal. (II/V)3 prox. fr.	Alces alces
5000/4913 II	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
5001/4913 pinta		RESENTTI (indet.)	
5001/4913 II	1	unciforme dex.	Phocidae sp. (785)
5000/4914 pinta	1	phal. (III/IV)1 prox. fr.	Alces alces
5001/4915 I	1 1 1	scapula dex., cav. glen. fr. palatinum fr. maxillare dex. fr.	Castor fiber Esox lucius "
5001/4916 pinta	1 1	phal. (III/IV)3 prox. fr. dentale sin. ant. fr.	Alces alces Esox lucius
5001/4916 I	1	pelvis, ischium sin. fr.	Castor fiber
5001/4921 I	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
5001/4921 II	1 1 1 4	maxillare dex. fr. articulare sin. fr. articulare dex. fr. vertebra fr.	Cyprinidae sp. " " Teleostei sp.
5001/4921 III	1 2	dentale dex. ant. fr. vertebra fr.	Cyprinidae sp. Teleostei sp.
5001/5921 IV:n alta liedestä	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
5002/4921 I	1	phal. 2	Castor fiber
5001/4922 I	1 1	vertebra, proc. spin. fr. vertebra fr.	Castor fiber Teleostei sp.

5002/4922	2	ulna sin. diaph. fr.	Castor fiber
I	1	ulna sin. dist. fr.	"
	1	ulna dex., inc. sem.	"
	1	ulna dex. prox. fr.	"
	1	ulna dex. diaph. fr.	"
	1	phal. 1 prox. fr.	"
	1	atlas fr.	"
	1	costa fr.	"
	1	articulare sin. fr.	Esox lucius
5002/4922	1	humerus sin. dist. fr.	Castor fiber
II			
4999/4923	2	os sesamoideus fr.	Alces alces
I	2	phal. (III/IV)1 prox. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 dist. fr.	"
	1	phal. (III/IV)1 diaph. fr.	"
	1	dens, subst. adam. fr.	"
	1	humerus sin. dist. fr.	Castor fiber
	1	radius dex. dist. epiph.	"
	1	radius dex. diaph. fr.	"
	1	entocuneiforme sin.	"
	1	phal. 1	"
	1	phal. 1 prox. fr.	"
	1	phal. 1/2 dist. fr.	"
	2	costa fr.	"
4999/4923	1	phal. (II/V)1 prox. fr.	Alces alces
II	1	os sesamoideus fr.	"
	1	humerus sin. diaph. fr.	Castor fiber
	1	radius dex. prox. fr.	"
	1	radius dex. diaph. fr.	"
5000/4923	2	costa fr.	Mammalia sp.
I			
5000/4923	1	phal. (III/IV)1 prox. fr.	Alces alces
III	1	phal. (II/V)1 prox. fr.	"
	1	phal. (II/V)1 dist. fr.	"
	1	radius diaph. fr.	Castor fiber
	1	vertebra fr.	Teleostei sp.
4999/4924	1	mt II dex. diaph. fr.	Castor fiber
pinta			
4999/4924	1	mt I sin. dist. fr.	Castor fiber
I	1	mt II dex. dist. fr.	"
	1	maxillare sin. fr.	Cyprinidae sp.
	2	vertebra fr.	Teleostei sp.
4999/4924	1	dentale dex. ant. fr.	Esox lucius
II	1	scapula fr.	Cyprinidae sp.
5000/4924	1	phal. 1 dist. fr.	Castor fiber
I			
5001/4924	1	maxillare dex. fr.	Esox lucius
pinta			

4999/4925 I	1 1	phal. (III/IV)2 dist. fr. ulna sin. dist. fr.	Alces alces Tetrao urogallus
4999/4925 II	1	phal. tarsi dist. fr.	Aves sp.
4999/4925 II	5	vertebra fr.	Teleostei sp.
4999/4925 III	1	phal. (III/IV)2 prox. fr.	Alces alces
5000/4925 I	1	phal. (III/IV)1 dist. fr.	Alces alces
5000/4925 II	1	phal. (III/IV)2 prox. fr.	Alces alces

SAARIJÄRVI Rantala Enola / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

liesi 1 costa prox. fr. RESENTTI

Mammalia sp.
cf. Bos taurus

SAARIJÄRVI Summassaari Rantaloma E / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

inv. 1 os sesamoideus fr.

Alces alces

SAARIJÄRVI / Schulz 1993

Luuanalyysi 18.12.1993 Pirkko Ukkonen

Voudinniemi 6/7	ei määritettävää
Voudinniemi 6	ei määritettävää
Voudinniemi 8	ei määritettävää
Multapakanniemi	ei määritettävää
Linna Herneenniemi	ei määritettävää
Summassaari Rusanvierto	ei määritettävää
Summasjärvi Rusanvierto	ei määritettävää
Summassaari Haikankärki	ei määritettävää

AJOITUSSELOSTE nro 33/94

Geologian tutkimuskeskus
Radiohiililaboratorio
02150 ESPOO

Näyte: Su-2497

Tilaaaja : Museovirasto (tilaus 6.5.1994).

Tutkija: Hans-Peter Schulz.

Tutkimuskohde: Saarijärvi, Voudinniemi (62°41'N 25°19'E, kl. 2243 09; x = 6953 64, y = 2567 80, z = 117,5 m mpy); puuhiiltä mesoliittiselta asuinpaikalta, jonka läheltä on löydetty myös kampakeramiikkaa ja varhaismetallikautista keramiikkaa.

Näytteenotto: H.-P. Schultz ja E. M. Viitanen, 20.9.1993.

Laboratoriomenetelmät: Näytehiilet olivat paksusta puusta, suuria, puhtaita ja kosteita. Hiilet pilkottiin. Palaset keitettiin 2 % HCl:ssa, huuhdeltiin, pidettiin yli yön 2 % NaOH:ssa (n. 60 °C), huuhdeltiin, kuumennettiin 1 % HCl:ssa, huuhdeltiin pH:iin 4-5 ja kuivattiin 105°C:ssa. GTK:n radiohiililaboratoriossa mittausten menetelmänä on kaasuverrannollisuuslaskenta, laskenta-kaasuna hiilidioksidi. Mittauslaitteisto on tarkkuudeltaan verrattavissa parhaisiin maanalaisiin laboratorioihin (Mäntynen et al. 1987, Aikää et al. 1992), ja laboratorion ajoitustulokset on kansainvälisissä vertailuissa todettu luotettaviksi.

$\delta^{13}\text{C}$ -määritys: Juha Karhu, GTK:n kallioperäosasto.

Tulokset: Ikä on konventionaalinen ^{14}C -ikä, eli se on ilmoitettu ^{14}C -vuosina BP (vuodesta 1950 taaksepäin), se perustuu ^{14}C :n puoliintumisaikaan 5568 ± 30 vuotta, ja isotoppi-fraktioituminen on korjattu mitatun $\delta^{13}\text{C}$ -arvon nojalla normaaliarvoon $\delta^{13}\text{C} = -25 \text{‰}$ PDB.

^{14}C -ikä kalibroitiin käyttäen atk-ohjelmaa (Stuiver & Reimer 1993), jonka avulla ko. kalibraatiokäyrät (tässä tapauksessa Stuiver & Pearson 1993) voidaan myös "pehmentää" näytteen kasvuaikaa vastaavaksi. Kalibroidut iät merkitään 12. kansainvälisessä radiohiilikonferenssissa v. 1985 sovitun tavan mukaan lyhenteillä cal. BP, cal. BC tai cal. AD (cal. = kalibroitu). Kalibrointitulokset ilmoittaa ajanjakson, jonka aikana ko. näytteen puoliväli on kerrostunut/kasvanut 68 %:n (1 σ :n) sekä vastaavasti 95 %:n (2 σ :n) varmuudella (suluissa todennäköisin tai todennäköisimmät kalibroidut näytteen keskiosan kasvuvuodet).

Su-2497. Voudinniemi 7, 4999/4903/V

5050 \pm 40
 $\delta^{13}\text{C} = -25,7\text{‰}$

Puuhiiltä 40 cm syvyydestä (35 cm mullan alta) mesoliittisessä kulttuurikerroksessa sijainneen kodan tulisijasta. Kalibroitu ikä (40 v:n kalibraatiokäyrä, leikkauspistemenetelmä): 3940-3790 cal. BC (1 σ), 3960-3760 cal. BC (2 σ), (3010, 3890, 3810 cal. BC).

Yleinen kommentti: Kalibrointiin käytettiin näytteen 40 vuoden kasvuaikaa vastaavaksi "pehmennettyä" kalibraatiokäyrää (kalibrointituloksessa maininta: 40 year moving average), koska on todennäköistä, että ajoitetuissa hiilenkappaleissa on lustoja pidemmältä kuin 30 vuoden ajalta.

KIRJALLISUUSVIITTEET

Mäntynen, P., Äikää, O., Kankainen, T. & Kaihola, L., 1987. Application of pulse-shape-discrimination to improve the precision of the carbon-14 gas-proportional-counting method. - Int. J. Appl. Radiat. Isot. 38:869-873.

Stuiver, M. & Pearson, G.W., 1993. High-Precision Bidecadal Calibration of the Radiocarbon Time Scale, AD 1950-500 BC and 2500-6000 EC. - Radiocarbon 35(1):1-23.

Stuiver, M. & Reimer, P.J., 1993. Extended ^{14}C Data Base and Revised CALIB 3.0 ^{14}C Age Calibration Program. - Radiocarbon 35(1):215-230.

Äikää, O., Mäntynen, P. & Kankainen, T., 1992. High-performance ^{14}C gas-proportional counting system applying pulse-shape discrimination. - Radiocarbon 34(3):414-419.

Espoo 29.9.1994

Tuovi Kankainen

Liitteet: Kalibrointitulokset (Stuiver & Reimer, 1993)
Ko. osa kalibrointikäyrästä

UNIVERSITY OF WASHINGTON
QUATERNARY ISOTOPE LAB
RADIOCARBON CALIBRATION PROGRAM REV 3.0.3
Stuiver, M. and Reimer, P.J., 1993, Radiocarbon, 35, p. 215-230.

Calibration file(s): INTCAL93.14C
Listing file: C14FIL.TXT

Su-2497

Voudinniemi 7 (4999/4903/V)

Radiocarbon Age BP 5050 ± 40

Calibrated age(s) cal BC 3909, 3887, 3805

Reference(s)
(Stuiver and Pearson, 1993)
40 year moving average

cal AD/BC age ranges obtained from intercepts (Method A):

one Sigma** cal BC 3941 - 3841 3839 - 3786
two Sigma** cal BC 3956 - 3762

Summary of above:

minimum of cal age ranges (cal ages) maximum of cal age ranges:

1σ cal BC 3941 (3909, 3887, 3805) 3786

2σ cal BC 3956 (3909, 3887, 3805) 3762

References for datasets used:

Stuiver, M and Pearson, GW, 1993, Radiocarbon, 35, 1-23.

Comments:

+This standard deviation (error) includes a lab error multiplier.

** 1 sigma = square root of (sample std. dev.²+ curve std. dev.²)

2 sigma = 2 x square root of (sample std. dev.²+ curve std. dev.²)

[] = calibrated with linear extension to calibration curve

0* represents a "negative" age BP

1955* denotes influence of bomb C-14

For cal yrs between 5500-5190 BC an offset of 25 years is possible.

NOTE: Cal ages and ranges are rounded to the nearest year which may be too precise in many instances. Users are advised to round results to the nearest 10 yr for samples with standard deviation in the radiocarbon age greater than 50 yr.

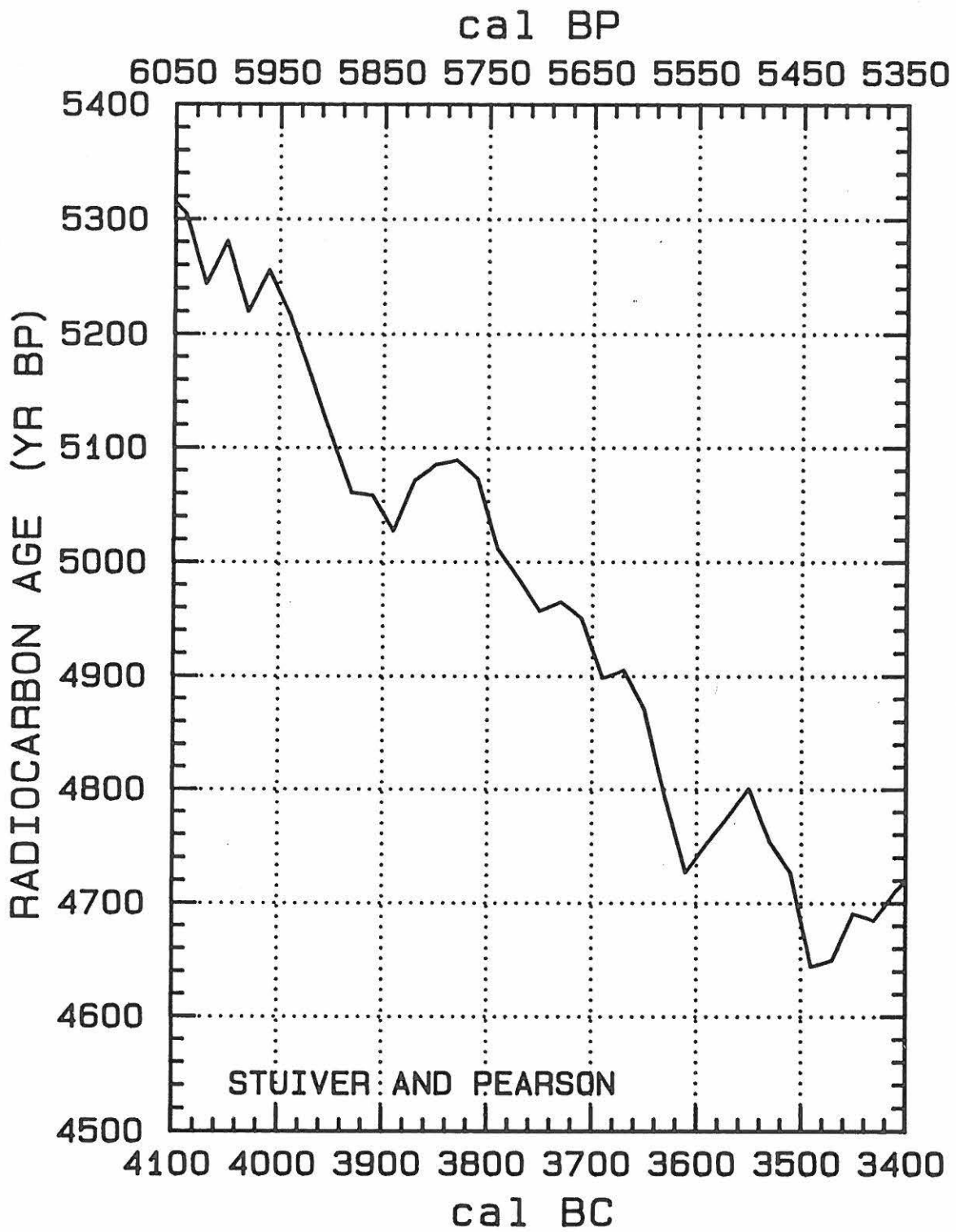

Fig. 1H